

Słownik zagrożeń

(opracował Michał Mikołajczyk)

Aborcja – jest to zabieg przerwania ciąży. Kościół od początku twierdził, że jest złem moralnym każde spowodowane przerwanie ciąży. Nauczanie na ten temat nie uległo zmianie i pozostaje niezmiennie. Bezpośrednie przerwanie ciąży, to znaczy zamierzone jako cel lub środek, jest głęboko sprzeczne z prawem moralnym (KKK 2271). Ponieważ embrión powinien być uważany za osobę od chwili poczęcia, powinno się bronić jego integralności, troszczyć się o niego i leczyć go w miarę możliwości jak każdą inną istotę ludzką (KKK 2274).

Afirmacja – jest to jedno z kluczowych określeń zwolenników utopii New Age, wypływa z przekonania o wszechpotędze myśli, wedle którego wiele praktyk i zdarzeń rozgrywa się w sferze pozawerbalnej i świecie mentalnym.

Agarta – pewna ideologiczna oraz mityczna „podziemna kraina” lokalizowana na ogół w okolicach Himalajów i Tybetu, rzekomo zamieszkiwana przez mędrców, wyznawców religii przedbuddyjskich. Wedle tego mitu owi mędrcy posiadają moc panowania nad materią, która jest wielokrotnie większa niż kogokolwiek na Ziemi. W Agarcie, zwanej też Szamballą wielu zwiedzionych upatruje źródeł dziwnych i niewyjaśnionych zjawisk i znaków, np. wszystkie zjawiska UFO. Wiara i oddawanie czci w kultach i systemach religijnych Dalekiego Wschodu stoi w sprzeczności z I przykazaniem Bożym.

Agnostycyzm - z gr. nieznany, niepoznawalny; pogląd, według którego nigdy nikomu nie uda się dowieść istnienia lub nieistnienia Boga, bądź negujący całkowicie lub częściowo możliwość poznania bytu. „Agnostycyzm może niekiedy łączyć się z jakimś poszukiwaniem Boga, lecz może również być obojętnością, ucieczką przed ostatecznymi pytaniami egzystencjalnymi oraz lenistwem sumienia moralnego” (KKK 2128).

Akuna – firma produkująca preparaty ziołowe oparte o doświadczenia medycyny chińskiej, holizmu, homeopatii i ziołolecznictwa. Do zaangażowania swoich potencjalnych konsultantów wabi pomnażaniem ich dochodów i wyposażając ich w środki komunikacji. Działalność tej firmy podpada pod propagowanie medycyny paramedycznej.

Akupresura – metoda Wschodniej medycyny niekonwencjonalnej; polega ona na dotykaniu, głaskaniu, uciskaniu lub opukiwaniu określonych miejsc na ciele człowieka. Współczesne badania medyczne wskazują, że jej skuteczność nie wykracza ponad efekt placebo.

Akupunktura – metoda Wschodniej medycyny niekonwencjonalnej; polega na nakłuwaniu ciała srebrnymi lub złotymi igłami w odpowiednich punktach, podobno odpowiadających za największą aktywność narządów wewnętrznych. Punkty te zlokalizowane są wzdłuż tzw. meridianów (linii energii okultystycznych), zgodnie z pseudo-koncepcją wyrównywania potencjału energetycznego organizmu. Teoria ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce.

Alchemia – przednaukowa praktyka mieszająca elementy zawarte obecnie w chemii, fizyce, sztuce, semiotyce, psychologii, metalurgii, medycynie, astrologii, mistycyzmie i religii. Wspólnym celem alchemików było odkrycie metody przemiany ołowiu w złoto (kamień filozoficzny), środka na wszelkie choroby (panaceum) oraz eliksiru nieśmiertelności. Alchemia Jung uważał, że alchemia wywodziła się z gnostycyzmu i z niej wyprowadził symbole przemiany osobowości w „pełnię” psychologiczną i duchową.

Alkoholizm - inaczej uzależnienie od alkoholu lub choroba alkoholowa; polega na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Spożywanie zazwyczaj dużych ilości substancji alkoholowych przez alkoholika może być spowodowane przymusem o charakterze: psychicznym i somatycznym, a niekiedy nawet duchowym, prowadzącym do zniewolenia.

Andrygonia – nie jest posiadaniem fizycznych cech obu płci, ale świadomością obecności w każdej osobie pierwiastka męskiego i żeńskiego. Uważa się ją za stan równoważonej wewnętrznej harmonii pomiędzy *animus* i *anima*. Według New Age jest ona stanem wynikającym z nowej świadomości podwójnej formy bycia i istnienia, która jest charakterystyczna dla każdego mężczyzny i każdej kobiety. Im bardziej się rozprzestrzenia, tym bardziej rzekomo będzie pomagać w transformacji relacji interpersonalnych.

Andrzejkowe wróżby – świętowanie „andrzejkowe” pochodzi ze Szkocji. Tam czci się je hucznie, jedząc i pijąc dnia 30 listopada. W Polsce w czasie obchodów tego święta (w nocy z 29 na 30 listopada) odbywają się wróżby na przyszłość najczęściej jest to lanie wosku na zimną wodę, często przez klucz. Inna znana powszechnie wróżba, związana z „andrzejkami”, dotyczy niezamężnych panien na wydaniu. Uczestniczki zabawy ustawiają swoje buty gęsiego jeden za drugim, przy czym ostatni trzewik przestawiany jest potem na początek kolejki, która zmierza do progu drzwi wejściowych. Uważa się, że ta panna, której bucik pierwszy przekroczy próg izby pierwsza też wyjdzie za mąż. Praktyka ta należy do pogańskich zwyczajów naszego kraju, często bywa propagowana w szkołach. Tłumaczenie tych zwyczajów formą zabawową nie chroni od, choćby ukrytego (do czasu!), wpływu złego ducha.

Anima i animus – pierwsze pojęcie odnosi się do psychologii Junga, który w ten sposób nazwał postacie kobiece, która rzekomo miałyby pojawiać się w snach mężczyzn i symbolizować ich duszę lub podświadomość. Natomiast Animus w psychologii Junga odnosi się do postaci męskich, które pojawiają się w snach kobiet i symbolizują ich duszę i podświadomość. Jest to teza raczej z pogranicza okultyzmu i spirytyzmu, aniżeli z psychologii.

Amulet – od łac. *amuletum* - przedmiot lub czynność „broniąca” przed czarami lub nieszczęściem; drobny przedmiot, naturalny lub sztuczny, służący do magicznej obrony przed złymi ludźmi lub nieszczęściami. Noszone na ciele lub na odzieży pierścienie, łańcuchy, czasem figurki, również wkładane do grobu zmarłym. Kościół na temat wypowiedział się jednoznacznie: „Jest również naganne noszenie amuletów” (por. KKK 2117), gdyż taka praktyka jest wykroczeniem przeciw I przykazaniu.

Amway – korporacja zajmująca się produkowaniem i handlem produktami różnych firm (IBM, Coca-Cola, Microsoft, Gillette itp.). Handel ten odbywa się na zasadzie piramidy finansowej. Współpraca z firmą Amway wymaga dużego zaangażowania emocjonalnego, a jednocześnie można dostrzec w niej elementy psychomanipulacji. Nie trudno także zauważyć, iż metody jakie stosuje ta korporacja niczym nie różnią się od metod działania destruktywnych sekt. W 1997 powstał w Polsce film dokumentalny pt. *Witajcie w życiu* (reż. Henryk Dederko) przedstawiający kulisy działalności tego koncernu.

Anarchizm - od gr. *anarchia* – brak przywódcy, bezrząd; ideologia i ruch polityczny postulujące zniesienie wszelkich form władzy i podległości człowieka wobec drugiego człowieka. Niegdyś propagowany był przez kontrkulturę hippisowską, a dziś wyraźnie dostrzegalny jest w działalności Jerzego Owsiaaka (WOŚP i Przystnek Woodstock).

Anime - termin *anime* oznacza japoński film rysunkowy, który powstaje bardzo często na podstawie mangi, i obecnie jest bardzo popularny na świecie. Znajduje odbiorców na trzech rynkach: telewizyjnym, np. wieloodcinkowe seriale (*Czarodziejka z księżycy, Dragon Ball, Wojownicy zodiaku, Pokemon*); filmów wideo z nośnikami cyfrowymi; kinowym wysokobudżetowym (*Księżniczka Mononoke, Pokemon*). Niestety, wszystkie filmy i komiksy zawierają sporą dozę emocji negatywnych. Treścią większości jest rywalizacja, podstęp i walka. Wiele z nich preferuje głupotę i agresję, a także okultyzm i spirytyzm.

Animizm – przypisywanie roślinom, zwierzętom, minerałom i żywiom posiadania duszy, czczenie duchów (demonów), które mają wpływ na ludzkość, z tej teorii wypływa kolejna teoria animistyczna proponująca żyć w zgodzie z tymi demonami, co oczywiście jest destrukcyjne i prędzej czy później kończy się w sposób niepożądany. Animizm obecny jest szczególnie w wierzeniach religii plemiennych Ameryki Środkowej, Południowej, a także na kontynencie afrykańskim.

Antropozofia – ezoteryczna doktryna mająca na celu wprowadzenie ludzi w tajniki „obiektywnej wiedzy“ w sferze duchowo-boskiej. Zakłada ona, że każda fizyczna istota ma odpowiadającą jej duchową istotę, a na ziemskie życie wpływają „gwiazdne energie“ i „duchowe esencje“. Kronika *Akasha* jest uważana za „kosmiczną pamięć“ dostępną dla wtajemniczonych. Ta doktryna New Age pierwotnie była popularyzowana i związana z Chorwatem, Rudolfem Steinerem.

Antykoncepcja - jest natomiast wewnętrznie złe „wszelkie działanie, które – czy to w przewidywaniu aktu małżeńskiego, podczas jego spełniania, czy w rozwoju jego naturalnych skutków – miałoby za cel uniemożliwienie poczęcia lub prowadziłoby do tego”. Naturalnej „mowie”, która wyraża obopólny, całkowity dar małżonków, antykoncepcja narzuca „mowę” obiektywnie sprzeczną, czyli taką, która nie wyraża całkowitego oddania się drugiemu; stąd pochodzi nie tylko czynne odrzucenie otwarcia się na życie, ale również sfałszowanie wewnętrznej prawdy miłości małżeńskiej, powołanej do całkowitego osobowego daru... Różnica antropologiczna, a zarazem moralna, jaka istnieje pomiędzy środkami antykoncepcyjnymi a odwołaniem się do rytmów okresowych... w ostatecznej analizie dotyczy dwóch, nie dających się z sobą pogodzić, koncepcji osoby i płciowości ludzkiej (KKK 2370).

Apiterapia – terapia „ cudownego uzdrawiania” produktami pszczelimi i jadem pszczelim. Rzekomo miodem można wyleczyć schorzenia układu krążenia, oddechowego, pokarmowego i moczowego, choroby skóry i błon śluzowych, hemoroidy i wiele innych schorzeń, jednak medycyna naukowa nie potwierdza, jakoby miód czy jad pszczeli posiadał „cudowną” konsystencję leczniczą.

Aportacja – pojęcie występujące w okultyzmie, ściślej: magii. Służy ono na określenie zjawiska pojawiania się przedmiotów z tajemniczego (demonicznego) źródła. Związane jest także z przenoszeniem przedmiotów z jednego miejsca na drugie. Praktyka taka należy do praktyk czarowniczych i jest związane z ingerencją w siły złe, pochodzące od złego ducha, który nigdy nie udziela swojej „mocy” za darmo.

Apostazja – jest to całkowite porzucenie wiary chrześcijańskiej (KKK 2089).

Aromaterapia (terapia zapachowa) – dziś jest to wszędobylskie „uzdrawianie” przy pomocy środków zapachowych w połączeniu z odpowiednimi planetami, z ich konstelacją (układem). Obecna w produktach chemicznych, środkach czystości, a specjalnie propagowana przez olejki eteryczne i różne kadzidełka zapachowe. Niestety znajduje ona także zastosowanie w dietetyce. Cała koncepcja aromaterapii, o rzekomych właściwościach leczniczych jest nie do pogodzenia z medycyną akademicką.

Astrologia – praktyka wróżbiarsko-magiczna polegająca na odczytywaniu „przeznaczenia”, przyszłości z konstelacji (układu) planet. Jest to paranauka jednoznacznie potępiona przez Kościół (KKK 2116).

Ateizm - przekonanie mówiące, że Bóg nie istnieje. Ateizm tłumaczy zjawiska świata bez odwoływania się do przyczyn nadnaturalnych. Postać współczesnego ateizmu oczekuje wyzwolenia człowieka na drodze wyzwolenia gospodarczego i społecznego. Ateizm, odrzucając lub negując istnienie Boga, jest grzechem przeciw cnotie religijności (KKK 2124) „Ateizm, odrzucając lub negując istnienie Boga, jest grzechem przeciw cnotie religijności” (KKK 2125).

Aura – jest rzekomym zjawiskiem polegającym na obserwacji niematerialnych kolorów oraz kształtów otaczających ludzi i przedmioty. Umiejętność postrzegania i „czytania” aury jest zdolnością ezoteryczną. Według osób deklarujących, jakoby posiadały taką umiejętność, rozmiary i kolory mają świadczyć o odczuwanych emocjach, stanie duchowym, a nawet zdrowiu badanej osoby. Za metodę rejestracji aury uważana jest fotografia kirlianowska. Istnienie takiego zjawiska nie znajduje potwierdzenia naukowego. Nie należy tego zjawiska utożsamiać z aureolą u świętych Pańskich.

Aurikuloterapia – masaż ucha; rzekomy związek określonych stref małżowiny usznej z odpowiednimi okolicami ciała i narządami wewnętrznymi. Praktyka ta, uważana za naturalną, w żaden sposób nie mieści w ramach medycyny akademickiej.

Avatar – *avatar* - wirtualny wizerunek; reprezentacja uczestników światów wirtualnych. Dotyczy zarówno rzeczywistych ludzi uczestniczących za ich pomocą w tych światach jak i postaci generowanych przez samo oprogramowanie. Awatary są używane głównie na forach dyskusyjnych, a także w grach komputerowych (zwłaszcza RPG i FPP) oraz rzeczywistości wirtualnej. Nazwa ta pochodzi od sanskryckiego słowa *avatāra*, oznaczającego w hinduizmie wcielenie bóstwa, które zstępuje z nieba na ziemię w postaci śmiertelnej – ludzkiej, zwierzęcej lub mieszanej. Avatar przyjmuje rozmaite formy – od niewielkiej grafiki rastrowej (bitmapowej), często bardzo uproszczonej lub symbolicznej, pojawiającej się np. przy komunikatach wysyłanych na fora dyskusyjne i służącej łatwemu rozpoznawaniu ich zarejestrowanych uczestników, po bardzo złożone trójwymiarowe modele, reprezentujące postać w grze komputerowej lub rzeczywistości wirtualnej (jak np. *Second Life*, *Entropia Universe* lub *There*).

Ayur-weda - system medycyny indyjskiej rozwinięty w starożytności. Ajurweda zajmuje się zdrowiem fizycznym, psychicznym i duchowym. Jest jednym z niewielu systemów medycyny niekonwencjonalnej wykorzystujących chirurgię. System ten nie odnajduje uzasadnienia w nauce.

Baba Jaga - w pogańskim folklorze europejskim jest to czarownica, zazwyczaj przedstawiana jako starsza kobieta żyjąca samotnie z kotem w lesie. Wedle bajek zwabia do siebie dzieci zagubione w lesie, by potem je zjeść. Domek Baby Jagi otacza płot dekorowany czaszkami ludzkimi. Baba Jaga na miotle w świętokrzyskim czerwono-czarnym pasiaku jest nieoficjalnym symbolem kielecczyny, co związane jest z legendarnymi sabatami czarownic na Łysicy.

Bajki i kreskówki – można mówić o wielkim zbiorze przykładowych typów (anime, niektóre *Walta Disneya* itp. itd.) i tytułów (*Pokemony*, *Czarodziejka z księżycy*, *Kapitan Planeta*, *Gumisie*, *Casper*, *Scooby Doo*, *Spiderman*, *Batman*, *Dragon Ball* itp. Itd.) bajek i kreskówek, które niosą ze sobą zagrożenie, nie tylko duchowe, ale też moralne, a nawet psychiczne.

Bałwochwalstwo – idolatry; nie dotyczy tylko fałszywych kultów pogańskich. Pozostaje stałą pokusą wiary. Polega na ubóstwianiu tego, co nie jest Bogiem. Ma ono miejsce wtedy, gdy człowiek czci i wielbi stworzenie zamiast Boga, bez względu na to, czy chodzi o innych bogów czy o demony (na przykład satanizm), o władzę, przyjemność, rasę, przodków, państwo, pieniądze itd. „Nie możecie służyć Bogu i Mamonie” – mówi Jezus (Mt 6, 24). Wielu męczenników poniosło śmierć za to, że nie oddawało czci „Bestii”, odmawiając nawet udawania kultu. Bałwochwalstwo odrzuca jedyne panowanie Boga; jest nie do pogodzenia z Boską komunią (KKK 2113).

Biblia Szatana – z ang. *The Satanic Bible*; to wydana w 1969 roku przez Antona Szandora La Veya książka, stanowiąca wykład filozofii i praktyki satanistycznej.

Bioenergoterapia - sprzeczna z wiedzą medyczną metoda „terapeutyczna”, w której środkiem leczniczym ma być oddziaływanie okultystyczną „bioenergią” przez „terapeutę” na pacjenta. W Polsce istnieją dwie grupy zawodowe bioenergoterapeutów skupione przy: Cechu Rzemiosł Różnych oraz Zakładach Doskonalenia Zawodowego (np. Zbyszek Nowak, Clive Harris, Kaszpirowski). Zdanie Kościoła na ten temat odnudzujemy w Katechizmie Kościoła Katolickiego: „Wszystkie praktyki magii lub czarów, przez które dąży się do pozyskania tajemnych sił, by posługiwać się nimi i osiągać nadnaturalną władzę nad bliźnim – *nawet w celu zapewnienia mu zdrowia* – są w poważnej sprzeczności z cnotą religijności” (2117). Określenie bioenergoterapii dla lekarzy o naukowców jest pojęciem wychodzącym poza zakres nauki.

Biofeedback – metoda ta polega na zdolności do wyczuwania organów ciała i wpływania na zmiany w ich funkcjonowaniu. Jest to także metoda „terapii”, polegająca na podawaniu pacjentowi sygnałów zwrotnych o zmianach stanu fizjologicznego jego organizmu, dzięki czemu może on nauczyć się świadomie modyfikować funkcje, które normalnie nie są kontrolowane świadomie, np. fale mózgowie, opór elektryczny skóry (GSR), napięcie mięśni itp. Metoda ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce.

Biorytm – autorem tej teorii jest Wilhelm Fliess (1858 –1928), berliński lekarz, twórca ogłoszonej w 1897 roku teorii biorytmów. Teoria ta, mimo braku podstaw naukowych, jest relatywnie popularną techniką wróżbiarską, która zalicza się także do pseudonauki. Fliess znany jest głównie ze względu na przyjaźń, jaka łączyła go z Sigmundem Freudem, co z pewnością miało wpływ na jego życie i działalność.

Bławatsky Pietrowna Helena – teozofka, medium; rozpoczęła nową tradycję teozofii w 1875 roku, której, jak twierdzi, nauczyła się od mistrzów Wielkiego Białego Bractwa, czyli od istot wywyższonych i prowadzących ewolucję rasy ludzkiej oraz kierujące pracą Towarzystwa Teozoficznego. Jest ona jedną z prekursorok New Age.

Błudźnierstwo - sprzeciwia się bezpośrednio drugiemu przykazaniu. Polega ono na wypowiedzianiu przeciw Bogu – wewnątrznie lub zewnątrznie – słów nienawiści, wyrzutów, wyzwiań, na mówieniu źle o Bogu, na braku szacunku względem Niego w słowach, na nadużywaniu imienia Bożego. Św. Jakub piętnuje tych, którzy „błudźnią zaszczytnemu Imieniu (Jezusa), które wypowiedziano nad (nimi)” (Jk 2, 7). Zakaz bluźnierstwa rozciąga się także na słowa przeciw Kościołowi Chrystusa, świętym lub rzeczom świętym. Bluźniercze jest również nadużywanie imienia Bożego w celu zatajenia zbrodniczych praktyk, zniewalania narodów, torturowania lub wydawania na śmierć. Nadużywanie imienia Bożego w celu popełnienia zbrodni powoduje odrzucanie religii. Bluźnierstwo sprzeciwia się szacunkowi należnemu Bogu i Jego świętemu imieniu. Ze swej natury jest grzechem ciężkim (KKK 2148).

B.S.M. - jest sposobem „samoleczenia i leczenia”, polegającym na przywracaniu równowagi wewnętrznej organizmu poprzez wykorzystanie rzekomego „naturalnego promieniowania dłoni” (ciała) przykładanej do głowy nad ośrodkami kory mózgowej jakoby zawiadującymi chorymi częściami ciała. Metoda została odkryta przez Polaka, Eugeniusza Uchnasta, a opisana przez Piotra Lewandowskiego. Nie zostały przeprowadzone żadne naukowe badania potwierdzające skuteczność metody B.S.M.

Candomble - element capoeira (rodzaj walki); inaczej Batuque, to religia afroame-rykańska, praktykowana głównie w Brazylii, a także w sąsiednich krajach. Nazwy religii pochodzą z języka bantu. Istnieje wiele lokalnych odmian i obrządków Candomblé, która wyznawana jest w kilku stanach: Rio de Janeiro, São Paulo i Bahia. W każdym z nich odnajdziemy drobne permutacje językowe i rytualne.

Channeling - inaczej: tunelowanie, kanałowanie; jest to rodzaj mediumizmu i forma spirytyzmu; pojęcie stosowane w New Age oznaczające łączenie się (kontakt) w sposób paranormalny z „energiami” (demonicznymi) lub bytami niematerialnymi. Kontakt ten, zdaniem zwolenników New Age następuje drogą pozazmysłową, kanałem mentalnym, na ogół bez użycia języka werbalnego. Teoria ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce, gdyż jest to współczesna forma spirytyzmu New Age, niejako zajmująca obecnie miejsce seansów spirytystycznych.

Chiromancja – inaczej: chirozofia; forma wróżenia, przepowiadanie przyszłości z dłoni, jej kształtu, struktury i linii oraz z długości palców. Jest to praktyka niebezpieczna, nawet wtedy kiedy jest praktykowana w zabawie, w przedstawieniach (nawet ewangelizacyjnych!). Wyraźnie Kościół przestrzega przed tą praktyką (KKK 2116).

Chromoterapia – to inaczej terapia światłem i kolorami; może polegać na: bezpośrednim naświetlaniu poprzez ekran w odpowiednim kolorze, przebywaniu w otoczeniu danych kolorów, picciu nasłonecznionej wody i jedzeniu wybranych produktów, wdychaniu promieni słonecznych przez kolorową tkaninę, kąpielach w kolorowej wodzie, picciu napromieniowanej danym kolorem wody. Terapia ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce.

Chrystus kosmiczny – według New Age historyczna postać Jezusa jest jedynie jednym z wcieleń idei, energii lub zbiorem wibracji. Zdaniem Alice Bailey, potrzebny byłby wielki dzień suplikacji, kiedy to wszyscy wierzący stworzyliby taką koncentrację, „duchowej energii”, że nastąpiło by dalsze wcielenie, które ujawniłoby sposób, w jaki ludzie mogą siebie ocalić... Dla wielu Jezus jest niczym więcej jak tylko duchowym mistrzem, który podobnie jak Budda, Mojżesz, Mahomet i inni został przeniknięty przez kosmicznego Chrystusa. Kosmiczny Chrystus znany jest również jako chrystusowa energia tkwiąca u podstawy każdej istoty i całego istnienia. Jednostki powinny być stopniowo wtajemniczane w świadomość tej chrystusowej cechy, którą wszyscy posiadają. Chrystus – według New Age – reprezentuje najwyższy stan świadomości „ja”.

Coca Cola – w USA, Kanadzie, Australii i Wielkiej Brytanii powszechnie znana jako *coke*; jest to marka bezalkoholowego napoju gazowanego firmy *The Coca-Cola Company*. Powstała pod koniec XIX wieku i jest obecnie jedną z najpopularniejszych marek na świecie. Można dostrzec w reklamie produktu: sprzężenie z magią (*Poczuj magię tych świąt*), UFO (uroki), znak satanistyczny (dłoń ułożona w kształcie kozła), bóg słońce z pucharem oraz promowanie niebezpiecznej muzyki. Firma oskarżana jest o działania sprzeczne z prawami człowieka.

Coelho Paulo – obecnie popularny brazylijski autor książek np. *Alchemik*; prawdziwym niebezpieczeństwem kryjącym się za tym sławnym brazylijskim pisarzem to fakt, iż w gąszczu banałów i ogólników czyhają, wrogie tradycyjnej doktrynie katolickiej, prawdziwe herezje, błędy, oraz bluźnierstwa, które Coelho propaguje za pośrednictwem książek i udzielanych przez siebie wywiadów. Wystarczy przyjrzeć się tym najbardziej rzucającym się w oczy fałszom. Jednym z takowych jest pochwała, jaką Coelho obdarza magię. Twierdzi on, że jego duchowy przewodnik (owa zjawą, która objawiła mu się w Dachau), prócz zachęt do ponownego przyjęcia wiary katolickiej, poradził mu też zwrócenie się w „dobrą stronę magii”. Autor światowych bestsellerów posłuchał owego tajemniczego osobnika i dziś twierdzi, że jest magiem odrzucającym „czarną magię”, w odróżnieniu od „białej magii”, która ma nieść dobro ludziom (takie rozróżnienie jest okultystyczne). Bardzo groźna jest również koncepcja Boga, którą proponuje Coelho. Na zadane pytanie: Kim jest dla ciebie Bóg?, odpowiada on: *Doświadczeniem wiary. Niczym więcej. Uważam, że próba definicji Boga jest pulapką. Nie wiem. Bóg nie jest dla mnie tym samym, czym jest dla ciebie.* To jest agnostyczne i modernistyczne pojmowanie Boskości, które prowadzi Coelho do propagowania swego rodzaju panteizmu. Z agnostycyzmem, modernizmem i panteizmem, krok w krok, maszeruje obojętność religijna, z której autor *Alchemika* czyni niemal swój sztandar. Gloryfikację obrzydliwości seksualnych niesie także jego powieść pt. *Jedenaście minut*. Książka ta, nieraz w pornograficzny sposób, relacjonuje zawodowe perypetie pewnej prostytutki o imieniu Maria. To tylko niektóre przesłanki zaczerpnięte z powieści Coelho. Książka niesie ze sobą poważne zagrożenie dla wiary i duszy.

Crowley Aleister – brytyjski okultysta, pseudomistyk; wśród jego twórców znajdziemy też takie, które propagują magię, jogę, ideologię Atlantów itp. Stworzył „mistyczną filozofię-religię” (Thelema) opartą o naczelne hasła, w których nawołuje do czynienia własnej woli, rzekomo pojmowanej jako osiąganie najwyższych celów (np. kamień filozoficzny). Crowley, choć nie deklarował się jak wyznawca Szatana, to jednak tytułował się określeniem apokaliptyczna Bestia, co wskazuje na jego demoniczne zniewolenie, a właściwie opętanie.

Cudzołóstwo - słowo to oznacza niewierność małżeńską. Gdy dwoje partnerów, z których przynajmniej jeden jest w związku małżeńskim, nawiązuje stosunki płciowe, nawet przelotne, popełniają oni cudzołóstwo. Chrystus potępia cudzołóstwo nawet w postaci zwykłego pożądania. Szóste przykazanie i Nowy Testament bezwzględnie zakazują cudzołóstwa. Prorocy ukazują jego ciężar. Widzą w cudzołóstwie figurę grzechu bałwochwalstwa. Cudzołóstwo jest niesprawiedliwością. Ten, kto je popełnia, nie dotrzymuje podjętych zobowiązań. Rani znak przymierza, jakim jest węzeł małżeński, narusza prawo współmałżonka i godzi w instytucję małżeństwa, nie dotrzymując umowy znajdującej się u jego podstaw. Naraża na niebezpieczeństwo dobro rodzicielstwa ludzkiego oraz dzieci, które potrzebują trwałego związku rodziców (KKK 2380-2381).

Cyrograf – jest to pewien układ, pakt zawierany ze złym duchem, obecny szczególnie w inicjacji lucyferycznej. Na tej podstawie Adam Mickiewicz opisał cyrograf właśnie jako układ zawarty z diabłem, na mocy którego zły duch ma prawo do duszy człowieka, który podpisał ten pakt. Diabeł czynił w ten sposób zastaw za słuźenie podpisującemu przez pewien czas lub spełnienie jego określonych życzeń, ustalonych uprzednio w niniejszym „dokumencie”. W takim ujęciu cyrograf najczęściej podpisywany był krwią. Praktyka egzorcyzmów pokazuje, iż podpisanie cyrografu wiąże się z opętaniem, a więzy paktu zawartego z diabłem niejednokrotnie bardzo trudno jest rozerwać.

Czary - stosowanie demonicznej potęgi na ludziach poprzez uroki, przekleństwa i gusła; czary to część magii, którą definiujemy jako niebezpieczny wpływ na jednostki i grupy osób poprzez praktyki podporządkowane diabłu. Kościół ostrzega przed czarami (KKK 2117).

Däniken Erich von – gnostyk, autor książek o UFO, teorii wpływu istot pozaziemskich na życie ludzi w czasach przedhistorycznych, będący pod wpływem prekursora ruchu New Age, H. Bławatsky.

De Mello Anthony - jezuita, psychoterapeuta, kierownik duchowy. Największy rozgłos zdobył dzięki książkom i konferencjom z dziedziny duchowości. W 1998 roku jego publikacje zostały potępione przez Kongregację Nauki Wiary Kościoła katolickiego (na czele której stał kardynał Ratzinger, obecny Ojciec święty) jako niedopuszczalne odejście od doktryny katolickiej w stronę religii Wschodu (budyzmu, taoizmu) i panteizmu. Główne zarzuty kierowane przez autorów krytycznej Notyfikacji pod adresem poglądów hinduskiego jezuitę: zastąpienie przez niego objawienia Bożego dokonanego w Chrystusie przez intuicję Boga, twierdzenie że aby dojść do Boga wystarczy patrzeć na stworzony świat, pewna forma religii naturalnej; odejście od chrześcijańskiej definicji Boga: określenie Boga jako czystej pustki, Niepoznawalnego, twierdzenie że jedyna znajomość jest nieznanością, poglądy głoszące że nawet pytanie o Jego istnienie jest już czystym absurdem; traktowanie Pisma Świętego i innych świętych ksiąg oraz wszystkich religii wyłącznie jako informacji służącej do osiągnięcia wewnętrznego spokoju, która interpretowana nieodpowiednio jest przeszkodą w dążeniu do Prawdy i czyni ludzi agresywnymi oraz ograniczonymi; zrównanie Jezusa z innymi mistrzami duchowymi; niechrześcijańska koncepcja losu człowieka po śmierci - „rozpląnięcia” w Bogu nieosobowym na podobieństwo soli w wodzie; bagatelizowanie pytania o ostateczne przeznaczenie człowieka; dobro i zło są tylko rozumowym wartościowaniem narzuconym na rzeczywistość; nie można mówić o obiektywnych zasadach moralnych, ponieważ zło jest jedynie nieznanością dobra. Oto co posiał De Mello.

Deportacja – „znikanie” przedmiotów z zamkniętych pojemników i pomieszczeń, jako szkodzenie przez złego ducha. Spotykane szczególnie w przypadku osób, które wniknęły się w spirytyzm.

Diabeł i demony – Kościół przestrzega przed uciekaniem się do pomocy diabła czy demonów: „Praktyki te należy potępić tym bardziej wtedy, gdy towarzyszy im intencja zaszkodzenia drugiemu człowiekowi lub uciekanie się do interwencji demonów” (KKK 2117). „Bałwochwalstwo nie dotyczy tylko fałszywych kultów pogańskich. Pozostaje stałą pokusą wiary. Polega na ubóstwianiu tego, co nie jest Bogiem. Ma ono miejsce wtedy, gdy człowiek czci i wielbi stworzenie zamiast Boga, bez względu na to, czy chodzi o innych bogów czy o demony (na przykład satanizm) (KKK 2113).

Dianetyka – pozanaukowa metoda przyrównująca mózg do komputera i utrzymująca, że engramy, które powodują choroby psychiczne, usuwać można za pomocą psychoterapii. Ta metoda szczególnie propagowana jest w sekcje Scjentologów.

Duch opiekuńczy - demon rzekomo towarzyszący człowiekowi od urodzenia aż do śmierci. Wierzono, że demona tego można odziedziczyć po ojcu. Jest to współczesna i coraz bardziej popularna forma spirytyzmu (propagowana także w pisemkach kobiecych).

Edukinestyka – kinezylogia edukacyjna; twórcą tej metody jest dr Paul E. Dennison. Określana jest ona mianem „gimnastyki mózgu”, rzekomo skutecznie uczy i pokazuje w praktyce możliwości wykorzystania naturalnego ruchu fizycznego, niezbędnego do organizowania pracy mózgu i ciała w celu rozszerzania własnych możliwości. Metoda ta nie posiada uzasadnienia w nauce.

Ekologizm – w New Age odróżnia się „ekologię powierzchniową” od „ekologii głębowej” (twórcą tej drugiej nazwy jest norweski filozof Arne Naess, 1972 rok). Postawie antropocentrycznej, obecnej w powierzchniowej ekologii, która jest wyrazem instrumentalnego potarktowania przyrody, przeciwstawia się spojrzenie holistyczne, ujmujące wszelkie relacje do natury jako pewnej całości. W ekologii głębowej człowiek jest nierozdzielalną częścią przyrody i tylko jednym z elementów tego uniwersum.

Elektroakupunktura - oznacza stymulację elektryczną biologicznie aktywnych rzekomych punktów skóry. Do stymulacji używana jest specjalna aparatura wytwarzająca elektroimpulsy o odpowiednim natężeniu. Podobno elektroakupunktura dość skutecznie poprawia stan zdrowia w licznych przypadkach niedowładu, porażeniach i w niektórych uciążliwych nerwobólach. Metoda ta, jakoby miała pomóc w poprawie stanu zdrowotnego, jest określona jako paramedyczna, nienaukowa, nie posiadająca naukowych przesłanek, by móc uznać ją za nauką, medyczną.

Eliade Micrea - rumuński heretyk, religioznawca, indolog, filozof kultury, a także esesta, pisarz i dyplomata. Jego tezy są poważnym wykroczeniem w wierze. Twierdził on w sposób heretycki m.in. iż Chrystus jest tożsamy z kamieniem filozoficznym.

Energia kosmiczna qi - w filozofii chińskiej energia *qi* jest fundamentalną esencją przedmiotów materialnych. *Qi* przenika cały Wszechświat, stanowiąc podstawę, z której tworzy się materia. Jako że w filozofii chińskiej kluczowym atrybutem natury jest zmienność, czy też przemiana, pustka cyklicznie zamienia się w formę, a forma w pustkę. Idea ta jest zobrazowana w symbolu (*Taiji tu*) oznaczającym przemiany yin i yang. Niestety filozofia ta występuje dziś na każdym kroku, zarówno w walce, jak i medycynie niekowencjonalnej.

Energia tachionowa - reklamowana w niektórych lekach (sprzedawanych razem z „talizmanicznymi” bransoletkami) tzw. energia tachionowa rzekomo jest szybsza od prędkości światła, jest obecna wszędzie we wszechświecie jest nieograniczona, dysponuje całym potencjałem, który konieczny jest do wytworzenia doskonałego kształtu we wszechświecie. Oczywiście pojęcie to wykracza poza ramy naukowe, jest to wyraźne zwodzenie złego ducha, kierujące w stronę magii.

Enneagram – z greckiego *ennea* - dziewięć, *gram* – znak; system dziewięciu typów osobowości oparty na wykresie dziewięcioramiennej gwiazdy wpisanej w koło, gdzie każdy człowiek jest nierozłącznie przypisany do jednego typu (kąta enneagramu). Enneagram wprowadzony został do cywilizacji zachodniej przez chilijskiego badacza Oscara Ichazo w 1970 roku. O enneagramie mówi się, że jest „symbolem przedstawiającym dążenie do ponownego połączenia jaźni” (C. G. Jung). Nie został nigdy uznany przez naukową psychologię.

Entropia Universe – dawniej *Project Entropia*; wirtualny świat z własną gospodarką wewnętrzną i walutą o stałym kursie; *Entropia* łączy w sobie elementy gier MMORPG, FPS, a także systemów hazardowych. Gracz wciela się w samodzielnie stworzoną postać, którą przemierza świat, poluje, wydobywa minerały, wykonuje przedmioty. Każda czynność wymaga pewnych nakładów finansowych (amunicja, sondy górnicze, naprawa broni i narzędzi), oferując w zamian możliwość odnalezienia cennego złoża, wykonania unikalnego artefaktu lub zdobycia wartościowego łupu z zabitego stworzenia. Gra ta prezentuje pewne rysy ucieczki w inny świat, wirtualny, rzekomo lepszy, bo swój własny.

Era Wodnika – każdy astrologiczny wiek, trwający około 2146 lat, nazywany jest zgodnie z nazwą jednego ze znaków zodiaku. Jednakże te „wielkie dni” następują po sobie w odwrotnej kolejności, a zatem gdy obecna Era Ryb się skończy, rozpocznie się Era Wodnika. Każda z er ma swoje własne kosmiczne energie; energia w Erze Ryb uczyniła ją czasem wojen i konfliktów, Wodnika natomiast ma być czasem harmonii, sprawiedliwości, pokoju, jedności itd. W tym aspekcie New Age akceptuje historyczną nieuchronność. Niektórzy wyrażają pogląd, że Era Byka była czasem religii żydowskiej, Era Ryb czasem chrześcijaństwa, a Wodnik zaś stanie się wiekiem uniwersalnej religii. System ten oparty jest o ezoteryczną manipulację astrologiczną. Jest to ewidentny i misternie uknuty plan diabelski prowadzący do zwodzenia naiwnych.

ESP - postrzeganie pozazmysłowe (częsty akronim to ESP od ang. *Extra-sensory perception*) oznacza umiejętność zdobywania informacji inaczej niż za pomocą znanych zmysłów, tzn. na przykład wzroku, słuchu, węchu, smaku, dotyku lub propriocepcji (zmysłu orientacji przestrzennej własnego ciała). Termin ten implikuje źródła informacji nieznaną nauce.

Eurytmia - od greckiego: ładne poruszanie się; to opracowany przez Rudolfa Steinera sposób poruszania przy odpowiedniej muzyce i odpowiednich tekstach. Jest nauczana obowiązkowo w szkołach waldorfskich. Ma ona poprawiać samopoczucie i rozluźniać napięcia psychiczne. Metoda ta nie odnajduje jednak uzasadnienia w nauce.

Eutanazja - bezpośrednia, niezależnie od motywów i środków, polega na położeniu kresu życiu osób upośledzonych, chorych lub umierających. Jest ona moralnie niedopuszczalna (KKK 2277; więcej w punktach 2276 i 2278-2279).

Ewolucja – w New Age jest ona czymś znacznie większym, niż tylko kwestią żyjących istot rozwijających się w kierunku wyższych form życia. Model fizyczny jest przetransponowany na sferę duchową, tak aby immanentna siła tkwiąca w ludziach mogła popchnąć ich w kierunku wyższych form życia duchowego. Uważa się, że ludzie nie posiadają pełnej kontroli nad tą siłą, ale ich dobre lub złe działania mogą przyspieszyć lub opóźnić ich postęp. Sądzi się, że całość stworzenia, włączając w ludzkość, porusza się nieuchronnie w kierunku połączenia z boskim elementem. Reinkarnacja zajmuje bardzo ważne miejsce w tym spojrzeniu na postępującą duchową ewolucję, która jak się uważa, zaczyna się przed narodzeniem i trwa nadal po śmierci.

Ezoteryzm – z grecc. *esoterós* – to, co jest wewnątrz; dotyczy starożytnej i ukrytej wiedzy dostępnej jedynie osobom uprzywilejowanym, doświadczonych lub takich, które przeszły inicjację, jako przeciwieństwo do wiedzy egzoterycznej, która jest powszechnie dostępna. Ezoteryzm w swojej ofercie posiada szeroki wachlarz praktyk, przez które można popaść w zniewolenie demoniczne.

Falszywe Obrazy Boga – jako demonicznego, karzącego sędziego; jako demonicznego „boga śmierci“; jako demonicznego „boga osiągnięć“, sukcesu; jako demonicznego „boga buchaltera“, „groźnej instancji kontrolnej“; prawdziwego Boga: mojego, który mnie kocha i jest mi bliski, i jednocześnie transcendentnego Stwórcę ponad światem, który jest Bogiem wszystkich. Falszywe obrazy Boga mogą być przyczyną rezygnacji w wierze, a nawet grozić pokusą, iż człowiek sam będzie chciał być bogiem siebie i swojego otoczenia.

Faszyzm – wł. *fascismo*, od łac. *fascēs* – wiązki, różgi liktorskie; doktryna polityczna powstała w okresie międzywojennym we Włoszech, sprzeciwiająca się demokracji parlamentarnej, głosząca kult państwa (statolatrię, silne przywództwo oraz solidaryzm społeczny).

Feminizm – ideologia i ruch społeczny, związany z „równouprawnieniem” kobiet. Jest to ideologia odrzucająca różnice między kobietą, a mężczyzną. Równość tak rozumiana jest skrzywieniem i wykroczeniem przeciw koncepcji Boga, który stworzył dwa odrębne, ale też komplementarne byty ludzkie.

Feng Shui - dosłownie: wiatr-woda; okultystyczna chińska metoda rozszyfrowywania ukrytej obecności pozytywnych i negatywnych prądów w budynkach i innych miejscach (*Powrót do natury* – New Age). Tradycyjne feng shui w starożytnych Chinach obejmowało ogólny rozkład miast, wsi, budynków mieszkalnych i gospodarskich. Teoria ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce,

Filmy i seriale – można wyodrębnić potężny zbiór przykładowych typów (horror, thriller, wizualizacje, pornograficzne, hentai, walki), tytułów (*Harry Potter*, *Raport mniejszości*, *Matrix*, *Omen*, *Egzorcysta*, *Dziecko Rosmary*, *Dziewiąte wrota*, *Star Trek*, *Świat wg Bundy*, *Opowieści z Narnii*, *Wojownicze żółwie ninja*, *Jackie Chan*, *Diabelski deszcz*, *Mission Impossible*, *Jesus Christ Superstar*, *Fotodramat Stworzenia*, *Żywot Briana*, *E. T.*, *Bliskie spotkania trzeciego stopnia*, *Odmienne stany świadomości*, *Odyseja kosmiczna 2000*, *Gwiezdne wojny*, *Ciemny kryształ*, *Indiana Jones i świątynia zagłady*, *2001*, *2010*, *Niekończąca się historia*, *Kto wrobił królika Rogera*, *Frankenstein*, *Ostatnie kuszenie Chrystusa*, *Z archiwum X*, i wiele innych) i twórców (Spielberg, Lucas Film, New Age, Tom Cruise itp.) filmów sięgających zagrożenie. Kultura medialna rozwija się w kierunku zaspokajania popędów upadłej natury człowieka. Zamiast wychowywać do myślenia dojrzałego, wychowuje do takiego, które jest sugerowane, zmanipulowane reklamą, czy też filmem, programem!

Filipińscy „uzdrowiciele” – dokonują oni rzekomo operacji bez użycia skalpela, przy pomocy rąk i pod wpływem wypowiedzanych zaklęć. Czy naprawdę operują? Jaka substancja pojawia się w miejscach, których dotykają? Jedno jest pewne: takie „uzdawianie” kosztuje, ale nie tylko 140 zł., ale nawet wieczność w niebie, za cenę zdrowia ziemskiego. Typowe szarlatanstwo, właściwe znachorom, a nie uczciwej medycynie akademickiej.

Fitoterapia – ziołolecznictwo; wiedza o lekach sporządzanych z przetworzonych bądź naturalnych surowców roślinnych pochodzących od niejakiich roślin „leczniczych”. Zajmuje się poznaniem ich właściwości, mechanizmów działania na organizmy żywe, metabolizmu substancji czynnych w organizmie, możliwości zastosowania w leczeniu chorób, dawkowania, działania ubocznego i toksyczności. Owszem pewne rośliny składają się z surowców, które dobrze oddziałują na zdrowie człowieka, ale leczenie, uzdawianie ziołami należy do medycyny naturalnej i nie podlega nauce, ale raczej znachorstwu.

Fotografia Kirlijanowska – elektrofotografia; metoda uzyskiwania oraz rejestrowania zjawisk świetlnych. Prekursorem elektrofotografii był Polak Jakub Jodko-Narkiewicz, który w roku 1896 publikuje zdjęcia rąk ludzkich. Zauważył on, że rzekomo obrazy zmieniają się w zależności od emocji i stanu zdrowia osoby badanej. Na szczęście jego dokonania nie spotkały się z zainteresowaniem świata nauki i medycyny. Niestety ponownie elektrofotografia „wróciła” za sprawą Siemiona Dawidowicza Kirliana z Krasnodaru w 1939 roku. Kirlian pracował jako konserwator aparatury do masażu prądami wysokiej częstotliwości. W wyniku swoich eksperymentów podobno odkrył, że ciało człowieka i inne żywe obiekty promieniują energią w polu wysokiej częstotliwości i można je fotografować. Nauka nadal nie jest w stanie potwierdzić autentyczności tych twierdzeń.

Fundacja Stefana Batorego – z tą instytucją wiąże się ściśle nazwisko jej fundatora George’a Sorosza, Amerykanina, milionera, Żyda węgierskiego pochodzenia, o którym mówi się jako o genialnym finansjście. Uchodzi on za największego inwestora na świecie. Fundacja ta posiada charakter masoński, a w skład jej członków zaliczali bądź zaliczają się: np. Adam Michnik (*Gazeta Wyborcza*), Jerzy Turowicz (*Tygodnik Powszechny*), Bronisław Geremek, Leszek Kołakowski, ks. Józef Tischner, ponadto Andrzej Olechowski (UW, PO). Sorosz wspiera społeczeństwo stojące w poprzek wizji państwa opartego na narodowej odrębności. Fundacja Batorego wspiera finansowo wydawanie książek Jana Józefa Lipskiego, który był członkiem masonerii, a jego książki mają charakter jednoznacznie antynarodowy. Ponadto instytucja ta wspiera działania na rzecz aborcji.

Fundamentalizm religijny – rygorystyczne przestrzeganie zasad i norm wyznaczonych przez doktrynę religijną połączone z prozelityzmem i narzucaniem wyznawanych zasad innym członkom społeczności wyznającym tę samą religię.

Gaja – to według mitologii greckiej „Ziemia Rodzicielka”. Teorię Gai w New Age spopularyzował chemik James Lovelock w 1969 roku w Princeton. To żeńskie określenie Wszechświata, który jawi się w Nowej Erze jako pulsująca energia, a także jako Umysł, Jaźń. Cała natura jest organizmem uduchowionym i żywym. Ziemi przypisuje się nie tylko świadomość, ale i swoistą boskość.

Gematria – jest to system numerologii opierający się na języku i alfabecie hebrajskim.

Globalizacja – globalizm; proces wzrastającej współzależności mieszkańców świata przez umiędzynarodowienie stosunków społeczno-ekonomicznych oraz przez nowe tendencje w kulturze ponadnarodowej. Główne problemy związane z globalizacją to: rozpad państw narodowych; zanikanie tradycji i zwyczajów lokalnych; wzrost bezrobocia; zanik tożsamości narodowej itp.

Gnoza - forma świadomości religijnej, system sprzeciwu, wyjście poza granice uznawanego porządku. Gnoza to dla gnostyków wiedza przynosząca „zbawienie”. Gnostycy głoszą istnienie prawdy hermetycznej, ukrytej. Człowieka przedstawiają jako istotę uśpioną pogrążoną w odrętwieniu. Wiedza oznacza przebudzenie. Ta herezja sekty gnostyckiej po dziś dzień wprowadza zamieszanie, choćby poprzez książkę i film pt. *Kod Leonarda DaVinci* czy też antropozofię Rudolfa Steinera. W New Age herezja ta określana jest nazwą neo-gnostycyzm, dla odróżnienia jej od starożytnej herezji gnostycyzmu.

Grotowski Jerzy – jeden z największych reformatorów teatru XX wieku; w stworzonym przez siebie Teatrze Laboratorium daje wyraz fascynacji hinduizmem i Wschodem; propaguje techniki misteryjne staroegipskie, jogę muzyczną (zwaną bauli), techniki indiańskie z Ameryki Północnej. Poza tym jego teatr zajmuje się pieśniami rytualnymi, misteriami, psychoterapią i energoterapią.

Grün Anselm – niemiecki benedyktyn, jest autorem wielu interesujących książek z pogranicza duchowości i psychologii. Prezentuje w nich wiele cennych obserwacji i odkryć. Skazą jednak jego twórczości jest dość bezkrytyczny stosunek do twórczości Junga (psycholog, spirytysta, okultysta), na którym w znacznym stopniu opiera swoje analizy. Jung jest dla niego niekwestionowanym autorytetem, choć wobec tego szwajcarskiego psychologa wysunięto już nieskończenie wiele zastrzeżeń z pozycji chrześcijańskich, także na gruncie oficjalnych wypowiedzi Kościoła (Dokument watykański z 2003 r: *Chrześcijańska refleksja na temat New Age*).

Gry komputerowe – można wyodrębnić potężny zbiór przykładowych typów (np. RPG, FPP, MMORPG, MOO ...) i tytułów (np. *Diablo*, *Dungeons & Dragons*, *Advanced D&D*, *Quake*, *Pokemony*, *World of Warcraft*, *Zeus* ...) gier komputerowych sięgających spustoszenie w sercach i umysłach zarówno dzieci, młodzieży jak i dorosłych.

Gusła – rytualne praktyki magiczne mające na celu rzekomo odpędzać zło albo przynosić zło na innych; ta forma magii jest ściśle związana z rzucaniem uroków i przekleństw na innych. Kościół na temat tych praktyk magicznych wypowiedział się jednoznacznie w *Katechizmie Kościoła Katolickiego*, w punkcie 2117: „Wszystkie praktyki magii lub czarów, przez które dąży się do pozyskania tajemnych sił, by posługiwać się nimi i osiągać nadnaturalną władzę nad bliźnim – nawet w celu zapewnienia mu zdrowia – są w poważnej sprzeczności z cnotą religijności”.

Gwałt - oznacza wtargnięcie przemocą w intymność płciową osoby. Jest naruszeniem sprawiedliwości i miłości. Rani on głęboko prawo każdego człowieka do szacunku, wolności oraz integralności fizycznej i moralnej. Wyrządza poważną krzywdę ofierze i może wyrzucić piętno na całym jej życiu. Jest zawsze czynem wewnętrznie złym. Jeszcze poważniejszy jest gwałt popełniony przez rodziców (kazirodztwo) lub wychowawców na dzieciach, które są im powierzone (KKK 2356).

Halloween – w Stanach Zjednoczonych i Irlandii jest to już niemal „święto” obchodzone nocą 31 października. Wydrążona dynia ze świecą w środku dla irlandzkich chłopów oznaczała błędne ogniki uważane za dusze zmarłych. W czasie tajemniczych obrzędów miano uwalniać ludzkie dusze z ciał czarnych kotów, sów i nietoperzy. Ta propaganda wiąże się corocznie ze śmiercią konkretnej liczby osób. Jest to także doroczne „święto” satanistów.

Haloterapia – grotty solne; jest to niekonwencjonalny sposób leczenia bez leków ze sztucznie utworzonym kontrolowanym mikroklimatem często w powiązaniu z usługami tzw. odnowy biologicznej. Haloterapia jest utworzona na podstawie speleoterapii – sposobu leczenia na warunkach mikroklimatycznych kopalni solnej. Ściany, sufit i podłoga pomieszczenia przeznaczonego do haloterapii są pokryte słojem soli, przez specjalne otwory do pomieszczenia jest wpuszczany suchy aerozol solny, takim sposobem stwarza się rzekomo lecznicze środowisko, identyczne środowiskowi leczniczemu kopalni solnej. Metoda ta nie odnajduje jednak pełnego uzasadnienia w nauce.

Hare Kriszna - Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny (ang. *International Society for Krishna Consciousness*, w skrócie ISKCON; Ruch Hare Kryszna), powszechnie znane jako ruch Hare Kryszna to nowy ruch religijny założony przez Bhaktivedantę Swamiego w Nowym Jorku w roku 1966. Groźny w swych założeniach i manipulacji.

Harris Clive – współcześnie działający angielski bioenergoterapeuta, pseudouzdrówiciel, okultysta i spirytysta, rzekomo leczący z wielu przewlekłych chorób. Jego demoniczna praktyka niestety spotyka się z aprobatą niektórych kapłanów, stąd sesanse Harrisa odbywają się wielokrotnie w kościołach. Oficjalne zdanie Kościoła na temat kontrowersyjnych (diabelskich) tzw. praktyk „uzdrowicielskich” odnajdujemy w dokumencie: *Chrześcijańska refleksja na temat New Age*, oraz w *Katechizmie*, gdzie w punkcie 2117 jest mowa o praktykach magicznych, także tych, które miałyby być stosowane w celu zapewniania zdrowia. W tym punkcie Kościół odrzuca tego typu metody pseudolecnicze.

Harry Potter – popularna seria książek angielskiej pisarki J. K. Rowling, a zarazem imię i nazwisko głównego bohatera tejże literatury. Książki o Harrym Potterze prowadzą do poważnego zagrożenia, które (szczególnie u dzieci) często kończy się zniewoleniem. Książki z tej serii zawierają wiele autentycznych odniesień z takich dziedzin jak: magia, okultyzm, spirytyzm, ezoteryzm, satanizm itp. Ponadto w książkach tych stosowane są prawdziwe lub zbliżone do prawdziwych zaklęcia magiczne. Pod wpływem tzw. Potteromani powstały liczne szkoły czarownictwa, gdzie pod pozorami zabawy uczy się dzieci i młodzież praktyk magicznych. Politycznie poprawna fabuła nie uwzględnia sfery religijnej życia młodzieży w szkole z internatem, a przedstawione święta są zsekularyzowane, podkreślone jest znaczenie pogańskiego Halloween. Papież Benedykt XVI wyraził dezaprobatę wobec treści książek jeszcze jako kardynał pisząc do Gabriele Kuby, autorki książki pt. *Harry Potter dobry czy zły?*: „Dobrze, że wyjaśnia pani sprawę *Harry’ego Pottera*, ponieważ jest to subtelne uwiedzenie, które oddziałuje niepostrzeżenie, a przez to głęboko, i rozkłada chrześcijaństwo w duszy człowieka, zanim mogło ono w ogóle wyrosnąć” (7 marca 2003 roku). Wydane w 2007 roku oświadczenie J. K. Rowling, że Dumbledore jest gejem świadczy jednoznacznie do jakich wartości odwołuje się i jakie promuje serii owych książek o tytułowym młodym czarowniku.

Hazard – jest to jedna z form posługiwania się swoją własnością w sposób egoistyczny, bez miłości, a często z naruszeniem sprawiedliwości. Kościół wypowiedział na ten temat swoje zdanie w KKK 2413: „Gry *hazardowe* (karty itd.) bądź *zakłady* nie są same w sobie sprzeczne ze sprawiedliwością. Stają się moralnie nie do przyjęcia, gdy pozbawiają osobę tego, czego jej koniecznie trzeba dla zaspokojenia swoich potrzeb i potrzeb innych osób. Namiętność do gry może stać się poważnym zniewoleniem. Nieuczciwe zakłady bądź oszukiwanie w grach stanowi materię poważną, chyba że wyrządzana szkoda jest tak mała, że ten, kto ją ponosi, nie mógłby w sposób uzasadniony uznać jej za znaczącą”.

Hedonizm – z gr. *hedone* – przyjemność; to pogląd uznający przyjemność za najwyższe dobro człowieka, natomiast unikanie cierpienia i bólu jest głównym warunkiem osiągnięcia szczęścia. Oczywiście podejście Kościoła do tematyki cierpienia znacznie różni się od koncepcji hedonistycznej.

Hellinger Bert – niemiecki psychoterapeuta; w swojej metodzie ustawięń rodzinnych wykracza poza świat nauki mówiąc o dziedziczeniu kodów zmarłych przodków; swoją teorię opiera o doświadczenia nabyte w RPA, od Zulusów i ich magiczne oraz spirytystyczne stosunki do rodziny i przodków; niemieckie towarzystwo psychologiczne odżegnuje się od metod stosowanych przez Hellingera i jego szkołę, przestrzegając jednocześnie przed możliwymi, groźnymi następstwami stosowanych metod psychomanipulacyjnych.

Herbalife – jest to międzynarodowa korporacja z siedzibą główną w Los Angeles w Stanach Zjednoczonych. W Polsce siedziba znajduje się w Jankach pod Warszawą. Firma zajmuje się dystrybucją produktów: odżywczych, do kontroli wagi (odchudzanie, niedowaga), do pielęgnacji skóry. Firma odwołuje się do medycyny Wschodu (choćby Indyjskiej), w logotypie można dostrzec kwiat lotosu, a produkty, które sprzedaje rzekomo mają stabilizować tzw. energię wewnętrzną w człowieku. Produkty tej firmy wykraczają poza ramy naukowych doświadczeń medycyny.

Herezja – pojęciem tym określa się uporczywe, po przyjęciu chrztu, zaprzeczanie jakiegś prawdziwie, w którą należy wierzyć wiarą Boską i katolicką, albo uporczywe powątpiewanie o niej (KKK 2089).

Herezja nestoriańska - widziała w Chrystusie osobę ludzką połączoną z Osobą Boską Syna Bożego. Przecistawiając się tej herezji, św. Cyryl Aleksandryjski i trzeci sobór powszechny w Efezie w 431 r. wyznali, że „Słowo, jednocząc się przez unię hipostatyczną z ciałem ożywianym duszą rozumną, stało się człowiekiem”. Człowieczeństwo Chrystusa nie ma innego podmiotu niż Boska Osoba Syna Bożego, który przyjął je i uczynił swoim od chwili swego poczęcia. Na tej podstawie Sobór Efeski ogłosił w 431 r., że Maryja stała się prawdziwie Matką Bożą przez ludzkie poczęcie Syna Bożego w swoim łonie: „(Nazywa się Ją Matką Bożą) nie dlatego, że Słowo Boże wzięło od Niej swoją Boską naturę, ale dlatego że narodziło się z Niej święte ciało obdarzone duszą rozumną, z którym Słowo zjednoczone hipostatycznie narodziło się, jak się mówi, według ciała” (KKK 466).

Hermetyzm – filozoficzne i religijne praktyki i spekulacje związane z pismami zawartymi w *Corpus Hermeticum* i aleksandryjskim tekstami przypisywanymi mitycznemu Hermesowi Trismegistosowi. W czasach Renesansu, kiedy to po raz pierwszy je poznano, uważano, że odkrywają one przedchrześcijańskie doktryny, jednak późniejsze źródła pokazały, że pochodzą one z pierwszego wieku chrześcijaństwa. Aleksandryjskim hermetyzm jest głównym źródłem, z którego czerpie współczesny ezoteryzm.

Hiperwentylacja – oddech holotropowy, szok tlenowy; występuje w przypadku gdy oddech jest znacznie szybszy niż potrzebujemy. Może być wywołany przez wiele czynników, ale można również samemu wymusić taki oddech, a efektem tego jest nadmiar energii, drgawki a nawet omdlenia. Niestety jest on uważany za bardzo zdrową czynność, rzekomo znacznie poprawia samopoczucie, zwiększa ciśnienie krwi, pobudza a przede wszystkim maksymalnie dotlenia cały organizm. Jednak nie istnieją żadne przesłani potwierdzające zdrową skuteczność takiej metody. W zamian lepiej odbyć krótką gimnastykę na świeżym powietrzu.

Hipnoza – od gr. *Hipnos*, czyli sen; hipnoza, chociaż niekiedy bardzo przypomina sen - snem nie jest. Dowodzą tego badania elektroencefalograficzne mózgu. Hipnoza to sugestywny wpływ jednej osoby przez wyłączenie jej własnej woli, charakteryzujący się wzmożoną podatnością na sugestię. Umiejętność hipnotyzowania wykorzystywana jest w marketingu (biznes), polityce (władza), terapii (zdrowie) a także na scenie (rozrywka), np. w ofercie związane z NLP. Taka praktyka godzi w poszanowanie wolności i odrębności osoby.

Holizm - od gr. *holos* – całość; to pogląd, według którego wszelkie zjawiska tworzą układy całościowe, podlegające swoistym prawidłowościom. W paramedycynie pojęcie to stosuje się na określenie teorii jedności psychosomatycznej człowieka, w której chodzi o to, że człowiek jest bytem, u którego impulsy psychiczne wpływają na zachowania jego ciała i odwrotnie. Teoria ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce medycznej.

Hologram – trójwymiarowy obraz zrobiony przez interakcję promieni laserowych. Ponieważ każda część obrazu przedstawia pełny obraz, wyznawcy New Age widzą to jako model dla zrozumienia monizmu, gdzie każda osoba jest częścią wszechświata zawierając w sobie cały wszechświat.

Homeopatia - od gr. *homoios* - podobny i *pathos* – cierpienie; to metoda „leczenia” niekonwencjonalnego, sprzeczna ze współczesną wiedzą naukową, lecz pomimo kontrowersyjności niestety praktykowana w wielu krajach na całym świecie np. w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Francji, Holandii, Indiach i Brazylii. Homeopatia opiera się na pracach niemieckiego lekarza Samuela Hahnemanna, który określił tzw. teorię podobieństw: podobne należy leczyć podobnym. Najogólnie rzecz ujmując „leczenie” homeopatyczne polega na podawaniu choremu w odpowiednich dawkach, z reguły w bardzo dużym rozcieńczeniu, takiego leku, który jest w stanie wywołać u zdrowego człowieka takie objawy, jakie wywołuje zwalczana choroba. Watykański dokument o New Age ostrzega przed ułudą homeopatii.

Homoseksualizm - oznacza relacje między mężczyznami lub kobietami odczuwającymi pociąg płciowy, wyłączny lub dominujący, do osób tej samej płci. Przybierał on bardzo zróżnicowane formy na przestrzeni wieków i w różnych kulturach. Jego psychiczna geneza pozostaje w dużej części nie wyjaśniona. Tradycja, opierając się na Piśmie świętym, przedstawiającym homoseksualizm jako poważne zepsucie, zawsze głosiła, że „akty homoseksualizmu z samej swojej wewnętrznej natury są nieuporządkowane”. Są one sprzeczne z prawem naturalnym; wykluczają z aktu płciowego dar życia. Nie wynikają z prawdziwej komplementarności uczuciowej i płciowej. W żadnym wypadku nie będą mogły zostać zaaprobowane (KKK 2357).

Hopi – świecowanie, konchowanie; jest to „leczenie” przy pomocy świec, rurek wkładanych do ucha, które podpalana od góry rzekomo mają wywołać takie ciśnienie wewnątrz rurki i ucha iż z ucha wydobywać się będzie woskowina, a całość ma służyć donremu samopoczuciu, stabilizacji energii wewnętrznej i wyostreniu wszystkich zmysłów. Opis tej metody można znaleźć w pismach starożytnych Greków. Jej twórcami byli Indianie Hopi z Ameryki Północnej. Świece Hopi są coraz częściej używane przez terapeutów medycyny niekonwencjonalnej, tak więc metoda ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce.

Horoskop - to pojęcie z zakresu astrologii, oznaczające potocznie przepowiednię sporządzoną na podstawie układu ciał niebieskich; w chrześcijaństwie czytanie horoskopów jest co najmniej naganne, ponieważ zdarzenia mające wystąpić w przyszłości zna tylko Bóg. Katechizm poucza: „Bóg może objawić przyszłość swoim prorokom lub innym świętym. Jednak właściwa postawa chrześcijańska polega na ufnym powierzeniu się Opatrzności w tym, co dotyczy przyszłości, i na odrzuceniu wszelkiej niezdrowej ciekawości w tym względzie. Nieprzewidywanie może stanowić brak odpowiedzialności” (2115) oraz: „Należy odrzucić wszystkie formy wróżbiarstwa: [...] Korzystanie z horoskopów, astrologia, chiromancja, wyjaśnianie przepowiedni i wróżb, zjawiska jasnowidztwa, posługiwanie się medium są przejawami chęci panowania nad czasem, nad historią i wreszcie nad ludźmi, a jednocześnie pragnieniem zjednania sobie ukrytych mocy. Praktyki te są sprzeczne ze czcią i szacunkiem – połączonym z miłującą bojaźnią – które należą się jedynie Bogu” (2116).

Huna - to nazwa nadana przez Maxa Freedom Longa (przedsiębiorcę zajmującego się magią) opracowanej przez niego wersji dawnych wierzeń hawajskich. Max Long twierdził, że podczas pracy w jednej z hawajskich szkół przez przypadek zetknął się z miejscowymi praktykami magicznymi. Następnie w celu bliższego ich poznania i wyjaśnienia spędził znaczną część życia na poszukiwaniach specyficznego języka owej wiedzy magicznej. W 1945 r. ufundował on „Huna Fellowship” a od roku 1948 zaczął publikować serię książek na ten temat. Antropolodzy, historycy i eksperci kultury polinezyjskiej zaliczają zwykle Hunę do nowych ruchów spirytualistyczno-religijnych, które stały się modne na fali New Age. „Huna” w języku hawajskim znaczy „tajemnica”.

Hydroterapia - wodolecznictwo, akwaderapia (z łac. *aqua* = woda) - metoda „leczenia bodźcowego” polegająca na zewnętrznym stosowaniu wody o różnych postaciach: ciekłej, stałej lub gazowej. Podstawę rzekomo „lecniczego” działania stanowi odpowiednia temperatura lub ciśnienie wody użytej odpowiednio do danej terapii. Wodolecznictwo odnajdujemy w takich praktykach jak SPA, albo filozofiach jak Wellnes. Hydroterapia nie posiada podstaw naukowych, by można zakwalifikować ją do działu medycyny akademickiej.

I Ching – I Cing, Księga Przemian; jej korzenie sięgają pradawnej filozofii chińskiej i wróżebnych szkół „in-jang”. System I-Ching opiera się na tradycyjnej filozofii taoistycznej, która zakłada, że działaniem wszechświata kieruje bezosobowa, wszechobecna siła - Tao. Wyrocznia I-Chingu jest dość skomplikowana i trudna w interpretacji. Kościół przestrzega przed tego typu praktykami (KKK 2116).

Ideoplastia - termin ten wprowadził Julian Ochorowicz (1850-1917) fizyk i psycholog, pionier badań z dziedziny parapsychologii. Jest to pojęcie związane z imaginacją i oznacza „zdolność” organizmu do urzeczywistnienia się w nim wyobrażenia (określonego stanu psychiczno-fizycznego). Proces ten następuje poprzez spełnienie własnego (autosugestia) lub postronnego nakazu. Bywa stosowany w hipnozie. Praktyka ta narusza wolność człowieka.

Imaginacja - niebezpieczna zdolność manipulowania swoją lub czyjąś wyobraźnią na zasadzie iluzji, urojeń. Praktyka ta narusza wolność człowieka.

Inicjacja satanistyczna – poddanie się mocy szatana (lub innych demonów) przez dobrowolne pakt z szatanem (przy pieczętowane cyrografem, tatuażem lub innymi znakami, często związane z samookaleczaniem się). Jest niebezpieczna, bo prowadzi wprost do opętania, i jest grzechem ciężkim (por. KKK 2113 i 2116).

Irydologia - jest to studiowanie tęczęwki oka, aby z jej wyglądu wywnioskować o aktualnych i przyszłych chorobach człowieka. Oczy rzekomo dostarczają informacji o predyspozycjach do niektórych chorób, pozwalają ocenić stan zdrowia człowieka. Według irydologów na tęczęwce, gałce ocznej jak i rogówce zapisany jest stan zdrowia narządów wewnętrznych i zewnętrznych oraz informacja o tym, jakimi chorobami człowiek może być dziedzicznie zagrożony. Praktyka ta, choć bardzo popularna, nie posiada jednak podstaw naukowych, natomiast jest to na pewno jedna z wielu metod jasnowidzenia. Dokument Watykański o New Age klasyfikuje irydologię pod ofertę związaną z Erą Wodnika.

Jasnowidztwo - demoniczne poznanie zdarzeń z przeszłości (retroskopia), z teraźniejszości (kryptoskopia) lub z przyszłości (prekognoskopia). W Polsce najbardziej znanym jasnowidzem był o. Klimuszko, franciszkanin. Praktyka ta jest sprzeczna z nauką Kościoła, objawioną w słowie Bożym i Tradycji Kościoła. Katechizm dokonuje jednak pewnego rozróżnienia: „Należy odrzucić wszystkie formy wróżbiarstwa: odwoływanie się do Szatana lub demonów, przywoływanie zmarłych lub inne praktyki mające rzekomo odsłaniać przyszłość. Korzystanie z horoskopów, astrologia, chiromancja, wyjaśnianie przepowiedni i wróżb, zjawiska jasnowidztwa, posługiwanie się medium są przejawami chęci panowania nad czasem, nad historią i wreszcie nad ludźmi, a jednocześnie pragnieniem zjednania sobie ukrytych mocy. Praktyki te są sprzeczne ze czcią i szacunkiem – połączonym z miłującą bojaźnią – które należą się jedynie Bogu” (2116), ale „Bóg może objawić przyszłość swoim prorokom lub innym świętym. Jednak właściwa postawa chrześcijańska polega na ufnym powierzeniu się Opatrzności w tym, co dotyczy przyszłości, i na odrzuceniu wszelkiej niezdrowej ciekawości w tym względzie” (2115).

Jin-Jang – yin i yang; jest to koncepcja, która pochodzi z antycznej filozofii chińskiej. Opisuje ona dwie pierwotne i przeciwne, lecz uzupełniające się siły, które rzekomo odnaleźć można w całym wszechświecie. Yin (dosłownie rozumiane jako „zaciemnione miejsce, północne zbocze (wzgórza), południowy brzeg (rzeki), zachmurzenie, zaciemnienie”) reprezentowana przez czerń i Księżyc oznacza bierność, uległość, smutek, chłód i zimę, symbolizuje żeński aspekt natury, introwersję oraz liczby parzyste. Yin symbolizuje woda lub ziemia. Yang (dosłownie rozumiane jako „nasłonecznione miejsce, południowe zbocze (wzgórza), północny brzeg (rzeki), światło słoneczne”) reprezentowana przez biel i Słońce oznacza siłę, aktywność, radość, ciepło i lato, symbolizuje męski aspekt natury, ekstrawersję oraz liczby nieparzyste; odpowiada jej dzień, niebo. Yang symbolizuje ogień lub wiatr. Według tej teorii wzajemne oddziaływanie Yin i Yang jest przyczyną powstawania i zmiany wszystkich rzeczy. Najważniejszym wykładem nauki o Yin i Yang jest Księga przemian I ching. Ta koncepcja posiada zastosowania w wielu walkach Wschodu. Sama teoria jak i symbol, który ją obrazuje jest nie do pogodzenia z chrześcijańską wizją człowieka i świata.

Joga - jeden z sześciu ortodoksyjnych (tzn. uznających autorytet Wed) systemów filozofii indyjskiej. Pewne odpowiednie zaawansowane ćwiczenia jogiczne stosuje się również w buddyzmie w praktykach tantr w celu rozwoju duchowego, np. dla rozpoznania natury rzeczywistości. Oferty ćwiczenia jogi z jakimi możemy się spotkać bazują na koncepcji odmiennej od chrześcijańskiej, której nie można pogodzić z wiarą w jedyne Boga (I przykazanie Boże).

Jung Carl Gustav – szwajcarski psychiatra oraz były uczeń Freuda, spirytysta, gnostyk zajmujący się psychologią (według niego Jezus jest symbolem „boskiej jaźni“ w człowieku). Jego teorie wiążą się z trzema pojęciami: animus – w psychologii Junga odnosi się do postaci męskich, które pojawiają się w snach kobiet i symbolizują ich duszę lub podświadomość; anima – w psychologii Junga odnosi się do postaci kobiecych, które pojawiają się w snach mężczyzn i symbolizują ich duszę lub podświadomość oraz archetyp – pojęcie Junga odnoszące się do form bez określonej treści, które należą do odziedziczonej struktury ludzkiej duszy. Archetypy przejawiają się w motywach lub typowych obrazach, które raz po raz pojawiają się w snach, fantazjach, mitach i baśniach. Jego teorie spsychologizowały duchowość chrześcijańską. Dokument Watykański o New Age wymienia Junga jako jednego z czołowych inspiratorów Ery Wodnika.

Kabała – z hebr. tradycja; to nurt filozoficzno-religijny o charakterze ezoterycznym, wywodzący się z judaizmu. Kabaliści wierzą, że posiadli tajemną wiedzę o wszechmocnym, „bożym” dziele stwarzania świata oraz roli człowieka w tym dziele. Z kabały wywodzi się kabalistyka, czyli praktyka wróżenie za pomnożą specjalnych kart. Zdanie Kościoła w tej kwestii jest jednoznaczne (KKK 2116).

Kadzidelka – mają różne pochodzenie i zastosowanie; są używane do oczyszczania pomieszczeń, ludzi i przedmiotów z wszelkich niepożądanych „energii”, od „demonów” (związane z obcym kultem), bywa też tak, że mają zastosowanie w aromaterapii, która podpada pod medycynę nienaukową. Według teorii aromaterapii świat zapachów wpływa na każdy aspekt codziennego życia. Koncepcja ta jest błędna, gdyż zapachy, według współczesnej nauki, nie posiadają właściwości leczniczych, choć mogą wpływać na nastroje, uczucia, namiętności jak zresztą wszystko wokół.

Karma – w kontekście New Age „prawo karmy” jest często rozumiane jako moralny równoważnik kosmicznej ewolucji. Nie ma ono już nic wspólnego ze złem lub cierpieniem – złudzeniami doświadczanymi jako części „kosmicznej gry” – ale jest uniwersalnym prawem przyczyny i skutku, częścią tendencji połączonego wewnątrznie wszechświata zmierzającą w kierunku moralnej równowagi.

Kaszipiowski Anatolij – rosyjanin, z domieszką krwi polskiej, hipnotyzer, bioenergoterapeuta; niewątpliwie najsłynniejszy obecnie działający, znany na całym świecie „uzdrowiciel”. Szczególnie sławę zyskał seansami telewizyjnymi, podczas których korzystał z obcych, tajemniczych mocy, nawet na odległość. Udział, choćby przez przekaz telewizyjny, w tego typu seansach wiąże się ze zniewoleniem demonicznymi, tymi mocami, które mają we władaniu Kaszipiowskiego. Zdanie Kościoła na temat „uzdawiania” nieokreślonymi, ale demonicznymi mocami (tzw. biała magia) odnajdujemy w KKK 2117 punkcie.

Kazirodztwo - oznacza intymne relacje między krewnymi lub powinowatymi stopnia zakazującego pomiędzy nimi małżeństwa. Św. Paweł piętnuje ten szczególnie ciężki grzech: „Słyszysz się powszechnie o rozpucie między wami, i to o takiej rozpucie... że ktoś żyje z żoną swego ojca... W imię Pana naszego Jezusa... wydajcie takiego szatanowi na zatracenie ciała...” Kazirodztwo niszczy związki rodzinne i jest oznaką cofnięcia się do zwierzęcości (KKK 2388).

Klimuszko Andrzej Czesław - franciszkanin, wizjoner, jasnowidz, radiesteta zielarz. Pierwszych wizji doświadczył, jak pisze w książce *Moje widzenie świata*, tuż przed wybuchem II wojny światowej, kiedy to rzekomo miał sny dotyczące tragicznego rozwoju kampanii wrześniowej. Przewidywał także wydarzenia historyczne Polski, wykazywał miejsca pobytu zaginionych osób. Pochodzenie mocy jakie przez niego oddziaływały trzeba upatrywać w ingerencji demonicznej, gdyż ideologie jakie zgłębiał ojciec Klimuszko dotyczyły kanonu New Age: jasnowidztwo, radiestezja, joga, „energia kosmiczna”, idea czakramów, „powrót do natury” (taki tytuł miała też jedna z jego czołowych książek i jest to także jedno z naczelnych haseł Ery Wodnika), terapie ziołowe, leczenie kamieniami, zioła energetyzowane demonicznie. Promował jak najbardziej „zdrowy” tryb życia (niestety na bazie medycyny niekonwencjonalnej), gdy tymczasem sam był zniewolony nałogiem nikotynizmu. Niewątpliwie w Polsce Klimuszko stał się, świadomym bądź nie, prekursorem Nowej Ery. Jakby tego było mało Klimuszko posiadał swojego następcę o. Grzegorza Srokę! Obecnie, po śmierci obu franciszkanów ich współbracia zajmują się rozprowadzaniem niebezpiecznych ziół na bazie ich receptur (reklamy w *Niedzieli czy Gościu Niedzielnym*).

Kod Leonarda DaVinci - to czwarta powieść Dana Browna, thriller sprzedany w nakładzie ponad 60 mln egzemplarzy. W powieści tej uknuty jest siedem naczelnych herezji i bluźnierstw: 1. Chrześcijaństwo nie wnosi niczego nowego, jest wariacją kultu boga Mitry. 2. Na skutek spisków pierwszych przywódców katolickich do Nowego Testamentu nie trafiło ponad 80 innych, niż uznane za objawione, ewangelii. 3. Jezus został uznany za Boga dopiero przez sobór nicejski, wcześniej był uznawany tylko za jednego ze śmiertelnych proroków. 4. Konstantyn Wielki nakazał sporządzenie nowej Biblii pomijającej ludzkie cechy Jezusa. 5. Chrześcijaństwo jest z natury antykobiece, gdyż w Nowym Testamencie kobieta zawsze jest przedstawiana jako grzeszna, próżna i wyuzdana. 6. Prawdziwa historia chrześcijaństwa zapisana jest w nieupublicznych i wcześniejszych niż uznane za objawione ewangeliiach z Nag Hammadi. 7. W czasie śmierci Jezusa Maria Magdalena była z nim w ciąży, nosząc więc w sobie jego krew była świętym Graalem; po śmierci męża uciekła ona ze swym dzieckiem do Francji dając początek dynastii Merowingów. Oczywiście tezy te są zafałszowaniem prawdy historycznej, tej źródłowej dla chrześcijaństwa: Biblia i Tradycja. Strategia jaką można tu dostrzec opiera się na tym, iż w „nie-winną”, fikcyjną powieść wpleciono herezje z autentycznie występującymi miejscami, osobami, tekstami. Jest to iść diabelska strategia, owe małpowanie Boga, czyli nieudolne przeinaczanie wiedzy historycznej, która jest wszystkim obecna i każdy rzetelny czytelnik, poszukujący prawdy, korzystając z możliwości współczesnych badań jest w stanie przekonać się czy to co uknął Dan Brown jest prawdą czy celowym fałszem. Źródłem rozpracowującym od podstaw te siedem powyższych herezji niech będzie książka Josha McDowella: *W poszukiwaniu odpowiedzi. Kod Leonarda DaVinci*, Katowice-Warszawa 2006.

Komunizm – z łac. *communis* - wspólny, powszechny; urząd państwowy negujący własność prywatną. System ideologiczny, będący modyfikacją socjalizmu, zmierzający do stworzenia społeczeństwa pozbawionego wewnętrznych podziałów ekonomicznych (bezklasowego) i etnicznych (bezpaństwowego), w którym wszystkie środki produkcji znajdują się w posiadaniu wspólnoty. Historia pokazuje i uczy, iż system ten jest utopijny.

Konchy – konchy Hopi; zrobione są na podstawie tej samej receptury co świece. Mają lejkowaty kształt i podczas zabiegu świecowania w kanale ucha rzekomo wytwarzają mocniejsze podciśnienie. Lejkowanie (inaczej konchowanie) uszu to zabieg pochodzący rodem od Indian Hopi z Ameryki Północnej. Świecowanie rzekomo ma służyć przywracaniu harmonii wewnętrznej energii, wyostrzeniu wszystkich zmysłów, terapii samopoczucia itd. Praktyka ta nie miści się ramach medycyny naukowej, a jej znaczenie pozostaje na płaszczyźnie znachorstwa.

Kontrinicjacja – przeciwieństwo inicjacji chrześcijańskiej; dokonuje się po to by zastąpić chrześcijaństwo (np. „wyzwolenie gnostyckie“, inicjacja satanistyczna, potteromania – kilkanaście lat inicjacji z Potterem w rękę, prądy New Age-owe itp.). Można powiedzieć, że jest to odpowiedź diabła na katechumenat i deuterokatechumenat jaki podejmuje Kościół, by inicjować, wtajemniczać wiernych w tajemnice Boże.

Koran - święta księga islamu, uważana przez muzułmanów za słowo Allaha. Powstał w latach 610-632. Według muzułmanów został objawiony Mahometowi przez Archaniola Gabriela. Sama obecność Koranu jest źródłem szczególnej łaski, dlatego wielu muzułmanów nosi przy sobie miniaturowe egzemplarze Koranu (tzw. mushaf). Czytanie i recytacja Koranu są dla wyznawców tej religii najlepszą formą dhikru (pogłębiania duchowej świadomości). Czytanie i wtajemniczanie w księgi odmiennych kultur i religii może wiązać się ze zniewoleniem duchowym, a także zmianą myślenia, pojmowania Boga, może to prowadzić także do bałwochwalstwa i odpadnięcia od wiary (apostazja).

Kręgarstwo – twórcą kręgarstwa jest Daniel D. Palmer; jest to praktyka mająca na celu, poprzez uciskanie kręgow i masaż okolic kręgosłupa, ułatwić przepływ tzw. „bioenergii”, pozornie poprawiając stan zdrowia chorego. Palmer w swojej rzekomej praktyce odkrył i przyjął, jakoby wszystkie narządy człowieka połączone były z nerwami przebiegającymi wzdłuż kręgosłupa. Uznał, że problemy z kręgam oraz zakłócenia w tzw. „energii” rzekomo przebiegającej wzdłuż kręgosłupa są przyczyną wszystkich chorób. Na tym przekonaniu oparł system leczniczy zwany kręgarstwem, który należy do dziedziny paramedycyny i nie ma podstaw naukowych.

Kronika Akashy - jest to rodzaj „kosmicznej pamięci”, banku informacji w którym zapisane są wszystkie wydarzenia. Człowiek rozwijając odpowiednio zdolności tzw. parapsychiczne podobno ma możliwość zaczerpnąć z Kroniki Akaszy pożądane przez niego informacje. Słowo akasza pochodzi z sanskrytu (akaśia) i oznacza przenikająca (tu: dochodząca do każdej informacji) substancję. W Kronice Akaszy zapisywane jest wszystko razem z myślami, ideami i emocjami. Korzystanie z tego typu pseudo-wiedzy, wiedzy ezoterycznej zazwyczaj prowadzi do poważnego zniewolenia demonicznego. Warto zauważyć co Kościół mówi na temat tego typu praktyk – KKK 2116.

Kryształy – w kontekście New Age uważa się, że wibrują one na wysokich częstotliwościach, są zatem przydatne w przemianie siebie. Używa się ich w różnych terapiach, w medytacji, wizualizacji, „podróżach astralnych” lub jako talizmany przynoszące szczęście.

Książki - można wyodrębnić potężny zbiór przykładowych gatunków (np. horrory, stricte New Age, magiczne, ezoteryczne, spirytystyczne, okultystyczne i satanistyczne z *Biblią Szatana* i *Liber 777* na czele, oraz wszelkie księgi obcych kultów, a także książki z pomieszanymi bądź wplecionymi wcześniej wymienionymi elementami, ...) i autorów (np. Dan Brown, Ceolho, Rowling, Stephen King, Carroll). Zainteresowanie, chęć zdobycia wiedzy o innych religiach nie usprawiedliwia rozczytywania się w kultycznych księgach obcych bóstw. Zawsze rodzi niebezpieczeństwo zamieszania i powstania wątpliwości, a w wypadku *Biblii szatana* prowadzi do zniewolenia i do satanizmu. Podobnie rzecz ma się z *Księgą Cieni* i *Księgą Thota*.

Księga Cieni – jest to zbiór notatek, przemyśleń, przepisów, inwokacji itp. sporządzanych przez wyznawcę lub grupę wyznawców czarostwa - Wicca. Księga ta zawiera także zapis doświadczeń religijnych: szczegóły rytuałów, obrzędów, zaklęć, idei lub zwyczajów. Często jest przekazywana z pokolenia na pokolenie wewnątrz danej tradycji. Jedni wolą kupować *Księgę Cieni* już gotową do zapisywania, a inni prowadzą ją w normalnym zeszycie. Dla adeptów magii *Księga Cieni* to rzecz bardzo osobista. *Księga Cieni* przekazywana jest z pokolenia na pokolenie, jeżeli zachodzi taka możliwość i potrzeba tego, by zawarta w takowej księdze wiedza przetrwała kolejne pokolenia i była rozbudowywana. Znane są jednak tradycje, gdzie po śmierci właściciela palono księgę. Praktykowanie takiej inicjacji magicznej jest wysoce niebezpieczne dla każdego kto podejmuje się takich praktyk.

Kult czarownic - ćwiczenie i praktykowanie zdolności wyrządzania komuś szkody przez przekleństwa, powiedzenia, formuły magiczne lub przez inne szczególne praktyki (dziś szczególnie moda na *Witch*). Trzeba pamiętać iż naśladowanie praktyk czarowniczych wiąże się z poważną ingerencją i wejściem w kontakt z demonami, zazwyczaj prowadzi do opętania, a proces uwalniania czy egzorcyzmowania jest trudny.

Kultyczne przedmioty – istnieją pewne przedmioty związane z kultem, które niosą ze sobą zagrożenie. Każdy przedmiot jest związany z zamysłem dla jakiego został zrobiony, dlatego trzeba pytać się o to co posiadamy w naszych domach i z czym ta konkretna rzecz czy rzeczy są związane. Samo posiadanie przedmiotu, nawet nie będąc świadomym co on oznacza, jest wystarczającą furtką dla złego ducha, który zazwyczaj skrycie podkopuje wiarę, stwarza problemy. Można wyróżnić zaledwie niektóre przedmioty, z którymi można spotkać się częściej: figurki bożków, Buddy, pamiątki z krajów egzotycznych, Południa, Wschodu, wisiorki, maski, malowidła, rzeźby, amulety, kolorowe pętle, podejrzane bransolety, chińskie, indyjskie, kadzidelka, przedmioty kultu obcych religii, ich obrazy, ikony, figurki diabła, skarabeusz (symbol reinkarnacji w Egipcie oraz symbol szatana [Belzebuba - „władcy much"]), Ozyrys, figurki indyjskich bóstw, afrykańskie maski, przedmioty mające przynosić szczęście lub inne korzyści, mające magiczne właściwości, drzewka szczęścia, pierścień atlantów, piramidki, piramida Horusa, podkowy, słoniki, amulety i talizmany, mandala, przedmioty otrzymane od spirytystów lub różnych innych operatorów okultyzmu, wahadełko radiestezyjne, różdżka, lampki, łącznie ze strojami, ubraniami ze sklepów indyjskich, kimona, wachlarze chińskie (wg Feng-shui mają ukierunkowywać przepływ „energii”) i porcelana chińska (często są zdobione chińskimi tekstami modlitw), kamasutra, plakaty energetyczne (np. kwiat lotosu), kule Qi-Gong, należące do Feng-shui charakterystyczne zestawy wiszących dzwoneczków lub pręcików tzw. łapacz snów, dzwonki tybetańskie, spirala DNS (oraz inne przedmioty należące do Feng-shui), znaki zodiaku, znaki chińskiego horoskopu, leki homeopatyczne, izopatyczne, spagiryiczne i według antropozoficznej metody leczenia, proszki Sai Baby, zabawki przypominające diabła, straszne potwory lub smoki, ubrania, koszulki, nalepki ze znakami satanistycznymi i innymi niebezpiecznymi (modne na samochodach nalepki z rysunkiem diabła) itp. itd.

Kundalini - tajemnicza „moc duchowa” o naturze ogniowej i węzowej, która jest ideową i praktyczną podstawą indyjskiej tantry (tantryzmu) oraz hatha jogi. Idea Kundalini łączy ze sobą jogę, tantryzm oraz wszelkie indyjskie kultury Bogini - Śakti, Dewi. Trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że za uludną nazwą tzw. energii kundalini kryje się konkretna rzeczywistość demoniczna. Potwierdza to doświadczenie egzorcystów uwalniających osoby zniewolone, a nawet opętane demonem Kundalini, szczególnie w związku z jogą i walkami Wschodu.

Kurs cudów – jest to oferta programowa obiecująca indywidualną, mentalną, emocjonalną i fizyczną przemianę poprzez tzw. trening umysłu Kursu Cudów, który rzekomo ma prowadzić do obudzenia jednostki z jej „snu” o bólu, chorobie i śmierci oraz do rozpoznania, że wciąż jest „pełną częścią wiecznej”, „stwarzającej rzeczywistości”. Kurs taki obiecuje jakoby człowiek miał przeżyć swoiste „zmartwychwstanie” już tu na ziemi. Nie brakuje odniesień do „boga”, ale pojmowanego w duchu New Age, czyli jako tego, którego wykorzystuje się do swoich celów, zabiegów, po to tylko by osiągnąć korzyść osobistą. Kurs taki jest ewidentnym uwiedzeniem przez ducha Antychrysta, który szczególnie teraz, przed ponownym przyjściem Jezusa na ziemię w dniu Paruzji, zwodzi ludzkość, także poprzez nieświadomość zawinioną i niezawinioną. Ostatecznie zwycięstwo należy do Jezusa i tych, którzy nie oddawali się na służbę demonom, ale wiernie służyli Bogu.

Kuszenie Boga - polega na wystawianiu na próbę – w słowach lub w uczynkach – Jego dobroci i wszechmocy. Właśnie w ten sposób Szatan chciał, by Jezus rzucił się ze Świątyni i aby przez to zmusił Boga do działania. Jezus przeciwstawia Mu słowa Boga: „Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, Boga swego” (Pwt 6,16). Takie wystawianie Boga na próbę rani szacunek i zaufanie jakie należą się naszemu Stwórcy i Panu. Zawsze zawiera zwątpienie dotyczące Jego miłości, opatrności i mocy (KKK 2119).

Kwiat życia – jest to jedno z „ziaren” New Age; rzekomo przy pomocy Kwiatu Życia (pewien geometryczny rysunek) i Świętej Geometrii można opowiedzieć historię świata, począwszy od jego stworzenia poprzez tzw. działanie czterech żywiołów, proporcje i rozwój ludzkiego ciała. Miano Kwiatu Życia zyskał nie z powodu podobieństwa do kwiatów, jakie znamy, ale przez analogię do cyklu życia drzewa owocowego: kwiat, owoc, nasionko, drzewo, kwiat, owoc (...). Kwiat Życia przechowuje rzekomo kształty tzw. w okultyzmie „pola energetycznego”, które miałyby otaczać ciało ludzkie (ciała niebieskie również). Cała ideologia Kwiatu Życia związana jest także z ideologią Atlantów, mieszkańców mitycznej Atlantydy, posiadających wiedzę tajemną o tzw. „mocach energetycznych”. Poza tym nie trudno dostrzec związek z założeniami Markaby. Ingerowanie za pomocą tych okultystycznych praktyk w świat demonów wiąże się z ze zniewoleniem.

La Vey Anton Szandor – właśc. Howard Stanton Levey; okultysta, spirytysta i satanista, mając 18 lat stał się asystentem magika; studiował okultyzm i uczył się hipnozy. Poza tym jest założycielem „Kościoła” szatana i autorem *Biblii szatana*. Ta krótka wzmiana o La Veyu pozwala nam dostrzec to, z kim mamy do czynienia. Wielu niestety podąża śladami liderów sekt satanistycznych, co niemal w 100% wiąże się z opętaniem choćby przez czołówkę demonów.

Lekomania - czyli uzależnienie od leków, forma toksykomanii, która wywołuje stan psychiczny i/lub fizyczny, wynikający z interakcji leku i żywego organizmu, charakteryzujący się zmianami zachowania zawsze łącznie z przymusem stałego lub okresowego zażywania leku, w celu doznania oczekiwanego efektu psychicznego i/ lub fizycznego lub w celu uniknięcia nieprzyjemnych doznań związanych z brakiem leku. Lek powoduje przestrojenie czynności psychicznych oraz somatycznych do tego stopnia, że nagle jego przerwanie stosowania wywołuje duże zaburzenia czynności organizmu zwane objawami abstynencji. Jeśli temu długotrwałemu używaniu leków towarzyszyć będą objawy wzrastającego zatrucia lub ogólnego wyczerpania organizmu - to nałogu tego nie można już nazwać lekmanią, lecz toksykomanią.

Lektury szkolne – wiele lektur, które uczniowie szkół czytają lub czytali zawiera kontekst przeciwny chrześcijaństwu i prawdziwej wizji człowieczeństwa. Spośród pewnej liczby tychże książek możemy wymienić zaledwie kilka: *Balladyna*, *Dziady*, *Świtez*, *Świtezianka*, *Faust*, *Dżuma*, *Mistrz i Małgorzata*. Rozczytywanie się w tego typu literaturze może wiązać się ze skrzywieniem światopoglądu i przyjmowaniem antywartości, oraz powielaniem tradycji pogańskich.

Liberalizm - z łac. *liberalis* – wolnościowy; ideologia, kierunek polityczny głoszący, iż szeroko rozumiana „wolność” jest nadrzędną wartością. Najogólniej mówiąc liberalizm odwołuje się do indywidualizmu, stawia wyżej prawa jednostki niż znaczenie wspólnoty. „Wolność” u liberałów jest rozumiana jako np. swoboda obyczajów. Niestety współczesne struktury liberalne przenikają do instytucji rządowych, chcąc ustalać normy i prawa, które zaprzeczają tradycji chrześcijańskiej Europy. Można to przenikanie zaobserwować w strukturze Unii Europejskiej, ONZ czy na gruncie polskim w strukturach parlamentarnych (np. niegdyś UW, a dziś PO).

Litoterapia - forma rzekomej „terapii leczniczej” w której wykorzystywane są kamienie szlachetne do tzw. odbudowy energetycznej człowieka. Wiąże się to z pseudowiedzą na temat właściwości kamieni szlachetnych, jakoby posiadały one pewne „nadzwyczajne cechy lecznicze”. Cała ta ideologia litoterapii związa jest także z układem planet i znakami zodiakalnymi, którym przypisywane są poszczególne kamienie. Nauka medyczna nie może zakwalifikować litoterapii do dziedziny nauk medycznych posiadających fundament naukowy.

Lucyferyzm – wiara w Lucyfera jako prawdziwego boga, który miałby posiadać zdolność pokonania Boga. Jest to jedyna spośród sekt satanicznych, gdzie jest mowa o Bogu jako Bycie osobowym. Pozostałe kulty w różnym stopniu składają się ku ateizmowi, a swój bunt odnoszą nie tyle do Stwórcy, co do Dekalogu, zasad moralnych i religii chrześcijańskiej. Lucyferianizm jest najstarszą z odmian satanizmu, ma swoje korzenie w średniowiecznych nurtach antychrześcijańskich. Jego członkowie organizują czarne msze i inne obrzędy, będące karykaturą katolickich praktyk religijnych. W czasie takich „antynabożeństw” profanuje się świętości (np. skradzione Hostie, przedmioty liturgiczne, deptanie i palenie Biblii, krzyży, figurek, znaków i symboli chrześcijańskich), podpisywane są cyrografy, dochodzi do rytualnych gwałtów i składania ofiar ze zwierząt, a nawet z ludzi. Ten odłam satanizmu ma charakter hermetyczny, istnieje określona hierarchia, a kandydaci są weryfikowani w długotrwałym procesie wtajemniczenia. Identyfikowanie się z tą sektą poprzez członkostwo lub naśladownictwo wiąże się z opętaniem demonicznym. Warto zajrzeć w tej tematyce do Katechizmu Kościoła Katolickiego, punkty: 2113 i 2116.

Łańcuszki „szczęścia” – jest to pewna machina samo-napędzająca się, która polega na rozpragowywaniu treści z pogranicza zabobonu i magii; typowe łańcuszki tak zwanego „szczęścia” najczęściej bywają rozsyłane za pośrednictwem komunikatorów internetowych, chatów, sms-ów, poczty internetowej oraz przez strony internetowe. Wiązanie szczęścia lub nieszczęścia z wykonaniem lub niewykonaniem praktyki przesyłania wiadomości do konkretnej liczby osób ma charakter magiczny i zabobony. Niestety podobne przypadki mają miejsce w kościołach, przy okazji propagowania modlitwy do św. Judy Tadeusza i temu podobnych świętych z zaznaczeniem, czy wręcz krzykliwym i strasliwym wezwaniem, do rozpropagowywania modlitwy w konkretnej liczbie egzemplarzy by modlitwa została „wysłuchana”, w przeciwny razie nie będzie to możliwe, albo można spodziewać się nieszczęścia. Kościół potępia wszelkie znamiona zabobonu, który określa słowami: „Zabobon jest wypaczeniem postawy religijnej oraz praktyk, jakie ona nakłada. Może on także dotyczyć kultu, który oddajemy prawdziwemu Bogu, na przykład, gdy przypisuje się jakieś magiczne znaczenie pewnym praktykom, nawet uprawnionym lub koniecznym” (KKK 2111).

Macumba - słowo pochodzenia afrykańskiego, związane z kulturą Bantu, kojarzone m.in. z imieniem jednego ze środkowoafrykańskich bóstw. Od XIX wieku słowo macumba pojawia się także w społecznościach afro-brazylijskich, głównie w Rio de Janeiro, początkowo jako ogólne określenie praktyk religijnych przedstawicieli ludów Bantu, sprowadzanych do Brazylii przez handlarzy niewolników; później (i obecnie) znaczenie nabrało bardziej pejoratywnego zabarwienia i zaczęło być używane na określenie obrzędów czarnej magii. Kult „macumba” wiąże się z przywoływaniem i odnoszeniem się do bożka, czyli demona o imieniu Macumba, co zazwyczaj wiąże się ze zniewoleniem, a nawet opętaniem.

Magia – to zespół praktyk wpływania na ludzi, przedmioty, zdarzenia czy zjawiska fizyczne za pomocą środków okultystycznych i paranormalnych, a więc zasadniczo nie poddających się weryfikacji za pomocą metody naukowej, kolidujących z podejściem racjonalistycznym. Rozróżnienie na białą i czarną magię jest czymś błędnym – magia jako ogół, szkodzi. Praktykowanie magii, choćby przez odczytywanie zaklęć w książkach z serii o Harry Potterze, wiąże się ze związaniem demonicznym, a nawet z opętaniem. Kościół na temat magii wypowiada się w sposób jednoznacznie rygorystyczny: „Wszystkie praktyki magii lub czarów, przez które dąży się do pozyskania tajemnych sił, by posługiwać się nimi i osiągać nadnaturalną władzę nad bliźnim – nawet w celu zapewnienia mu zdrowia – są w poważnej sprzeczności z cnotą religijności. Praktyki te należy potępić tym bardziej wtedy, gdy towarzyszy im intencja zaszkodzenia drugiemu człowiekowi lub uciekanie się do interwencji demonów” (KKK 2117) oraz „Drugie przykazanie zabrania także magicznego używania imienia Bożego” (2149).

Magiczna imitacja cudów – wynika z pomieszania pojęć i nazywania cudownym tego, co jest magią (istotnie różną od cudów w znaczeniu chrześcijańskim, charyzmatycznym) na podobieństwo cudów. Jest to jakby kontra złego ducha wymierzona w charyzmatyczny wymiar Kościoła, który służy charyzmatami uzdrowień (KKK 1508) tym, których Bóg pragnie uzdrowić. Trzeba jednak wystrzegać się tego co jest uwiedzeniem przez diabła, warto więc znać tę wypowiedź Kościoła na temat magii rzekomo przywracającej „zdrowie”: „Wszystkie praktyki magii lub czarów, przez które dąży się do pozyskania tajemnych sił, by posługiwać się nimi i osiągać nadnaturalną władzę nad bliźnim – nawet w celu zapewnienia mu zdrowia – są w poważnej sprzeczności z cnotą religijności. Praktyki te należy potępić tym bardziej wtedy, gdy towarzyszy im intencja zaszkodzenia drugiemu człowiekowi lub uciekanie się do interwencji demonów” (KKK 2117).

Magiczny mesjanizm – proponuje zbawienie ludzi przez usunięcie wszelkiego cierpienia (na drodze fałszywych cudów, magii i okultyzmu). Jest to ideologia okultystyczna znana szczególnie za pośrednictwem Kursu Cudów. Należy wystrzegać się tego typu propozycji, nawet jeśli odwołują się one do „boga” czy „szlachenych” deklaracji o pomocy w „uleczeniu” (por. KKK 2117).

Magnetoterapia – jest to rodzaj „terapii” polem magnetycznym. Jej prekursorem był James Maxwell, który ponad sto lat temu uzyskał patent na rzekomo „lecnicze” wykorzystywanie impulsowego pola magnetycznego. Niestety magnetoterapia znalazła już zastosowanie w kilkunastu działach medycyny, m.in. w ortopedii, reumatologii, chorobach wewnętrznych, pomimo tego, że praktykę tę klasyfikujemy jako nienaukową.

Magnetyzm – jest to rodzaj bioterapii; oznacza psychotroniczną zdolność człowieka do odbierania „promieniowanie geopatycznego”, operowania różdżką i wahadełkiem; jest to także okultystyczne uzdrawiania przez odpowiednie poruszanie ręką. Kościół przestrzega przed tego typu praktykami (KKK 2116 i 2117).

Mandala – słowo to oznacza diagram w postaci koła lub okręgu z wpisanym kwadratem (czasem pięciokątem, gwiazdą). Mandale pojawiają się w wielu kręgach kulturowych symbolizując obszary wpływów „sił kosmicznych i niebiańskich”. Najczęściej z mandalą mamy do czynienia w obrzędach hinduizmu i buddyzmu tybetańskiego. Mandala była rysowana na ziemi, drewnie czy odpowiedniej tkaninie, a nawet misternie usypywana z kolorowego piasku. Odpowiednio sporządzona mandala była punktem koncentracji „energii”. Obwód mandali stanowi granicę wpływu sił (ogólnie dobra i zła). Mandala jest uważana za kosmogram, mapę wszechświata służącą do medytacji. Praktykowanie mandali jest czymś nagannym, gdyż wiąże się z ingerencją sił wrogich chrześcijaństwu.

Manga i Anime - manga to japoński komiks, który jest jedynym w swoim rodzaju stylem rysowania komiksu. Za twórcę współczesnej mangi uważa się Osamu Tezuka, pracownika wytwórni Walta Disneya w latach 60. XX wieku. To właśnie on wprowadził bardzo charakterystyczny sposób przedstawiania postaci. Jego pomysłem była drobna twarz, wielkie oczy, zadarte noski oraz wyeksponowane atrybuty dziewcząt. Dziewczeta ubrane są bardzo często w wyzywające kostiumy, kontrastujące z dziecięcymi rysami twarzy. Jest to jedna z najłatwiej rozpoznawalnych konwencji mangi. Natomiast termin anime oznacza japoński film rysunkowy, który powstaje bardzo często na podstawie mangi. Niestety, wszystkie filmy i komiksy zawierają sporą dozę emocji negatywnych. Treścią większości jest rywalizacja, podstęp i walka. Wiele z nich preferuje głupotę i agresję. Japońskie kreskówki są tak brutalne, że nie można ich nawet porównywać z pełnymi przemocy kreskówkami amerykańskimi. A rzekomo głębokie treści, ciekawe scenariusze czy „sztuka” animacji to spotkanie z okultyzmem, demonologią i New Age. Dla dziewcząt zostały także przygotowane filmy i komiksy w bardziej kwiecistym, „romantycznym stylu” i najczęściej przedstawiają miłosne historie. Nie stroni się tam od ukazywania niemoralnych relacji. W komiksach i filmach przedstawia się zniekształcony ideał miłości i seksualności, kształtuje się fałszywy i zniekształcony obraz małżeństwa i rodziny, a związki homoseksualne ukazują się jako coś normalnego i pożądanego. Wiele z tych filmów zawiera „okultystyczne i satanistyczne” przesłanie, np. *Wojownicze Żółwie Ninja*, *Dragon Baal*, *Czarodziejki z księżycą*. Jak wielki wpływ na dzieci ma ten rodzaj treści, ukazała projekcja słynnego filmu anime „Kieszonkowy potwór”, znanego w Polsce jako „Pokemon”, w Tokio, w grudniu 1997 roku. Dzieci, które oglądały ten film w ciemnym pomieszczeniu traciły przytomność, wpadały w histerię, płakały. Przyczyną była seria przeplatanych krótkich niebiesko-czerwonych błysków zawartych w jednym z odcinków. W 800 przypadkach niezbędna była hospitalizacja z powodu utrzymujących się objawów epilepsji. Treść wielu anime i manga jest kontrowersyjna, wykorzystuje i łączy w szokujący sposób symbole chrześcijańskie z kabałą, hinduizmem, mitologią grecką, np.: „Neon Genesis Evangelion”, jest nową ewangelią na nowe stulecie. I choć autorzy twierdzą, że to tylko puste nazwy, że zostały wykorzystane, by okraszyć całość mangowej fikcji, jest to nieprawda. Wprowadzają one w groźny dla naszej kultury synkretyzm. W tym serialu wykorzystuje się np. muzykę klasyczną, którą jest z reguły tłem do scen przedstawiających śmiertelną walkę. Przy utworach Hoendla pt.: „Mesjasz”, „Alleluja” odbywa się zagłada dużej liczby ludzi. Trzeba więc wystrzegać się mangi i anime, by nie ulegać złym tendencjom w modzie.

Mantra - *mana* - umysł, *tra* - wyzwolenie; w buddyzmie i hinduizmie jest to formuła, werset lub sylaba skierowana do boga, która jest elementem praktyki duchowej. Jej powtarzanie ma pomóc rzekomo w opanowaniu umysłu, zaktywizowaniu „energii wewnętrznej”, uspokojeniu, oczyszczeniu go ze splamień.

Merkaba - powstaje przez połączenie trzech słów „MER” „KA” „BA” a słowa te pochodzą z języka starożytnego Egiptu i w dokładnym tłumaczeniu znaczą : Ciało-Umysł-Duch. MER było widziane jako dwa pola Światła wirujące w przeciwnych kierunkach, ale w tej samej przestrzeni (koło w kole). Te pole jest generowane kiedy osoba wykonuje rodzaj specjalnego oddechu. KA nawiązuje do indywidualnej Duszy/Ducha osoby. BA oznacza sposób interpretacji rzeczywistości przez ducha. W naszej Rzeczywistości Ba jest zwykle definiowane jako ciało lub rzeczywistość fizyczna. Rzekomo prawidłowo działające pole Merkaby ma średnicę około 18 metrów, proporcjonalnie do wzrostu człowieka. Wirująca Merkaba może bywa wyświetlana na monitorze komputera przy zastosowaniu odpowiednich urządzeń. Praktyka ta ma podobno zapewnić osobie, która uaktywniła Merkabę, całkowitą ochronę tworzoną przez Miłość Wszechświata, a także uruchamia rzekomy proces wewnętrzznego uzdrawiania i odmłodzenia ciała fizycznego, emocjonalnego i duchowego. Praktyka ta jest pewnego rodzaju magią, przed którą ostrzega Kościół (KKK 2117).

Masoneria – wolnomularstwo; ruch filozoficzno-etyczny powstały w XVIII wieku, którego celem jest dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowości i doskonalenia człowieka wedle własnego zamysłu; jest to tajne stowarzyszenie okultystyczne zwalczające Kościół Rzymsko-Katolicki). W Polsce Łoże wolnomularskie zostały rozwiązane, mimo to działają w sposób ukryty (np. ludzie związani ze środowiskiem Gazety Wyborczej i zarządu Agory). Masonerii nie brakuje również w polityce.

Masturbacja – onanizm; przez pojęcie to należy rozumieć dobrowolne pobudzenie narządów płciowych w celu uzyskania przyjemności cielesnej. „Zarówno Urząd Nauczycielski Kościoła wraz z niezmienną tradycją, jak i zmysł moralny chrześcijan stanowczo stwierdzają, że masturbacja jest aktem wewnętrznie i poważnie nieuporządkowanym”. „Bez względu na świadomy i dobrowolny motyw użycie narządów płciowych poza prawidłowym współżyciem małżeńskim w sposób istotny sprzeciwia się ich celowości”. Poszukuje się w niej przyjemności płciowej poza „relacją płciową, wymaganą przez porządek moralny, która urzeczywistnia «w kontekście prawdziwej miłości pełny sens wzajemnego oddawania się sobie i przekazywania życia ludzkiego»”. W celu sformułowania wyważonej oceny odpowiedzialności moralnej konkretnych osób i ukierunkowania działań duszpasterskich należy wziąć pod uwagę niedojrzałość uczuciową, nabyte nawyki, stany lękowe lub inne czynniki psychiczne czy społeczne, które mogą zmniejszyć, a nawet zredukować do minimum winę moralną. (KKK 2352).

Materializacja – jest to forma spirytyzmu, np. zmarli są widoczni dla nas lub zauważamy pojawianie się przedmiotów jakby z nikąd. Materializacja jest sztuczką diabła, który może oddziaływać na naszą wyobraźnię i przedstawiać się w wielorakich formach postaciach.

Mediumizm – jest to jedna z metod spirytystycznego porozumiewania się i pośredniczenie między żywymi, a zmarłymi. ze „światem zmarłych”. Kościół to tego typu praktykach (medium) wypowiedział się w punkcie 2116 Katechizmu Kościoła Katolickiego: „Należy odrzucić wszystkie formy wróżbiarstwa: odwoływanie się do Szatana lub demonów, przywoływanie zmarłych lub inne praktyki mające rzekomo odsłaniać przeszłość. Korzystanie z horoskopów, astrologia, chiromancja, wyjaśnianie przepowiedni i wróżb, zjawiska jasnowidztwa, posługiwanie się medium są przejawami chęci panowania nad czasem, nad historią i wreszcie nad ludźmi, a jednocześnie pragnieniem zjednania sobie ukrytych mocy. Praktyki te są sprzeczne ze czcią i szacunkiem – połączonym z miłą bożą – które należą się jedynie Bogu” (KKK 2116).

Medycyna alternatywna - naturalna, niekonwencjonalna, nienaukowa, zwana czasami holistyczną; jest to metoda leczenia niemożliwa do zaakceptowania przez medycynę głównego nurtu opartą na badaniach naukowych. Część metod leczenia zaliczanych do medycyny niekonwencjonalnej ma swoje źródło w wielowiekowej tradycji (np. akupunktura), a inne powstały stosunkowo niedawno (np. homeopatia i bioenergoterapia). Trzeba jasno stwierdzić, iż większość metod medycyny niekonwencjonalnej posiada związek z demonicznymi energiami (mocami). Tylko Jezus Chrystus może człowieka wyzwolić ze zniewolenia spowodowanego tymi ciemnymi mocami. Zdanie Kościoła w tym temacie: „Uciekanie się do tak zwanych tradycyjnych praktyk medycznych nie usprawiedliwia ani wzywania złych mocy, ani wykorzystywania łatwości człowieka” (KKK 2117).

Medycyna chińska - według tradycyjnej chińskiej medycyny, ciało ludzkie posiada wyznaczone szlaki (meridiany), którymi krąży w nim *qi*. Harmonijny, stały i łagodny przepływ *qi* przez meridiany oznacza zdrowie - rozumiane w medycynie chińskiej szeroko: jako zdrowe ciało, jasność umysłu, bogactwo i powodzenie. Natomiast symptomy choroby pojawiają się wtedy, gdy przepływ energii ustaje (co nie znaczy, że ubywa *qi*, a jedynie, że nie uczestniczy ono w obiegu) lub jest zaburzony. Medycyna chińska zna wiele sposobów na przywrócenie harmonijnego przepływu *qi*: zioła, specjalne diety, serie ćwiczeń Qigong, usuwające blokady meridianów masaże, czy w końcu korygująca przepływ *qi* akupunktura. Warto zauważyć iż całe pasmo medycyny chińskiej nie posiada podstaw naukowych, a skuteczność tych metod można wytłumaczyć tylko tym, iż diabeł jest w stanie przywrócić zdrowie, ale za cenę duszy i wieczności.

Medycyna tybetańska - praktykowana od wieków w Tybecie, oraz terenach sąsiadujących, tradycyjna forma medycyny, która wykorzystuje kompleksowe podejście diagnostyczne, np. analizę pulsu, śliny, uryny, diety, zachowania, kondycji ciała. Szeroko są stosowane lekarstwa na bazie naturalnych składników roślinnych i mineralnych. Medycyna ta wykorzystuje również praktyczną wiedzę pochodzącą z kultuwowania tantr buddyjskich. Podobnie jak w przypadku medycyny chińskiej tu także warto zauważyć iż całe pasmo medycyny tybetańskiej nie posiada podstaw naukowych, a skuteczność tych metod można wytłumaczyć tylko tym, iż diabeł jest w stanie przywrócić zdrowie, ale za cenę duszy i wieczności.

Medycyna Wschodnia – obecnie jest to bardzo szeroki wachlarz praktyk medycyny chińskiej i tybetańskiej, które nie mieszczą się w ramach nauk medycznych. Wiele haseł w tym słowniku traktuje o metodach tego typu medycyny nienaukowej.

Medytacja transcendentna (TM) – nazwa ta została wprowadzona przez Maharishi Mahesh Yogi dla jego zestawu ćwiczeń medytacyjnych opartych głównie na powtarzaniu mantr. Istnieją badania potwierdzające zbawienne dla zdrowia skutki tej formy medytacji, ale same badania są wątpliwe, gdyż zostały przeprowadzone przez organizację Maharishi Foundation Ltd., założoną przez Mahesh Yogi. Powszechnie organizacja ta uważana jest za sektę.

Meridiany – jest to koncepcja medycyny chińskiej, zaliczanej w skład medycyny nienaukowej, w które mowa jest o tzw. kanałach energetycznych w naszym ciele, w których rzekomo płynie energia w pewien ściśle uporządkowany sposób. „Każdy meridian jest niczym strumień energii, który płynie od pewnego punktu na ciele do jakiegoś innego, dokładnie określonego punktu. Jeśli strumień zostanie zatamowany, to niektóre narządy zostają pozbawione energii, podczas gdy inne otrzymują jej w nadmiarze. Pojawia się nierównowaga energetyczna. Wtedy właśnie na ciele pojawia się jeden z objawów. Z początku może to być jakieś drobne zaczerwienienie skóry lub delikatny ból. W ten sposób nasz organizm ostrzega nas, że coś jest nie w porządku. Niedobór energii trwający przez dłuższy czas może prowadzić do poważnych schorzeń”. Koncepcja ta wydaje się być logiczna, ale trzeba stanowczo stwierdzić iż w ciele człowieka meridiany i tzw. energia wewnętrzna po prostu nie istnieją. Jest to system paranaukowy, bazujący na tradycji okultystycznej.

Mesmeryzm – kierunek światopoglądowy i system „leczenia” stworzony przez Franza Mesmera. Ten właśnie okultysta przyjmował istnienie we wszechświecie tzw. magnetyzmu zwierzęcego i na bazie tej pseudoteorii uważał on, że magnetyzm ten może być przez niektórych ludzi przekazywany innym. Jego praca wyglądała podobnie do tej, jaką dziś dostrzegamy u bioenergoterapeutów. W definiowaniu mesmerizmu mówi się też o tym, że teoria Mesmera zakładała istnienie emitowanych przez żywe organizmy fluidów odpowiedzialnych u ludzi za uczucia i sympatie. Teorie Mesmera bazują na typowej koncepcji New Age.

Metoda Silvy - wymyślona w 1944 roku przez Jose Silve metoda pracy z umysłem, bazująca na wizualizacjach po sprowadzeniu fal mózgowych do poziomu alfa lub theta. Posiada wymiar New Age-owy, a nawet satanistyczny, na co wskazuje doświadczenie osób uwikłanych w to zagrożenie oraz kapłanów egzorcyzmów, którzy te osoby egzorcyzmowali.

Miejsca mocy – miejsca oddziaływania tajemnych energii, zalecane do uprawiania medytacji i okultystycznych praktyk. Miejscami mocy mają być zagajniki, puszcze, fragmenty zamków, a także całe miasta czy nawet państwa. New Age chętnie odwołuje się do przekazów z tym związanych.

Miejsca New Age – istnieją trzy najważniejsze miejsca odgrywające zasadniczą rolę w rozwoju świadomości Wodnika. Pierwszym takim miejsce jest Esalné. Jest to wspólnota założona w Kalifornii przez Michaela Murphy’ego i Richarda Price’a, których głównym celem było dojście do samorealizacji istnienia poprzez nudyzm i wizje, jak również dzięki „łagodnym lekom”. Jest to centrum Ruchu Ludzkiego Potencjału. Kolejnym miejscem jest Findhorn. Jest to holistyczna wspólnota rolnicza założona przez Petera i Eileen Caddy, stosując niekonwencjonalne metody osiągnęła wyjątkowe rezultaty, którymi był ogromny wzrost roślin. Wspólnota ta ściśle jest związana z praktyką tunelowania i harmonią z naturą. Trzecim miejscem New Age jest Monte Verità. Jest to utopijna wspólnota w Szwajcarii. Od końca XIX wieku była ona miejscem spotkań europejskich i amerykańskich propagatorów kontrkultury w dziedzinie polityki, psychologii, sztuki i ekologii. Corocznie, począwszy od 1933 roku, są tam organizowane konferencje, gromadzące niektórych z wielkich „oświeconych” New Age. Głównym celem tej wspólnoty był stworzenie zintegrowanego świata religii.

Mistrzowie wstępujący – w teozofii i jej pochodnych są to dusze najbardziej oświeconych osób, które kiedykolwiek żyły. Nawiązują kontakt z pewnymi ludźmi (teozofami), by kierować historią ludzkości. Wielu teozofów uważa, że mistrzowie wstępujący znów się wcielią, by zainicjować wiek Wodnika.

Mistycyzm – w mistycyzmie New Age człowiek zwraca się raczej ku sobie samemu niż w stronę komunii z Bogiem, który jest „całkowicie inny”. Jest to zjednoczenie z wszechświatem, ostateczne unicestwienie poszczególnej jednostki w jedność z całością. Doświadczenie „Ja” jest uważane za doświadczenie boskości, należy zatem spojrzeć do środka, aby odkryć „autentyczną” mądrość, kreatywność i siłę.

Monizm – w New Age w dużym stopniu zawiera także, ideę, że rzeczywistość jest fundamentalnie duchowa, jest on zatem współczesną formą panteizmu. Jego roszczenie sobie prawa do rozwiązania całego dualizmu nie pozostawia miejsca na transcendentnego Boga, wszystko więc jest Bogiem. Kolejny problem, jaki pojawia się dla chrześcijaństwa, wiąże się z kwestią pochodzenia zła. C. G. Jung postrzegał zło jako „ciemną stronę” Boga, podczas gdy w klasycznym teizmie jest On cały dobrem.

Monofizyci - twierdzili, że natura ludzka jako taka przestała istnieć w Chrystusie, gdyż została przyjęta przez Boską Osobę Syna Bożego. Przecistawiając się tej herezji, czwarty sobór powszechny w Chalcedonie w 451 r. wyznał: „Idąc za świętymi Ojcami, uczymy jednogłośnie wyznawać, że jest jeden i ten sam Syn, nasz Pan Jezus Chrystus, doskonały w Bóstwie i doskonały w człowieczeństwie, prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, złożony z duszy rozumnej i z ciała, współistotny Ojcu co do Bóstwa, współistotny nam co do człowieczeństwa, „we wszystkim... z wyjątkiem grzechu” (Hbr 4, 15). Przed wiekami zrodzony z Ojca jako Bóg, w ostatnich czasach narodził się dla nas i dla naszego zbawienia jako człowiek z Maryi Dziewicy, Bożej Rodzicielki”. Jeden i ten sam Chrystus Pan, Syn Jednorodzony, ma być uznany w dwóch naturach bez pomieszania, bez zamiany, bez podziału i bez rozłączenia. Nigdy nie została usunięta różnica natur przez ich zjednoczenie, lecz właściwości każdej z nich są zachowane i zjednoczone w jednej osobie i w jednej hipostazie (KKK 467).

Moody Raymond - autor *Życie po życiu*, silnie pod wpływem spirytyzmu związanego z doświadczeniami NDE (*near-death-experience*, doświadczeniami bliskiej śmierci, tzw. śmierci klinicznej) i OBE (lub OOBE *out of body experience*), okultysta łączący elementy z Biblii z *Tybetańską Księgą Umarłych* i innymi. Chrześcijan nazywa pogardliwie funda-chrześcijanami i profanuje imię Jezus. Rozczytywanie się i naśladowanie Moody'ego jest niebezpieczne dla duszy i umysłu.

Mormoni - członkowie „Kościoła Jezusa Chrystusa” Świętych w Dniach Ostatnich (ang. *The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* – w krajach anglojęzycznych przyjął się skrót LDS). Jak sugeruje nazwa „Kościoła”, mormoni określają się jako chrześcijanie. Ich nauki i praktyki oparte są na objawieniach danych przez Boga prorokom, zarówno starożytnym (których zapiski stanowią *Stary i Nowy Testament*, czyli *Biblię*, oraz *Księgę Mormona* - Jeszcze Jedno Świadcstwo o Jezusie Chrystusie), jak i współczesnym (część objawień współczesnych zawartych jest w księdze Nauki i Przymierza stanowiącą część ich kanonu). Mormoni powszechnie uważani są za sektę, a swoje metody werbunkowe wykorzystują na tzw. kursach języka angielskiego i innych przedmiotów szkolnych.

Mowa pogańska – nasza mowa często bywa stosowana bezmyślnie, ale nie bez znaczenia. Bywa, że nawet w środowiskach chrześcijańskich nasze myśli ubieramy i wyrażamy w wyrażenia, które śmiało można uznać za pogańskie, niejednokrotnie zabobonne, okultystyczne, spirytystyczne, New Age-owe. Kilka przykładów: „jesteś czarująca”, „poczuj magię tych świąt”, „róbta co chceta”, „urocze”, „zauroczenie” itp. Często mówi się, iż stosowanie wspomnianych wyrażen jest tylko formą przenośni. Jednak takie ujęcie tych wyrażen nie zmienia ich znaczenia, tym bardziej w kontekście w jakim są wypowiedzane. Na każdym kroku możemy spotkać się z tzw. nowomową pogańską. Niebezpieczne jest nazywanie innych, nadawanie ksywek imionami demonów: np. Belzebubem, Lucyferem, Diabłem, Asmodeuszem, Baalem, Smokiem itd.

Muzyka – można wyodrębnić potężny zbiór przykładowych stylów (np. rock, rock&roll, satanistyczna, reggae, metal, techno, punk, trans, New Age...) i wykonawców (np. *The Beatles, Elvis Presley, ACDC, KISS, Led Zeppelin, Deep Purple, Pink Floyd, John Lennon, Madonna, Bob Marley, Michael Jackson, Rolling Stones, Metallica, Ozzy Osbourn, KAT, Wilki, Roxette, Korn, Kayah, Paul McCartney, George Michael, Kylie Minogue, Jim Morrison, Pet Shop Boys, Prince, Queen, Bryan Adams, Santana, Scorpions, Sex Pistols, Slayer, Guns N' Roses, Springsteen, Sting, Tina Turner, U2, Van Halen, Who, Frank Zappa, Elton John, Marilyn Manson, Backstreet Boys, Eric Clapton, Red Hot Chili Peppers, Jean Michel Jarre, Enya, W.A.S.P., ...*). Muzyka zawsze była ściśle związana z kulturą, dziś można powiedzieć, że kulturę tworzy muzyka. Bogactwo stylów oraz wielu innych wpływów jest pożywką dla złego ducha, który sieje wielkie spustoszenie. W Polsce przejawia się to nie tylko po pojedynczych koncertach, ale choćby przez dwie wielkie imprezy: Matelmania i Przystanek Woodstock. Wielki procent młodzieży jest zniewolona tego typu muzyką, co kształtuje ich wulgarną osobowość.

Muzyka New Age – jest to świetnie rozwijający się przemysł. Często sprzedawana jest ona jako środek do osiągnięcia tzw. harmonii ze sobą i światem, część z niej to muzyka „celtycka” lub druidyczna. Niektórzy kompozytorzy New Age (np. Jean Michael Jarre, Enya) twierdzą, że celem tej muzyki jest budowanie mostów pomiędzy świadomym i nieświadomym, jest to prawdopodobnie bardziej prawdziwe w tych utworach, w których oprócz melodii, występuje medytacyjne i rytmiczne powtórzenie kluczowych wyrażań. Podobnie jak w przypadku wielu elementów związanych ze zjawiskiem New Age, intencją niektórych rodzajów tej muzyki jest przyciągnięcie ludzi do samego New Age.

Muzyka satanistyczna – można powiedzieć, że jest to muzyka Szatana, tworzona zarówno dla niego, jak i z jego inspiracji. Istnieje obecnie wielka gama zespołów, które wprost lub w przekazie podprogowym, w tekście lub dźwiękami wychwalają i czczą diabła. Słuchanie takiej muzyki, nawet wtedy gdy nie zaznajamiamy się z tekstem wpływa na nas, gdyż samo przyzwolenie na taką muzykę, jest zaproszeniem demonów. A jak wiemy diabła nie trzeba prosić dwukrotnie. Należy za wszelką cenę wystrzegać się tego typu muzyki, by nie popaść w znieolenie demoniczne, a nawet opętanie.

Muzykoterapia – jest to kontrowersyjna dyscyplina terapii, która mimo to stale rozwija się; została podzielona ze względu na sposoby jej wykonywania na następujące rodzaje: kliniczno-diagnostyczna: w zakres, której wchodzi działania podejmowane przez pseudo-specjalistów dziedziny medycyny; naturalna: gdzie podstawowym materiałem muzycznym są dźwięki natury np. szum potoku górskiego, śpiew ptaków, szum morza itp. (New Age z hasłem „powrót do natury”); spontaniczna: będąca wyrazem przeżywanych emocji np. mimowolne wystukiwanie rytmu, nucenie, gwizdanie, pstrykanie palcami - adoptowana: wykorzystująca przypadkowy materiał muzyczny np. nadawaną przez radio; profilaktyczna: stosowana w celu zapobiegawczym, wykorzystująca odpowiedni materiał muzyczny w celu zaktywizowania lub uspokojenia pacjenta. Muzykoterapia, którą wymienia wśród zagrożeń Dokument Watykański o New Age, jest formą terapii niekonwencjonalnej, stosowanej mimo braku podstaw naukowych. Ponadto jest to zagrożenie ze strony różnych nurtów New Age: dźwięki natury i muzyka relaksacyjna.

Myślokształt – jest to rodzaj „formy energetycznej”, która zawsze dąży do urzeczywistnienia się bądź do zamianifestowania się na planie fizycznym. Osoby rzekomo postrzegające tzw. aureę są w stanie obserwować różne formy myślokształtów. Ich wielkość i kolor zależy od stanu emocji osoby, od której pochodzi. Nauka nie potwierdza i nie uznaje tego zjawiska za naukowe. Jest to pojęcie z pogranicza ezoteryzmu i spirytyzmu.

Nardelli Stanisław – jeden z najpopularniejszych polskich bioenergoterapeutów. Pełnię swych praktyk rozwinął bardzo późno, praktycznie po ukończeniu pięćdziesięciu lat i przejściu na rentę inwalidzką. Swoje poglądy i doświadczenia opisał w książce: *W kręgu biopola*. W przeciwieństwie do wielu innych pseudo-uzdrowicieli Nardelli uważał, że to, czy pacjent wierzy czy nie wierzy w skuteczność jego zabiegów, nie jest konieczne do uzyskania skutków leczenia. Efekty są od tej wiary niezależne, choć podkreślał, że psychiczny kontakt z pacjentem jest korzystny dla walki z chorobą. Bioenergoterapia jako praktyka okultystyczna jest określona w Katechizmie Kościoła jako ta magia, która rzekomo ma pomagać, przywracać zdrowie (zwana przez okultystów białą magią): „Wszystkie praktyki magii lub czarów, przez które dąży się do pozyskania tajemnych sił, by posługiwać się nimi i osiągać nadnaturalną władzę nad bliźnim – nawet w celu zapewnienia mu zdrowia – są poważnej sprzeczności z cnotą religijności” (2117).

Narkomania – potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się: tzw. głodem narkotycznym; przymusem zażywania środków odurzających; chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszelkimi sposobami. Z tym uzależnieniem wiąże się także bardzo powszechna praktyka sprzedawania narkotyków poświęconych bożkom, demonom, diabłu (nie informując o tym nabywcy). W takim przypadku zniewolenie bywa bardzo silne, a jedyne rozwiązanie to zwrócenie się do Jezusa Chrystusa. „Używanie narkotyków wyrządza bardzo poważne szkody zdrowiu i życiu ludzkiemu. Jest ciężkim wykroczeniem, chyba że wynika ze wskazań ściśle lekarskich. Nielegalna produkcja i przemyt narkotyków są działaniami gorszącymi; stanowią one bezpośredni współudział w działaniach głęboko sprzecznych z prawem moralnym, ponieważ skłaniają do nich” (KKK 2291).

Naturalizm – z fr. *naturalisme*; kierunek w filozofii, którego celem jest wyjaśnienie rzeczywistości przyczynami tylko i wyłącznie naturalnymi, tłumaczący całość zjawisk działaniem tylko praw przyrody. Tak więc nurt ten zupełnie odrzuca przyczyny nadprzyrodzone, pochodzące np. z cudownych interwencji Bożuch (cuda i znaki). Jest to zagrożenie dla naszego myślenia, które z jednej strony niestety przenika także w struktury kościelne, a z drugiej można doświadczyć cudów, które wciąż w Kościele zdarzają się, gdyż Bóg w swoim działaniu jest suwerenny.

Nazizm - niemiecki narodowy socjalizm, zwany również hitleryzmem (od nazwiska Adolfa Hitlera); jest to totalitarna ideologia Niemieckiej Narodowo-Socjalistycznej Partii Robotników (NSDAP), pochodna wobec faszyzmu, obowiązująca jako ideologia państwowa w czasie sprawowania władzy w Niemczech przez NSDAP w latach 1933-1945. Ideologami niemieckiego narodowego socjalizmu byli: Adolf Hitler (*Mein Kampf*) oraz Alfred Rosenberg i Joseph Goebbels. Na skutek zaistnienia tej ideologii totalitarnej mnóstwo ludzi zostało zamordowanych lub zranionych przez doznane cierpienia.

Neopoganizm – jest to prąd, który biegnie równoległe z New Age. Oba te ruchy często oddziałują na siebie nawzajem. Na wielkiej fali reakcji przeciw tradycyjnym religiom, a szczególnie przeciwko judeochrześcijańskiemu dziedzictwu Zachodu, wiele osób na nowo zwróciło się ku starożytnym, rdzennym, tradycyjnym pogańskim religiom. Wszystko to, co poprzedziło chrześcijaństwo, jest uważane za bardziej prawdziwe dla ducha danej ziemi lub narodu, za niezanieczyszczoną formę naturalnej religii, będącej w kontakcie z siłami natury, często matriarchalną, magiczną lub szmańską.

Neuropedagogika - jest to pewna teoria pseudo-pedagogiki, która propaguje poświeceniowe iluzje wychowawcze. Posiada luźne związki z New Age. Bezrefleksyjne i bezrefleksyjne przenoszenie jej „zdobyczy” na teren szkolny musi budzić poważne wątpliwości rodziców i samych pedagogów. W czasach intelektualnej i praktycznej klęski „beztresowego wychowania”, trzeba przeciwstawić się pokusie nowych, łatwych rozwiązań, które pod szyldem naukowości przemyciłyby skompromitowane idee.

New Age – *New Age Movement* (skrót: NAM); eklektyczny ruch o luźnej strukturze oparty na doświadczeniu monizmu, który prowadzi ludzi do wiary w panteizm, z tendencją do ugruntowania milenijnego poglądu na historię („po 2146 latach kończy się Era Ryb, rozpoczyna się Era Wodnika”). Ruch ten ściśle powiązany jest z takimi organizacjami globalnymi jak ONZ, UNESCO czy Światowa Rada Kościołów. Ruch ten jest mieszaniną wielu kontrowersyjnych i pseudo-naukowych nurtów z dziedziny okultyzmu, ezoteryzmu, spirytyzmu i medycyny niekonwencjonalnej. Głównym celem New Age jest wyparcie chrześcijaństwa przez manipulowanie społeczeństwem, rozbijanie rodzin, demoralizację itd.

Nierząd - jest zjednoczeniem cielesnym między wolnym mężczyzną i wolną kobietą poza małżeństwem. Jest on w poważnej sprzeczności z godnością osoby ludzkiej i jej płciowości w sposób naturalny podporządkowanej dobru małżonków, jak również przekazywaniu życia i wychowaniu dzieci. Poza tym nierząd jest poważnym wykroczeniem, gdy powoduje deprawację młodzieży (KKK 2353).

Nihilizm – od łac. *nihil* – nic; jest odrzucaniem, negowaniem, relatywizacją wszelkich przyjętych wartości, norm, zasad, praw życia zbiorowego i indywidualnego; inaczej, jest to sceptycyzm absolutny. Według nihilistów, ludzka egzystencja jest pozbawiona jakiegokolwiek znaczenia, celu lub zasadniczej wartości. Nihilizm zakładał zatem bierność poznawczą i moralną. Nurt ten prowadzi do zobojętnienia wobec spraw wiary, a w konsekwencji do negowania potrzeby zbawienia.

Nikotynizm - to uzależnienie od nikotyny. Nikotyna jest dość silną toksyną działającą na układ nerwowy; działa na organizm człowieka na wiele różnych sposobów, gdyż wiąże się trwale i blokuje działanie kilkudziesięciu różnego rodzaju enzymów. Jeżeli chodzi o tytoń i palenie papierosów, to trzeba pamiętać o tym, że z jednej strony prowadzi ono do uzależnienia, a drugiej strony powoduje choroby wewnętrzne (np. rak). Może to być zgubny nałóg, zniewolenie, podczas gdy naszym powołaniem jest życie w wolności.

NLP – neurolingwistyczne programowanie, z ang. *neuro-linguistic programming*, NLP; posiadająca wielu zagorzałych zwolenników, jak i przeciwników, dyscyplina biorąca swój początek w psychoterapii, zwracająca szczególną uwagę na sposób, w jaki powstają i zmieniają się ludzkie wzorce spostrzegania i myślenia. NLP głosi, iż stara się modyfikować wzorce, które prowadzą do życiowej porażki, przy pomocy szerokiej gamy technik, takich jak hipnoza, linia czasu, itp. Jego zwolennicy twierdzą, iż wykorzystują NLP w celu rozwoju osobistego w terapii i biznesie, jednak metoda ta jest manipulowaniem np. rozmówcą. Niestety kursów NLP podejmują się nawet ludzie Kościoła, a także w większej mierze pastory protestanccy, stąd takie ich oddziaływanie. Jest to dziedzina manipulacji, a nie czystej nauki.

Nowak Zbyszek – polski bioenergoterapeuta, osobowość telewizyjna, wydawca mediów związanych z medycyną niekonwencjonalną, przedsiębiorca. Posiada dyplom mistrzowski z zakresu bioenergoterapii, jest także biegłym sądowym w w/w dziedzinie. Zabiegi „lecnicze” jakie stosuje Nowak są praktykami okultystycznymi, szczególnie tak jest w przypadku wody energetyzowanej energią demoniczną. Należy wystrzegać się wszelkich pozorów zła, a tym bardziej tego zła ewidentnego.

Nowa Myśl – jest to ruch religijny założony w USA w XIX wieku. Jego początki wywodzą się z idealizmu, którego był spopularyzowaną formą. W przekonaniu tym Boga uważano za całkowicie dobrego, a zło za zaledwie złudzenie, natomiast podstawową rzeczywistością był umysł. Ponieważ to umysł każdego człowieka jest tym czynnikiem, który powoduje wydarzenia w jego życiu, człowiek musi wziąć ostateczną odpowiedzialność za każdy aspekt swojej sytuacji.

Nowa świadomość – jeden z deklarowanych celów New Age, zakłada zanegowanie dotychczasowej epistemologii; operuje pojęciami podświadomości i nadświadomości. Opisywana jest jako nieustanny proces, prowadzący na drodze mutacji do uzyskania najwyższych stanów percepcji subtelnej rzeczywistości. Osiągnięcie go ma być równoznaczne z przekroczeniem stanu kondycji ludzkiej i otwarciem na zjawiska paranormalne: jasnowidzenie, jasnosłyszenie itp.

Numerologia – jedna z metod wróżbiarskich; jest to przepowiadanie z liczb, opierające się na przekonaniu, że numer przyporządkowany danemu obiektowi (numer domu, samochodu, telefonu, zakodowane pod postacią liczby imię, itp.) ma związek z jego losem. Numerologia uważana jest przez naukowców za pseudonaukę, nie mającą żadnych racjonalnych, ani eksperymentalnych podstaw.

Odgrywanie roli diabła – diabeł jest bytem osobowym, upadłym aniołem, gdy tymczasem w przypadku odgrywania jakiegokolwiek roli mówi się o wcieleniu w pewną postać, o jak najlepszym odgrywaniu zachowania i myślenia. Aby więc odgrywać rolę diabła trzeba niejako przybrać jego postać i naśladować go. Odgrywanie roli diabła, demonów, choćby dla zabawy, a nawet w celach ewangelizacyjnych jest czymś nieodpowiedzialnym. Wydaje się iż jest to coś błędnego, gdy tymczasem jest to skryta pułapka złego ducha, którą należy zdemaskować i ukazać w świetle Chrystusowej nauki, co też właśnie zostało uczynione. Doświadczenie skutecznych egzorcyzmów może nam powiedzieć wiele na ten (i nie tylko ten!) temat.

Odpromienniki - zwane również moderatorami, ekranami, neutralizatorami radiestezyjnymi to urządzenia, które w świetle radiestezji swoją budową, właściwościami i oddziaływaniem rzekomo mają służyć poprawie warunków funkcjonowania człowieka w jego otoczeniu, w którym przebywa długotrwale, czyli w domu, pracy, miejscach wypoczynku. Dziedzina radiestezji nie należy do przedmiotu badań naukowych, ponieważ mówi ona o takich pojęciach, które nauce nie są znane i których nie można dowieść, które wykraczają poza rzeczywistość naukową i związane są z pewną ideologią okultystyczną, gdzie radiesteci powołują się na: energie negatywne (mające rzekomo wpływ na zaistnienie choroby w organizmie ludzkim) oraz tzw. żyły wodne (nie istniejące, w odróżnieniu od pewnych zjawiskowych wód podziemnych). Kościół pod przewodnictwem Świętego Oficjum, potępił praktyki radiestezyjne dekretem w tej właśnie sprawie.

Okultyzm – tajemna i demoniczna wiedza o działaniach magicznych; jest to wiedza dostępna dla wszystkich. Okultyzm jest czymś co oferuje nadprzyrodzoną diabelską moc, który zawsze żąda prędzej czy później zapłaty za ingerowanie w jego plugawy świat. Okultyzm jako działanie magiczne wyraźnie jest zauważony przez Kościół i jednoznacznie oceniony (KKK 2117).

Olejki eteryczne – ciekła, lotna substancja wonna uzyskiwana najczęściej poprzez destylacje z parą wodną z odpowiedniego surowca roślinnego. Pod względem składu jest to mieszanina rozmaitych związków chemicznych: ketonów, aldehydów, alkoholi, estrów, laktonów, terpenów i innych związków organicznych np. tych zawierających azot i siarkę. Olejki eteryczne stosuje się szeroko w aromaterapii. Jednakże są to niezwykle skomplikowane mieszaniny do kilkuset różnorodnych związków chemicznych o nie zawsze znanej całkowitej zawartości, często niemożliwej do odtworzenia w warunkach laboratoryjnych. Tak więc nie mogą one być traktowane jak leki przez lekarzy i farmaceutów. Przykładową firmą produkującą olejki eteryczne jest firma *Awicenna Oil*. Aromaterapia wraz z olejkami należy do dziedziny zagrożeń, zarówno ze strony medycznej, jest to bowiem medycyna nienaukowa, a także ze strony okultystycznej, gdy konkretne aromapreparaty poświęcone są bożkom.

Oława – miejsce fałszywych objawień; wszystko działo się za sprawą Kazimierza Domańskiego, który twierdził, iż ukazują mu się święte postacie: zarówno Pan Jezus jak i Matka Boża. Rzekome objawienia wzięły swój początek w 1983 roku na działce Domańskiego. Episkopat Polski wziął te wydarzenia pod rozważę, gdyż sprawa Oławy budziła emocje i kontrowersje, oraz była nagłośniona przez ówczesne media. W końcu 17 stycznia 1986 roku Episkopat Polski po kilkuletnim zapoznawaniu się z treściami wizji wydał komunikat, w którym stwierdzono brak prawdziwości objawień i ich fałszywość. Stwierdzono rażące błędy doktrynalne. Jednym z takich błędów było twierdzenie, iż realna obecność Jezusa Chrystusa w konsekrowanych hostiach zanika w momencie przyjmowania Komunii Świętej w postawie stojącej. Ta informacja nie zraziła Domańskiego i konsekwentnie realizował swój plan zakładając i uprawomocniając (prawem cywilnym) Stowarzyszenie Ducha Świętego. Po tym fakcie Kościół podjął dialog z Domańskim w sprawach organizacyjnych owego Stowarzyszenia, po stanowczym sprzeciwie pseudo-wizjonera, Kościół oficjalnie ekskomunikował Stowarzyszenie, jako sektę chrześcijańską, a na wspomagających to dzieło nałożył należne kary. Kiedy w 2002 roku, Kazimierz Domański trafił do szpitala, z powodu udaru mózgu, zdążył nawrócić się i pojednać z Kościołem przyjmując Święte Sakramenty, a Stowarzyszenie zostało zdeorganizowane, a majątek przekazany Kościołowi. Potrzeba uważać na wpływy złego ducha, gdyż bywa tak, iż przybiera postać anioła światłości.

Omega Punkt – omega jako ostatnia litera alfabetu greckiego symbolizuje koniec czasów. Według Teliharda de Chardin tym punktem Omega jest koniec przyciągającej wszystko ku sobie, podobnie jak ośrodek grawitacyjny. Wierzył on, że Jezus Chrystus był tym punktem Omega przyciągającym wszystkie rzeczy do siebie.

OOBE - z ang. *out of body experience* - doświadczenie poza ciałem; wrażenie postrzegania świata spoza własnego ciała fizycznego. Osoby rzekomo będące w stanie OOBE twierdziły, że mogły się poruszać, dokonywać obserwacji i komunikować z innymi istotami inteligentnymi podczas gdy ich ciała spoczywały nieruchomo. W świetle nauki opuszczenie ciała przez świadomość jest nierealne i teoretycznie niemożliwe, jest więc to paranaukowe doświadczenie, ściślej rzecz ujmując okultystyczne.

Osteopatia – jest to holistyczna filozofia manualnej opieki medycznej. Pod koniec XIX stulecia stworzył ją amerykański lekarz Andrew Taylor Still. W procesie leczenia osteopata, a więc terapeuta praktykujący osteopatię, wykorzystuje nienaukowe techniki manualne w celu odzyskania i normalizacji ruchomości tkankowej. Na trop medycyny opartej na stosowaniu niekonwencjonalnych technik manualnych (zamiast leków i zabiegów chirurgicznych) A. T. Still wpadł dzięki osobistemu doświadczeniu w łagodzenia bólu głowy, jaki nękał go często w młodości. Za pomocą odciążania odcinka szyjnego w sposób bezpieczny, powtarzalny i przewidywalny rzekomo uzyskiwał efekt terapeutyczny - w odróżnieniu od stosowanych ówczesznie leków. Praktykowanie osteopatii w „samo-leczeniu” należy do dziedziny medycyny alternatywnej.

Pamięć wody – niepotwierdzona naukowo hipoteza dotycząca rzekomego gromadzenia i przechowywania informacji przez wodę. Hipoteza głosi, że cząsteczki stykając się z cząsteczkami innych substancji przybierają charakterystyczne ułożenie lub drganie, stan ten jest zachowywany i przenoszony na następne cząstki wody pomimo wielokrotnego i ogromnego rozcieńczenia jak i oddzielenia substancji zmieniających układ cząsteczek wody. Jest jedną z sugerowanych podstaw teorii homeopatii, próbując wyjaśnić jak działają leki o rozcieńczeniu tak dużym, że średnia liczba cząsteczek leku w dawce jest mniejsza od 1.

Panteizm - nauka o istnieniu pierwiastka boskiego we wszelkiej formie istnienia; utożsamianie Boga ze światem rozumianym jako przyroda. Neguje istnienie Boga jako istoty rozumnej. Panteizm jest także jedną z głównych filozofii w ramach New Age.

Paradygmat – oznacza to model lub wzorzec, ale wyznawcy New Age korzystają z tego pojęcia na określenie modelu rozumienia życia i świata przez człowieka. Thomas Kuhn spopularyzował wykorzystanie tego pojęcia w naukach ścisłych. Wyznawcy New Age przełożyli tę nową definicję na wniosek, że nowy model myślenia o wszechświecie był nieuchronny.

Parapsychologia (PSI) – jest to ogół zjawisk parapsychicznych, paranormalnych, dla których dotąd nie istnieje wyjaśnienie na drodze naukowej. Wspólną cechą zjawisk PSI jest to, że czynności psychiczne stanowią ich podstawę, oddziałują one na psychikę. Najczęściej zjawiska PSI związane są z okultyzmem, spirytyzmem i ezoteryzmem, z New Age na czele oraz ideologią UFO. Do szczegółowych zjawisk paranormalnych zalicza się m.in. telekinezę, teleportację, transformację, jasnowidztwo, Poltergeist, fotografia myślowa, psychoenergia, bioenergia, psychokineza, pismo automatyczne itd. itp. Zjawiska PSI wykraczają poza dziedzinę jakiegokolwiek nauki, tak więc wklanie się w tego typu sprawy może prowadzić i najczęściej prowadzi do zniewolenia.

Piercing - inaczej kolczykowanie, przekłuwanie; jedna z popularnych form ozdabiania ciała. Polega na wykonywaniu przekłuć w specyficznych miejscach ciała (np. nosa). Ze względu na radykalny charakter takiego ozdabiania ciała, piercing jest zaliczany do jednej z praktyk tzw. modyfikacji ciała. Podobnie jak tatuowanie związany jest z dawnymi pogańskimi tradycjami i kultami. Może powodować zniewolenie.

Pierścień Atlantów – jest to popularny amulet lub talizman (trudno go dokładnie zakwalifikować) wywodzący się z Egiptu. Rzekomo pochodzi z mitycznej Atlantydy. Wedle okultystów ma on za zadanie zapewnić ochronę przed wszelkim złem, przy założeniu, że zakłada się go na odpowiedni palec i tzw. „dodatkowo spolaryzowaną stroną do siebie”. Kościół jednoznacznie odrzuca, potępia i ostrzega przed używaniem jakichkolwiek amuletów i talizmanów: „Jest również naganne noszenie amuletów” (KKK 2117).

Pismo automatyczne - zjawisko paranormalne, forma channelingu, czyli przekazu „pozazmysłowego pochodzącego z zaświatów” (pochodzenie demoniczne!), w której medium po wejściu w trans przekazuje przesłanie rzekomo istoty duchowej lub pozaziemskiej na piśmie. Choć pisane ręką medium, słowa pojawiają się na papierze prawdopodobnie dokonuje się to bez udziału jego świadomości i często po wyjściu z transu są dla niego zaskoczeniem. Pisanie automatyczne wykorzystują ezoterycy, spirytyści, osoby powiązane z ruchem New Age. Najczęściej jest tak, że osoba doświadczająca owego transu znajduje się po silnym wpływie złego ducha.

Plan astralny – podróże astralne; inicjatorem tej spirytystycznej ideologii jest Robert Monroe; plan astralny (inaczej świat astralny lub krócej astral) to określenie mistycznego wymiaru, do którego rzekomo wędrują osoby podczas tzw. wędrówek astralnych. Jest to niebezpieczna praktyka parapsychologii, która grozi zniewoleniem, a nawet opętaniem.

Play – bulwersujące kampanie reklamowe sieci komórkowej Play wzbudzają negatywne uczucia u wielu, którzy z nimi się spotkali. Począwszy od sugerowania pedofilii, przez brutalne obrazy i erotykę, aż po profanację najważniejszego znaku religii chrześcijańskiej – Krzyża świętego wraz z tytułem: „Żadnych zobowiązań, Samo Play”. Działalność sieci Play jest co najmniej podejrzana i może stanowić przyczółek dla złego ducha, który propaguje siebie i swoje anty-wartości w tychże kampaniach.

Pogańskie tradycje i zwyczaje – można powiedzieć, że tradycji i zwyczajów pogańskich, szczególnie w Polsce, jest bardzo wiele. Nie sposób wymienić tu wszystkich, ale warto pytać się o sens i cel pewnych tradycji, zwyczajów i praktyk z nimi związanych. Wszystko ma swój cel, sens, odniesienie. Wiele tradycji pogańskich ma charakter magiczny, przesądny, zabobonny, spirytystyczny lub ezoteryczny, albo też związany jest ze znachorstwem, tzw. medycyną niekonwencjonalną. Można wymienić kilka: *Dziady*, *Topienie Marzanny*, *Wróżby andrzejkowe*, *Bachus*, *Błędne ogniki*, *Wieszanie Judasza* itd.

Pokémony – fikcyjne stworzenia będące bohaterami serii *anime*. Pierwotnie były postaciami w grze Pokémon Green wydanej w połowie 1997 roku na Game Boy Pocket, później świat Pokémonów zaadaptowany został na potrzeby serii *anime* i filmów, co zaowocowało światowym zainteresowaniem Pokémonami oraz zalaniem rynków zabawkami i gadżetami z wizerunkami postaci z tej serii. Nazwa jest skrótem od angielskich słów Pocket Monsters – kieszonkowe demony. Miały miejsce drastyczne wypadki, samobójstwa i morderstwa w szkołach i domach wśród dzieci i młodzieży, która bawiła się, oglądała i grała w Pokémony. Całość tej propagandy posiada iście diabelski charakter uwodzenia dzieci i mieszania w ich umysłach.

Pole morfogenetyczne - wg pseudo-teorii jaką zaproponował angielski biolog Rupert Sheldrake jest to rodzaj pola informacyjnego, które rzekomo steruje kodem genetycznym. Pole to rozciąga się poza czasem i przestrzenią. Z tego pola rzekomo można odbierać informacje, które mogą odbierać ludzie jednocześnie w różnych miejscach na ziemi. Pojęcie to jednak wykracza poza ramy naukowe i jest zjawiskiem paranormalnym, mogącym prowadzić do okultystycznych uwikłań i manipulacji.

Poligamia - nie jest zgodna z prawem moralnym; zaprzecza ona radykalnie komunii małżeńskiej, przekreśla bowiem wprost zamiysł Boży, który został objawiony nam na początku, gdyż jest przeciwna równej godności osobowej mężczyzny i kobiety, oddających się sobie w miłości całkowitej, a przez to samo jedynej i wyłącznej. Chrześcijanin, uprzednio żyjący w poligamii, jest odpowiedzialny ze sprawiedliwości za wypełnienie z całą powagą zobowiązań podjętych wobec swoich dawnych żon i swoich dzieci (KKK 2387).

Politeizm - system religijny oparty na wielobóstwie. Wiara w wielu bogów jest wystąpieniem przeciwko pierwszemu przykazaniu Bożemu, które poleca czcić tylko jednego i jedyne Boga.

Pornografia - polega na wyrwaniu aktów płciowych, rzeczywistych lub symulowanych, z intymności partnerów, aby w sposób zamierzony pokazywać je innym. Znieważa ona czystość, ponieważ stanowi wynaturzenie aktu małżeńskiego, wzajemnego intymnego daru małżonków. Narusza poważnie godność tych, którzy jej się oddają (aktorzy, sprzedawcy, publiczność), ponieważ jedni stają się dla drugich przedmiotem prymitywnej przyjemności i niedozwolonego zarobku. Przenosi ona ich wszystkich w świat iluzoryczny. Pornografia jest ciężką winą. Władze cywilne powinny zabronić wytwarzania i rozpowszechniania materiałów pornograficznych (KKK 2354).

Postmodernizm – ponowoczesność; to prąd myślowy odwołujący się do poczucia końca historii i wielkich narracji. Centralnym zagadnieniem i tematem w postmodernizmie jest opozycja pomiędzy pojęciem nowoczesności i ponowoczesności. Postmodernistyczni teoretycy piszą o końcu człowieka, o zmianie jego kondycji, podają w wątpliwość wszelkie systemy wartości jako arbitralne i determinujące człowieka.

Poszerzanie świadomości – New Age oferuje olbrzymią różnorodność technik pomagających ludziom osiągnąć wyższy poziom postrzegania rzeczywistości, a także sposób przewycięzania podziału pomiędzy podmiotami oraz podmiotami i przedmiotami w procesie poznawczym, kończącym się całkowitym połączeniem tego, co normalna, niższa świadomość postrzega jako oddzielne lub różne rzeczywistości.

Pozytywne myślenie – słynne „myśl pozytywnie”; idea propagująca możliwość kreacji wyobraźni, na zasadzie: „Ja mogę wszystko osiągnąć, Ja muszę tylko w to wierzyć, Ja mogę być bogaty, Ja mogę być zdrowy”. Jest to niebezpieczna ideologizacja umysłu. Może prowadzić do zubożnienia w wierze i odejścia od pojęcia grzechu, aż po grzech przeciwko Duchowi Świętemu, który jest odrzuceniem potrzeby zbawienia.

Prątnicka Wanda – spirytystka, okultystka, która współpracuje ze złymi duchami, uważa siebie za psychoterapeutkę w nowym wydaniu, a jednocześnie świecką egzorcystkę. Pod pozorami pomocy, na zasadzie filantropii kryje się strategia złego ducha, który w inteligentny sposób manipuluje Prątnicką jak i naiwnymi, którzy z jej usług korzystają. Należy wystrzegać się kontaktów ze spirytystami, okultystami i tzw. świeckimi egzorcyzmami. Władzę egzorcyzmowania posiada każdy biskup, a także kapłani przez swojego biskupa upoważnieni do tej posługi.

Prekognicja - w parapsychologii prekognicją określa się zjawisko paranormalne polegające na umiejętności przewidywania zdarzeń, które dopiero będą miały miejsce w przyszłości. Z prekognicją wiąże się także zjawisko jasnowidzenia. Prekognicja oznacza wiedzę o zdarzeniach przyszłych, której nie można wywieść z wiedzy aktualnej, jest więc czymś zupełnie różnym od przewidywania. Jest to pewna dziedzina na pograniczu okultyzmu i ezoteryzmu.

Program Dwunastu Kroków - zbiór zaleceń dla osoby uzależnionej, członka grupy samopomocowej 12 Kroków, które systematycznie stosowane i wymieniane z innymi uczestnikami mają pomóc uczestnikowi wspólnoty wyzwolić się z uzależnienia. Program ten został wypracowany przez Anonimowych Alkoholików, a następnie zaadoptowany przez inne wspólnoty. Krok drugi brzmi: „Uwierzyliśmy, że siła większa od nas samych może przywrócić nam zdrowie”, a trzeci brzmi: „Postanowiliśmy powierzyć naszą wolę i nasze życie opiece Boga, jakkolwiek Go pojmujemy” i jedenasty: „Dążyliśmy poprzez modlitwę i medytację do coraz doskonalszej więzi z Bogiem, jakkolwiek Go pojmujemy, prosząc jedynie o poznanie Jego woli wobec nas, oraz o siłę do jej spełnienia”. W tych trzech krokach jest mowa o relatywistycznym pojmowaniu boga, jako siły wyższej. Mimo dobrych, a nawet pobożnych chęci Dokument Watykański o New Age w zamyśle ostrzega przed tym programem, jako jednym z elementów z oferty New Age.

Prometeizm – jest to postawa człowieka polegająca na buncie wobec istoty wyższej, a zarazem na bezinteresownym ofiarowywaniu się ludzkości. Postawę tę charakteryzuje cierpienie bohatera, spowodowane osamotnieniem ze względu na niezrozumienie ze strony otoczenia. Postawa buntu wobec Boga, szczególnie pogłębiana, może prowadzić do oddziaływania złego ducha na życie konkretnej jednostki.

Prostyucja - narusza godność osoby, która oddaje się prostytucji, stając się przedmiotem przyjemności cielesnej kogoś drugiego. Ten, kto płaci, grzeszy ciężko przeciw sobie samemu; niszczy czystość, do której zobowiązuje go chrzest, i znieważa swoje ciało, świątynię Ducha Świętego. Prostytucja stanowi plagę społeczną. Dotyka na ogół kobiety, lecz także mężczyzn, dzieci i młodzież (w dwóch ostatnich przypadkach grzech jest jednocześnie zgorszeniem). Oddawanie się prostytucji jest zawsze grzechem ciężkim, jednak nędza, szantaż i presja społeczna mogą zmniejszyć odpowiedzialność za winę (KKK 2355).

Przekleństwa - jest to rodzaj klątwy, która posiada ogromną moc i zawsze oddziałuje w negatywny sposób celem zaszkodzenia wyznaczonej osobie. Niestety wraz z rozwojem techniki, szczególnie Globalnej Sieci Internetowej, aż po proste wiadomości sms rzucanie klątw i przekleństw stało się ułatwione. W Internecie można znaleźć multum propozycji i instrukcji rzucania przekleństw. Wyróżniamy wiele dziedzin, których dotyczą klątwy, począwszy od miłosnych, aż po te dotyczące bogactwa. Wielokrotnie podczas praktyki modlitwy o uwolnienie i egzorcyzmów uroczystych okazywało się, że złe duchy wiązały osoby zniewolone, czy opętane więzami międzypokoleniowych przekleństw. Należy wystrzegać się zarówno rzucania przekleństw, jak i chronić się przed ich wpływem – trwając w łasce i zażyłej relacji z Bogiem. „Przekleństwa posługujące się imieniem Boga bez intencji bluźnierstwa są brakiem szacunku wobec Pana. Drugie przykazanie zabrania także magicznego używania imienia Bożego” (2149).

Psychologia głębi – szkoła psychologii założona przez C. G. Junga, ucznia Feruda. Jung uznał, że religia i sprawy duchowe są niezwykle istotne dla uzyskania pełni i zdrowia. Interpretacja snów i analiza archetypów były kluczowymi elementami w jego metodzie. Archetypy są formami, które należą do odziedziczonej struktury ludzkiej psychiki, pojawiają się one w powtarzających się motywach lub obrazach w snachm fantazjach, mitach i bajkach.

Psychologizowanie – jest to myślenie związane często z lekceważeniem zła w ogóle i Zła osobowego oraz sprowadzaniem wszystkiego tylko do problemów natury psychicznej (obecne m.in. w literaturze Anselma Gruna OSB wzorującego się na Jungu). Tylko praktyka chrześcijańskich psychologów i psychiatrów jest w stanie odróżnić stan duchowy od psychicznego, szczególnie w wypadku pewnych przejawów zła w życiu osób podejrzanych o zniewolenie, albo opętanie.

Psychometria – jest to rodzaj przepowiadania o osobie na podstawie przedmiotów dotyczących tej osoby. Korzystanie z usług tzw. „medium” czy jasnovidza, pseudowizjonerów jest naganne i otwiera ono drogi na działanie złego ducha.

Psychotechnologia – pojęcie używane przez Marilyn Ferguson i innych wyznawców New Age na określenie techniki prowadzącej do zmiany świadomości osoby.

Psychotrening - rozciągający się od najprostszej medytacji, aż do tzw. „prania mózgu” (różne formy jogi i zen).

Psychotronika – to interdyscyplinarna pseudonauka utworzona w 1973 roku na I Międzynarodowym Kongresie Badań Psychotronicznych w Pradze, na którym podjęto decyzję o konieczności podjęcia szeroko zakrojonych badań nad różnymi - niezbadanymi dotąd, bądź kategorycznie odrzuconymi przez naukę - zjawiskami. Psychotronika wchłonęła między innymi tematykę parapsychologiczną, stawiając sobie za cel pozanaukowe poznanie fizykalnych przyczyn takich zjawisk, jak telepatia, psychokineza, zjawiska mediomiczne. Niestety jest to coś w stylu odsmażania starych kotletów, które już okazały się trujące. Pewne rzeczy zostały poddane badaniom naukowym, a ich skuteczność została obalona prawami naukowymi i nie ma potrzeby naginać prawdy na potrzeby niektórych pseudo-praktyk, bo jest to oszukiwanie samego siebie.

Qigong - nazywany również Chi Kung jest zestawem ćwiczeń „zdrowotnych” starożytnych Chin. Chi Kung składa się z dwóch słów: *Chi*, czyli życiowa energia (okultystyczna!), oraz *Kung*, czyli perfekcyjne opanowanie czegoś (np. perfekcyjne opanowanie sztuk walki to Kung-Fu). Oznacza to mniej więcej „perfekcyjne opanowanie sztuki kontroli energii życiowej”. Może być stosowana w celach medycznych, medytacyjnych oraz jako sztuka walki. Udział w takich ćwiczeniach i sztukach walki posiada swój kontekst okultystyczny.

Qu'tub – jest to imię kluczowego ducha, z którym nawiązał kontakt George Gurdjieff i Oscar Ichazo, kluczowe postacie w popularyzowaniu enneagramu.

Radiestezja – różdżkarstwo; technika rzekomego wykrywania cieków wodnych (żył wodnych, które nie istnieją!) i minerałów za pomocą specjalnej różdżki, wahadełka, itp. Teoria ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce, ponadto Kościół swego czasu wyraźnie ostrzegał przed praktykami radiestezejnymi Dekretem wydanym przez Święte Oficjum 26 marca 1942 roku.

Rebirthing - jest to relaksacja oddechowa oraz wyzbywanie szkodliwych, tłumionych emocji (powstałych rzekomo w momencie szoku poporodowego) poprzez wejście w kontakt z podświadomością. Aktualnie szacuje się, że liczy niestety kilkanaście milionów aktywnych uczestników na całym świecie. Teoria ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce.

Refleksoterapia – jedna z najpopularniejszych we medycynie nienaukowej forma profilaktycznego i terapeutycznego oddziaływania na organizm ludzki. Jest to terapia odruchowa. Zalicza się do niej: akupresurę według systemu chińskiego, czyli masaż punktowy, oraz akupresurę stóp, opierającą się na założeniach sformułowanych przez amerykańskiego lekarza Fitzgeralda. Terapia oparta na systemie chińskim nazywa się makrosystemem refleksoterapii, terapia wykorzystująca stopę, ucho, rękę nazywa się mikrosystemem refleksoterapii. Terapia ta nie odnajduje uzasadnienia w nauce i jest zagrożeniem duchowym.

Regresing – forma hipnozy, cofanie się w okres przeurodzeniowy lub do tzw. poprzednich wcieleń. Praktyka ta powołuje się na teorie o reinkarnacji i inne teorie okultystyczne. Osoby poddawane jej mają przypomnieć sobie swoje stany emocjonalne sprzed setek czy nawet tysięcy lat, by odnaleźć przyczyny własnych fobii bądź nerwic.

Reinkarnacja – wędrówka dusz; jest to wielokrotne odradzanie się człowieka przez wstępowanie jego duszy w ciało innej istoty. Ideologia ta jest sprzeczna z nauczaniem Kościoła o zmartwychwstaniu ciała: „Śmierć jest końcem ziemskiej pielgrzymki człowieka, czasu łaski i miłosierdzia, jaki Bóg ofiaruje człowiekowi, by realizował swoje ziemskie życie według zamysłu Bożego i by decydował o swoim ostatecznym przeznaczeniu. Gdy zakończy się „jeden jedyny bieg naszego ziemskiego żywota”, nie wrócimy już do kolejnego życia ziemskiego. „Postanowione ludziom raz umrzeć” (Hbr 9, 27). Po śmierci nie ma „reinkarnacji”” (KKK 1013). W kontekście New Age reinkarnacja jest związana z koncepcją postępującej ewolucji w kierunku stawania się boskim. New Age uważa reinkarnację za krok w rozwoju poszczególnej duszy ku bardziej doskonałemu stanowi.

Reiki - jest systemem uzdrawiania za pomocą tzw. „energii życiowej” (w domyśle: demonicznej). Słowo *rei* w języku japońskim oznacza „kosmos”, natomiast *ki* jest odpowiednikiem chińskiego *qi* czyli „energii życiowej”. Całość można więc tłumaczyć jako „kosmiczna energia życiowa” lub raczej (ze względu na wschodnie pojęcie kosmosu) „uniwersalna energia życiowa”. Istnienie energii Reiki - podobnie jak istnienie innych form energii życiowej (np. duszy ludzkiej) – nigdy nie zostało potwierdzone przez obserwacje naukowe. Dlatego ta forma poprawy zdrowia należy do medycyny niekonwencjonalnej i jest igraniem z mocami demonicznymi, które pragną zawładnąć wnętrzem osoby, za cenę choćby „przywróconego zdrowia”.

Relaksacja - proces wchodzenia w stan relaksu. Niekiedy używa się zamiennie terminów „relaksacja” i „relaks”. Relaksacja osiągnana może być w procesie treningu relaksacyjnego. Treningi relaksacyjne są formą autoterapii i używane są m. in. w terapii behawioralnej. Praktyka ta jest bardzo kontrowersyjna i nie podlega jakiegokolwiek dziedzinie naukowej.

Relatywizm – z łac. *relativus* - odnoszący się do czegoś, względny, warunkowy; jest to pogląd głoszący, że nie ma żadnych absolutnych prawd ani wartości i że wszystko jest zdeterminowane przez poszczególne okresy dziejów, przez kultury, społeczeństwa i osoby. Relatywizm głosi: „wszystkie roszczenia i prawdy są względne, ja sam stanowią o tym co jest dobre, a co złe”. Relatywizm szczególnie mocno ugruntował się na łonie New Age, skąd rozprzestrzenia się mieszając w taki sposób elementy różnych religii, iż skłania do relatywistycznego tworzenia takiego wyznania, wierzenia, które najbardziej odpowiadać będzie subiektywnej jednostce.

Rolfing – jest to specyficzna technika rozciągania mięśni, likwidacji ich nadmiernych przykurczów i zrostów specjalnym masażem. Ida Rolf, która opracowała tę procedurę, wyszła z założenia, że typ umięśnienia jest odbiciem stanów psychicznych człowieka, a skoro tak to zmiany w strukturze mięśni powinny wpływać na zmianę stanu świadomości. Oczywiście teoria ta nie odnależy uzasadnienia w nauce medycznej.

Religie i wierzenia – należy szanować odrębność innych wierzeń, wyznań i religii, do czego zobowiązuje „wolność religijna”. Jednak jednocześnie Kościół nie uznaje innych wierzeń za te, które posiadają pełnię prawdy, Objawienia Bożego, gdyż to źródło posiada tylko Kościół Rzymsko-Katolicki. Dlatego takie wierzenia i religie jak: hinduizm, buddyizm, baha’i, islam, taoizm, shintoizm oraz plemienne wierzenia Afryki i Ameryki Południowej, mogą wpływać negatywny sposób na życie chrześcijańskie, szczególnie w wypadku naśladowania praktyk, które wyraźnie odwołują się do bożka, czy bezosobowej siły.

Rozwiązłość - jest nieuporządkowanym pożądaniem lub nieumiarkowanym korzystaniem z przyjemności cielesnych. Przyjemność seksualna jest moralnie nieuporządkowana, gdy szuka się jej dla niej samej w oderwaniu od nastawienia na prokreację i zjednoczenie.

Różokrzyżowcy – są zachodnią grupą okultystyczną zaangażowaną w alchemię, astrologię, teozofię i kabalistyczne interpretacje Pisma Świętego. Drużyna Różokrzyżowców przyczyniła się do odnowy astrologii w dwudziestym wieku, a Starożytny i Mistyczny Zakon Różokrzyżowców (AMORC) połączył sukces z przypuszczalną zdolnością metarizlizacji psychicznych obrazów zdrowia, bogactw i szczęścia.

Ruch Ludzkiego Potencjału – od momentu swojego powstania (Esalen w Kalifornii, lata sześćdziesiąte) rozwinął się w sieć grup promujących uwolnienie dzięki samo-realizacji, wrodzonej ludzkiej zdolności do bycia kreatywnym. Związane z tą ideą różne techniki osobistej przemiany coraz częściej są wykorzystywane przez firmy w programach treningu zarządzania, które organizowane są z bardzo zwykłych, ekonomicznych powodów. Ogólnie rzecz ujmując „osobisty wzrost” może być rozumiany jako rodzaj „religijnego zbawienia” propagowanego przez New Age.

Ruch Rastafari - rastafarianizm; jest to ruch społeczno-religijny określany jako ruch „duchowej świadomości”. Rastafarianie z wielu tzw. domów wierzą, że Jah jest duchem, który objawił się m.in. w cesarzu Ras Tafari Makkonenie znanym jako Haile Selassie I, czym motywują cześć mu okazywaną. W latach siedemdziesiątych rastafarianizm został rozpowszechniony przez Boba Marleya i innych muzyków wśród młodzieży amerykańskiej i europejskiej, co wiązało się ze wzrostem popularności kultury i muzyki reggae. Jest to Ruch, którego wyznawanie nie jest możliwe do pogodzenia z wiarą chrześcijańską.

Runy - magia runiczna; według zwolenników New Age runy są symbolami działającymi na zasadzie „promieniowania kryształów”. Każdy symbol rzekomo przywołuje subtelne „energie” ze świata ducha i z kosmosu. Według nich runy wywierają wpływ na podświadomość aktywując siły psychiczne, które są rzekomo ukryte po progiem świadomości. Teorie te nie odnalazły nigdy potwierdzenia ze strony kompetentnej nauki.

Ryden Vassula – chrześcijańska autorka orędzi religijnych zatytułowanych *Prawdziwe życie w Bogu*. Jest poliglotką, jej codziennym językiem jest angielski. Od roku 1985 rzekomo otrzymuje wewnętrzne natchnienia w postaci pouczeń Jezusa Chrystusa, Boga Ojca, Ducha Świętego, Matki Najświętszej oraz św. Michała Archanioła i zapisuje je jak dyktanda w języku angielskim. Napisała w ten sposób ponad 110 zeszytów. Watykańska Kongregacja Nauki Wiary sporządziła dwa dokumenty dotyczące rzekomych objawień prywatnych Vassuli Ryden, a skierowane do przewodniczących konferencji biskupich. Pierwszy, opublikowany w 1995 r., odpowiadał na pytania duszpasterzy, dotyczące oceny działalności mistyczki, zwracał uwagę na niejasny język objawień, na wyrażnie obecnego w jej pismach ducha millenarizmu, a także na niejasne wypowiedzi dotyczące sakramentów, sprawiające problemy ekumeniczne. Ostatni list kard. Levady z 25 stycznia 2007 r. podtrzymuje negatywną opinię doktrynalną. Ponadto informuje, że Vassula Ryden w dialogu z Kongregacją wyjaśniła wiele wątpliwości m.in. co do natury objawień, które wydają się być raczej osobistymi przemyśleniami, niż Bożym objawieniem. Kongregacja Nauki Wiary odradza wiernym udział w grupach modlitewnych organizowanych przez Vassulę Ryden, a w przypadku spotkań ekumenicznych poleca zastosowanie się do wskazań Kościoła.

Samobójstwo – jest to akt celowego i świadomego odebrania sobie życia. Sytuacja, w której dochodzi do samobójstwa jest trudna do ujęcia w schemat, zazwyczaj składa się na to szereg czynników natury psychologicznej bądź duchowej. W świetle współczesnej nauki Kościoła samobójcy mogą osiągnąć zbawienie, jeżeli samobójstwo jest wynikiem działania diabła, silnego stresu, poświęcenia, depresji lub innego zaburzenia czynności psychicznych. W takiej sytuacji może w ogóle nie dojść do popełnienia grzechu śmiertelnego (grzech śmiertelny to grzech, który dotyczy materii poważnej i który nadto został popełniony z pełną świadomością i całkowitą zgodą). Kościół uznaje, że życie ludzkie nie jest własnością człowieka i nie on, ale Bóg powinien decydować o jego zakończeniu: „Nie powinno się tracić nadziei dotyczącej wiecznego zbawienia osób, które odebrały sobie życie. Bóg, w sobie wiadomy sposób może dać im możliwość zbawionego żalu. Kościół modli się za ludźmi, którzy odebrali sobie życie.” (KKK 2283). Myśli o popełnieniu samobójstwa czy okaleczania siebie powinny skłonić taką osobę do proszenia o pomoc psychologa chrześcijańskiego, a być może też kapłana egzorcystę.

Samourzeczywistnienie – odnosi się do człowieka „potencjalnego”, który winien uzyskać świadomość kosmiczną (nadświadomość). Nawiązuje do przyjętych w New Age koncepcji reinkarnacji, gdzie człowiek ma przewyciężyć w sobie kolejno: świadomość nieorganiczną (kamień), roślinną i zwierzęcą. Odbywa się to przez kolejne doskonalenie świadomości ciała: ezoterycznego, astralnego i fizycznego.

Santeria – synkretyczny afroamerykański kult pochodzenia karaibskiego, obecny głównie na Kubie. Nazwa „Santeria” jest zewnętrzna, sami wyznawcy nazywają ten kult „Regla del Ocha”. Santeria wywodzi się z tradycyjnych wierzeń plemienia Joruba, którego członkowie pojawili się na Karaibach jako niewolnicy. Włączenie się w obce kultury jest związane z bałwochwalstwem i jest to wykroczenie przeciw I przykazaniu Bożemu.

Satanizm – ideologicznie oparty na gnozie kult (jawny bądź symboliczny) Szatana, wyrastający z buntu przeciw Bogu (założyciele La Vey, Crowley). Satanizm posiada swoją inicjację (wtajemniczenie) w wyrzekanie się wszystkiego co święte, zawieranie paktów z diabłem i demonami, aż po służenie diabłu przez szkoderstwo innym i składanie ofiar ze zwierząt i ludzi.

Schizma – jest to odmowa uznania zwierzchnictwa Biskupa Rzymu lub wspólnoty z członkami Kościoła uznającymi to zwierzchnictwo (KKK 2089).

Scjentologia – z ang. *Scientology*; to sekta założona w roku 1951 przez pisarza science fiction L. Rona Hubbarda jako alternatywa dla psychologii. W roku 1953 została ona jednak określona przez niego jako „stosowana filozofia religijna”. Przeciwnicy scjentologii, wywodzący się przede wszystkim ze środowisk lekarzy psychiatrów, których Hubbard bardzo ostro krytykował za stosowanie barbarzyńskich metod, uważają poglądy Hubbarda na psychoterapię za pseudonaukowe. Sekta ta sfinansowała niemal cały wymysł UFO i wielu innych zjawisk z zakresu PSI, obcych zdrowej nauce.

Sedlak Włodzimierz - polski ksiądz, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, twórca polskiej szkoły bioelektroniki i elektromagnetycznej teorii życia. Ks. prof. Włodzimierz Sedlak był naukowcem, którego działalność obejmowała wiele różnych dyscyplin: m.in. bioelektronikę (której jest jednym z twórców). Niestety bioelektronika stała się pożywką i inspiracją dla pseudo-uzdrowicieli, którzy w ten sposób chcieli wytłumaczyć istnienie tzw. bioenergii i biopola. Teorie Sedlaka jakkolwiek nowatorskie wzbudziły pewne zamieszanie na płaszczyźnie nauki, niemal uznając teorię paranormalne za naukowe.

Sekty - od łac. *secta* - kierunek, droga, postępowanie, zasady, stronictwo, nauka; pojęcie trudne do zdefiniowania; dawniej było to określenie grupy wyznawców, których poglądy religijne są przez tradycyjne Kościoły uznane za niezgodne z oficjalną, dominującą doktryną. Współcześnie jest to termin kontrowersyjny, używany między innymi przez chrześcijan w odniesieniu do mniejszości wyznaniowych, m.in. które oddzieliły się od macierzystej organizacji wyznaniowej i które z uwagi na stosowane przez nie metody uważają za niebezpieczne. Sektę, według definicji encyklopedycznej, charakteryzuje zespół wybranych cech, które często uznawane są za negatywne przez oficjalne instytucje państwowe lub religijne, m. in. autorytarne sprawowanie władzy przez przywódcę sekty, traktowanie członków sekty w sposób instrumentalny przez jej kierownictwo, łączenie celów politycznych i ekonomicznych (czerpanie korzyści materialnych z działalności sekty przez wybrane osoby lub grupy osób) z celami religijnymi lub parareligijnymi, brak samokrytycyzmu, dążenie do uniezależnienia się od uznawanych przez społeczeństwo czynników kontroli (np. rodzina lub media). W Polsce istnieje wiele różnego rodzaju sekt: począwszy od tych bardziej znanych aż po mniej znane, od religijnych po ekonomiczne.

Sekty orientalne - zakorzenione w filozofii i religii wschodniej: Hare Kriszna, Misja Boskiej Światłości, Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris i wiele innych. Istnieje bardzo wiele sekt pochodzenia orientального. Należy wystrzegać się jakiegokolwiek udziału, czy to pośredniego czy bezpośredniego, w życiu tych grup. Sekty te niejednokrotnie związane są ze szkołami walk Wschodu.

Sekularyzacja - czyli inaczej zeświecczenie, laicyzacja, dechrystianizacja; jest to proces społeczno-kulturowy, w wyniku którego różne dziedziny życia społecznego wyzwalamy się spod kontroli Kościoła; jest to także termin określający oddzielenie Kościoła od państwa.

Selfizm – jest to „pozytywna”, psychologiczna gnoza, głosząca, że ludzkie „ja” jest absolutnie dobre, boskie i pełne nieskończonych możliwości. New Age propaguje wizję świata bez cierpienia i słabości, co będzie można osiągnąć poprzez rozwijanie własnego potencjału, zwiększenie kontaktu ze swoją wewnętrzną boskością.

Shiatsu – jest to stara japońska „terapia” (masaż) uciskania palcami, która rzekomo posiada właściwości lecznicze. Wedle medycyny niekonwencjonalnej każda choroba spowodowana jest brakiem równowagi tzw. energii wewnętrznej. Jest to wyraźnie praktyka okultystyczna, gdzie pod postacią rzekomej energii maskują się demony. Udział w tego typu praktykach może powodować zniewolenie, a nawet opętanie.

Sita Learning System - metoda rzekomo wykorzystująca właściwości stanu głębokiego odprężenia poprzez synchronizację pracy obu półkul mózgowych. Jest to kontrowersyjna metoda zarówno mająca wspomagać uczenie się, leczenie jak i odpoczynek. Mimo badań metoda ta jest bardzo kontrowersyjna, mająca znamiona terapii relaksacyjnej, która nie posiada postaw naukowych.

SPA – z łac. *sanus per aquam* – zdrowie dzięki wodzie; jest to wspólna nazwa dla leczenia wodą (hydroterapia). Posiada zastosowanie zarówno w warunkach domowych, miejskich, jak i w specjalnie w tym celu przeznaczonych ośrodkach, kurortach. Polskim odpowiednikiem SPA jest określenie: uzdrowisko. Metody jakie stosuje się w SPA są naukowe i nienaukowe. Trzeba jednak pamiętać o tym, że oferta SPA wiąże się z holistycznym pojmowaniem cielesności i natury człowieka, co niejako wiąże metody konwencjonalne z niekonwencjonalnymi. Przy okazji SPA mówi się także o tym, że kuracja uzdrowieniowa jaką oferuje wpływa pozytywnie nie tylko na ciało, ale także na duszę człowieka. W takim ujęciu trzeba uznać szkodliwość terapii SPA i zakwalifikować ją do zagrożeń duchowych.

Spirytyzm – jest to doktryna stworzona w połowie XIX wieku przez francuskiego naukowca Hipolita Rivaila (pod pseudonimem Allan Kardec) głoszącego istnienie w każdym człowieku rzekomo „czynnika myślącego”, który po śmierci odłącza się od ciała fizycznego i wciela przez reinkarnację w kolejnych ludzi. Według tej koncepcji, która nie odnajduje choćby przesłanek naukowych, zmarli, a jeszcze nie reinkarnowani ludzie mogą się porozumiewać z żywymi bezpośrednio, albo rzekomo za pośrednictwem specjalnie uzdolnionych w tym kierunku osób (medium). Spirytyzm jest praktyką, przed którą Kościół dawniej, jak i dziś, ostrzega: „Spirytyzm często pociąga za sobą praktyki wróżbiarskie lub magiczne. Dlatego Kościół upomina wiernych, by wystrzegali się ich” (KKK 2117). Seanse spirytystyczne, niegdyś bardzo modne we Francji (dziś już zlaicyzowanej!), pociągają za sobą konsekwencje zniewolenia, a nawet opętania demonicznego.

Stalinizm - to system polityczno-ekonomiczny, jaki powstał w ZSRR po faktycznym przejęciu pełni władzy przez Józefa Stalina. Początkiem tego systemu był komunizm wojenny, wprowadzony jeszcze przez Lenina, opierający się na całkowitym scentralizowaniu wszelkich decyzji polityczno-ekonomicznych i „prawie rewolucyjnym”, czyli ostrym terrorze wprowadzanym metodą ogłaszania „ukazów” i bezwzględnego ich egzekwowania bez pośrednictwa normalnego systemu prawnego.

Steiner Rudolf – niemiecki filozof, twórca idei antropozofii. Stworzył on ideę antropozofii (na bazie okultyzmu, ezoteryzmu, gnozy i różokrzyżostwa) po odejściu od teozofii głoszonej przez Helenę Bławatsky. Zasadniczym postulatem antropozofii jest uczynienie się adeptem wiedzy tajemnej, stąd uważana ona jest za gnozę.

Sufizm – jest to ogólna nazwa dla różnych szkół mistycyzmu pośród mużłumanów. Wielu ortodoksyjnych mużłumanów nie przyjmuje doktryn sufi, ani jej praktyk, częściowo dlatego, że uległ wpływom jogi.

Symonia - jest określana jako nabywanie lub sprzedawanie rzeczywiście duchowych. Czarnoksiężnikowi Szymonowi, chcącemu nabyć władzę duchową, której działanie widział w Apostołach, Piotr odpowiada: „Niech pieniądze twoje przepadną razem z tobą. . . gdyż sądziłeś, że dar Boży można nabyć za pieniądze” (Dz 8, 20). Postąpił więc zgodnie ze słowami Jezusa: „Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie!” (Mt 10, 8). Nie można przywłaszczać sobie dóbr duchowych i traktować ich jak właściciel lub pan, ponieważ mają one swoje źródło w Bogu. Można otrzymać je darmo jedynie od Boga (KKK 2121) oraz uwaga: „Oprócz ofiar określonych przez kompetentną władzę kościelną, szafarz nie może domagać się niczego za udzielanie sakramentów, a potrzebujący nie powinni być pozbawieni pomocy sakramentów z racji ubóstwa. Kompetentna władza określa te ofiary zgodnie z zasadą, że lud chrześcijański powinien zadbać o utrzymanie szafarzy Kościoła. „Wart jest bowiem robotnik swej strawy“ (Mt 10, 10)” (KKK 2122).

Synchronizacja półkul mózgu – z ang. *brainwave synchronization* - synchronizacja fal mózgowych; jest to celowe oddziaływanie na mózg człowieka różnymi metodami, np. za pomocą odsłuchiwanie dźwięków na słuchawkach. Psychotronicy uważają, że synchronizacja półkul mózgowych można zwiększyć, wyćwiczyć, rozwinąć wprowadzając umysł w stan głębokiego relaksu technikami biofeedback, treningu autogenego czy poprzez stosowanie innych metod relaksacji. Technika ta stoi w sprzeczności ze współczesną nauką.

Szamanizm - zespół praktyk i wierzeń opierających swe pojmowanie relacji świata namacalnego do świata duchowego na fundamentalnej roli szamana jako osoby zdolnej do podróży ekstatycznych w zaświaty dla dobra swojej wspólnoty bądź jej poszczególnych członków. Uczestniczenie w tego typu kultycznych (szamańskich) spotkaniach często powoduje zniewolenie i jest związane z bałwochwalstwem.

Szybkie czytanie i uczenie – na początku lat siedemdziesiątych metodę szybkiego nauczania rozpropagowały Sheila Ostrander i Lynn Schroeder, nawiązując do pomysłów bułgarskiego psychiatry Georgija Łozanowa. W latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku stworzył on sugestopedię, metodę nauczania, polegającą na odblokowywaniu tzw. „barier autosugestywnych” oraz wprowadzaniu umysłu za pomocą technik oddechowych, ćwiczeń relaksacyjnych i odpowiedniej muzyki (głównie barokowej) w stan alfa (stan na granicy czuwania i snu, głęboki relaks) w celu łatwiejszego i trwalszego zapamiętania nowego materiału. Metoda Łozanowa została udoskonalona i sprzedana na zachodnim rynku edukacyjnym pod marką szybkiego nauczania (superlearningu). Natomiast wiele metod szybkiego czytania bazuje na koncepcjach związanych z synchronizowaniem półkul mózgowych. Metody te odnoszą się do ideologii New Age syanowią zagrożenie.

Świadkowie Jehowy - pełna nazwa: *Chrześcijański Zbór Świadców Jehowy*, oficjalna nazwa prawna w Polsce: *Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe*; sekta głosząca, że jedynym Bogiem jest Jehowa i oczekująca na zbliżający się Armagedon. Świadkowie Jehowy należą do grupy wyznań millenarystycznych. Wiele ich doktryn wypływa z fałszywej interpretacji Pisma świętego bądź przekonań centralnego zarządu w Brooklynie. Wyraźnie jest to zwodzenie ducha Antychrysta, który próbuje oszukać mniej świadomych wyznawców Jezusa Chrystusa.

Świadomość planetarna – pogląd, który rozwinął się a latach osiemdziesiątych, mający na celu promowanie lojalności raczej wobec wspólnoty ludzkiej niż wobec narodów, plemion lub innych ustalonych grup społecznych. Może on być uważany za spadkobiercę ruchów z początku drudziestego wieku, które lansowały ideę rządu światowego. Świadomość jedności ludzkości dobrze wpasowuje się w hipotezę Gaji.

Świętokradztwo - polega na profanowaniu lub niegodnym traktowaniu sakramentów i innych czynności liturgicznych, jak również osób, rzeczy i miejsc poświęconych Bogu. Świętokradztwo jest grzechem ciężkim, zwłaszcza jeżeli jest popełnione przeciw Eucharystii, ponieważ w tym sakramencie jest obecne w sposób substancjalny Ciało samego Chrystusa (KKK 2120).

Tablica ouija - to tablica z numerami i liczbami przeznaczona do spirytualistycznych seansów. Palce uczestniczących wędrują po niej odczytując komunikat od zmarłego. Spirytyzm jest bardzo groźnym, demonicznym zjawiskiem, którego należy wystrzegać się, gdyż prowadzi co najmniej do zniewolenia: „Spirytyzm często pociąga za sobą praktyki wróżbiarskie lub magiczne. Dlatego Kościół upomina wiernych, by wystrzegali się ich” (KKK 2117).

Tai Chi – technika ta przypomina gimnastykę, a raczej ruch przestrzenny poprzez naśladowanie ruchu zwierząt i ich zachowanie połączone z medytacją. Tai chi jest związane z wielowiekową tradycją chińskiego systemu filozoficznego, którego ważnym elementem jest łączność z naturą, naśladowanie natury. Długotrwałe tego typu ćwiczenia, mają prowadzić do równowagi tzw. „energii wewnętrznej” (owe *chi* lub *ki*) (w domyśle: demonicznej). Metoda ta jest bardzo niebezpieczna duchowo.

Talizman - z gr. *telesma* - przedmiot poświęcony; w nomenklaturze okultystycznej nazwa ta oznacza przedmiot magiczny, mający przynosić swemu właścicielowi lub nosicielowi „szczęście”. Często jest mylony albo czasem wręcz utożsamiany z amuletem. Talizmanem może być: czterolistna koniczyna, słońnik, podkowa, pierścień Atlatów (Atlantydy), a także to co sami zabobonnie uznamy za przynoszące „szczęście”. Najczęściej talizman występuje równocześnie jako część biżuterii albo jako maskotka. Kościół potępia i uznaje za naggane noszenie amuletów, w skład których zaliczają się talizmany (KKK 2117).

Taoizm – jest to kierunek filozoficzny i religijny stworzony przez Lao-Tsy w VI wieku p.n.e. zalecający życie w prostocie i czystości. Uważa się, że system tao to wieczny porządek wszechświata, zbiór zasad właściwego postępowania, a także kryterium dobra i zła. Przenikając na grunt europejski, taoizm stał się bardzo popularny wraz z innymi nurtami filozofii i medycyny orientalnej. Wierzenia oparte o system tao prowadzą do czczenia bożków poza Bogiem jedynym.

Tarot – jest to tzw. wyższy stopień układania kart, wróżenie z nich; sposób został zaadaptowany później na potrzeby teorii symbolistyczno-filozoficznej, opartej o 78 figur, zwykle znajdujących się na kartach do gry lub oparta o 78 przedstawień znajdujących się na kartach podobnych do kart do gry i tworzących talię. Ta metoda wróżbiarska obecnie jest w różny sposób wykorzystywana. Okultyści różnią się między sobą dzieląc tym samym metodę tę na wiele innych. W Biblii oraz w Katechizmie Kościoła Katolickiego takie praktyki są zakazane, gdyż powodują zniewolenie demoniczne, a nawet opętanie (KKK 2115-2117).

Tatuauze – pierwotnym znaczeniem tatuaużu były obrzędy rytualne; jest on symbolem, który ma swe korzenie sięgające w antykultury plemienne i pogańskie. Najgłębszym znaczeniem nadawania sobie znamion na ciele jest znaczenie zakorzenione w symbolice blizn, jako ślad „kłów ducha, demona”. Dzisiaj tatuowanie wydaje się być swoistą filozofią życia, albo sztuką. Biblia zdecydowanie sprzeciwia się praktykom tatuowania ciała. W Księdze Kapłańskiej czytamy: „Nie będziecie nacinać ciała na znak żałoby po zmarłym. Nie będziecie się tatuować. Ja Jestem Pan!” (Kpł 19, 28). Pierwsi chrześcijanie nosili niekiedy tatuauze w formie krzyża, ryby lub inicjałów Chrystusa, jednak już w IV wieku Konstantyn, pierwszy chrześcijański cesarz rzymski, zakazał tatuowania niewolników, by nie szpecił tego, co zostało stworzone na podobieństwo Boga, a w 787 roku papież Hadrian I zabronił wykonywania tatuauży. Kojarzyły się one z zabobonem i pogaństwem. Jego następcy podtrzymali ten zakaz. Tatuauż jest nadal silnym i trwałym znakiem lub symbolem przynależności czy identyfikowania się z konkretną filozofią czy osobistością. Należy jednoznacznie odrzucać te praktyki.

Technika Alexandra - to metoda która podobno umożliwia nauczenie się od nowa jak w sposób rzekomo naturalny i skuteczny posługiwać się własnym organizmem zarówno na poziomie fizycznym jak i psychicznym. Twórcą techniki Alexandra był australijski aktor Frederick Matthias Alexander, który dotknięty poważnymi problemami z emisją głosu, stworzył od podstaw, metodę pracy nad sobą. Celem tej metody jest przywracanie naszemu organizmowi naturalnej łatwości i efektywności w działaniu poprzez likwidację szkodliwych nawyków, usztywnień i nabytych przez lata błędnych schematów ruchowych. Odkrycie Alexandra polegało przede wszystkim na stwierdzeniu, że przy wykonywaniu nawet najdrobniejszej czynności – umysłowej czy fizycznej – wkłada w nie zbyt wiele wysiłku. Alexander traktując organizm człowieka jako psychosomatyczną jedność był prekursorem holizmu, czyli nurtu zwracającego się przeciw rozgraniczeniu sfery ciała od sfery umysłu. Technika Alexandra jako technika samolecznicza oparta na holizmie uważana jest za medycynę niekownecjonalną, która podpada pod New Age.

Telekineza - ruch na odległość rzekomo wywołany za pomocą mocy psychicznych. W szerszym znaczeniu oznacza właściwość parapsychologiczną, która pozwala wpływać na zachowanie materii. Od roku 2004 ezoterycy określają tym terminem różne typy psychokinezy, także i poruszanie ciałem stałym, płynnym lub gazowym na odległość za pomocą myśli i koncentracji. Oczywiście telekineza z punktu widzenia naukowego jest czymś niedorzecznym i nie mającym tak naprawdę podstaw, przesłanek naukowych. Jedyne co można stwierdzić, to manipulacja złego ducha w tej ezoterycznej praktyce.

Telepatia - głoszona przez niektórych rzekoma umiejętność emisji własnych myśli i odczuwania myśli innych osób. Nazwa pochodzi od greckich słów *tele* (daleki) i *patheia* (uczucie). Podobnie jak w przypadku innych zjawisk parapsychologicznych istnieją liczne relacje świadków twierdzących, że zetknęli się z tym zjawiskiem lub potrafili je wywoływać, ale mimo wielu studiów, zjawisko nigdy nie przeszło pozytywnie testów naukowych w warunkach uniemożliwiających dokonywanie oszustw. Ponadto, nie istnieje żadna naukowa hipoteza, która mogłaby wyjaśniać ten mechanizm, a jeżeli wykluczymy możliwość oszustwa to możemy mówić o ingerencji złego ducha.

Teozofia – światopogląd religijno-filozoficzny o charakterze panteistycznym głoszony przez Towarzystwo Teozoficzne założone w 1875 roku przez Helenę Bławatską w Nowym Jorku. Teozofia bazuje w znacznej mierze na neoplatonizmie i buddyzmie. Mottem teozofii jest „Nie ma religii wyższej niż prawda”. Według Bławatskiej, teozofia nie jest religią lecz systemem myślowym możliwym do pogodzenia ze zorganizowanymi wyznaniem takimi jak chrześcijaństwo, buddyzm czy hinduizm. Koncepcje teozoficzne są synkretyczne, bazują bowiem na mieszanii praktyk wielokrotnie odmiennych. Jest ten naczelnym i źródłowym nurt New Age, a jego nieco młodszą „siostrą” jest antropozofia Steinera.

Terapia Amma – jest to rodzaj zabiegu, masażu. Amma, poprzez stymulację systemu nerwowego i układu krążenia, doprowadza do odblokowania „energii” (okultystycznej!) rzekomo skoncentrowanej w szczególności w górnej części pleców. Terapia ta wykorzystywana jest wśród sportowców. Ma na celu rozluźnienie pleców, ramion, przedramion, dłoni, głowy i karku oraz całkowitą „harmonizację energii” (okultystycznej!). Techniki Amma mają swoje korzenie w tradycjach medycyny chińskiej sięgających 5000 lat wstecz, które dotarły do Japonii około 1300 lat temu. Jest to terapia okultystyczna powiązana z medycyną niekonwencjonalną, stąd należy wystrzegać się tego typu praktyk, by nie popaść pod jarzmo niewoli diabelskiej.

Terapia Aura-Soma – jest to metoda okultystycznego „uzdrawiania”, której koncepcja zbudowana jest na tzw. „energii szlachetnych kamieni i mienarów”, na „energii roślin”, na „wibracji barw, liczb, aromatów” oraz na kabalistycznej inwokacji. Według tej pseudo-metody „lecniczej” fizyczne niedomagania są przejawem niezrównoważonej „energii wewnętrznej” (okultyzm). Metoda ta rzekomo posiada wielowymiarowy aspekt „uzdrowieniowy”: fizyczny, psychiczny i duchowy, stąd nazywa się ją „terapią duszy”. To pseudo-terapeutyczne działanie posiada także znamiona aromaterapii. Metoda ta powstała w 1984 r. jako efekt demonicznej wizji medytacyjnej angielskiej farmaceutki, kosmetyczki i specjalistki od ziół – Vicky Wall. Zło niestety często kryje się pod płaszczykiem tego co wydaje się być dobre. Konsekwentnie należy wystrzegać się tego typu praktyk, tym bardziej jeśli jawnie one odwołują się do nieznannej nauce energii, która tak naprawdę jest jednym z ukrytych imion diabła.

Terapia barw - to inaczej terapia kolorami. Może polegać na: bezpośrednim naświetlaniu poprzez ekran w odpowiednim kolorze, przebywaniu w otoczeniu danych kolorów, piciu nasłonecznionej wody i jedzeniu wybranych produktów, wdychaniu promieni słonecznych przez kolorową tkaninę, kąpielach w kolorowej wodzie, piciu napromieniowanej danym kolorem wody. Terapia ta nie posiada uzasadnienia w nauce i wydaje się być ewidentnym zjawiskiem z zakresu medycyny alternatywnej.

Terapia Gestalt - termin Gestalt odnosi się do szkoły terapii. Gestalt to jednocześnie forma psychoterapii, kierunek w psychologii oraz swoista filozofia życia. Jako kierunek w psychologii, Gestalt wywodzi się z psychoanalizy, choć jednocześnie stoi z nią w dość ostrej sprzeczności. Jako filozofia życia, wywodzi się również z jednej strony z psychoanalizy, a z drugiej z egzystencjalizmu, fenomenologii oraz buddyźmu zen. Gestalt nie jest właściwie ani pełnym kierunkiem filozoficznym, ani pełnym „naukowym” działem psychologii. Mimo to niestety wiele koncepcji wypracowanych przez Gestalt weszło do słownika współczesnej psychologii. Należy wystrzegać się tego typu terapii, gdyż ich nienaukowość wskazuje na ingerencję złego ducha, co stanowi poważne zagrożenie.

Terapia kranialna – terapia czaszkowo-krzyżowa, osteoterapia kranialna; jest gałęzią medycyny holistycznej dzięki której rzekomo można przywrócić naturalne zdolności samoregulacji organizmu. Osteoterapeuta nie leczy objawów czy choroby, ale podobno „leczy” on całego człowieka z jego problemami fizycznymi, psychicznymi i duchowymi. Ta pseudo-terapia ma na celu przywrócić równowagę w organizmie i pomóc w uruchomieniu mechanizmu samoregulacji. Metoda ta należy do medycyny niekonwencjonalnej, ściśle do ideologii holistycznej propagowanej przez New Age.

Terapia kwiatowa dr Bacha – jest to kolejna pseudo-terapia, która zawiera w sobie poważne znamiona Nowej Ery. Jest to bowiem terapia oparta na idei „leczenia” holistycznego (całościowego, człowiek jest jedną wielką jednością). Wykorzystuje się w niej wytwarzane metodami homeopatycznymi ekstrakty z kwiatów, które rzekomo mają zrównoważyć stany psychiczne, przyspieszając leczenie organizmu na poziomie fizycznym. Całość ma za zadanie prowadzić do harmonii ciała i ducha. Terapia ta należy do kanonu medycyny niekonwencjonalnej i należy wystrzegać się jej, jak każdej innej formy zagrożenia.

Terapia Polarity – jest to lecznicza metoda medycyny niekonwencjonalnej rzekomo wspomagająca naturalne zdolności organizmu do zachowania zdrowia. Terapia ta odwołuje się jednak do tzw. harmonii wewnętrznej, która związana jest z nieznaną nauce energią wewnętrzną w ciele człowieka, której nie można uchwycić, ująć w ramy. Chodzi więc o pewną filozofię energii demonicznej.

Terroryzm - grozi, rani i zabija wszystkich bez różnicy, jest w poważnej sprzeczności ze sprawiedliwością i miłością. Stosowanie tortur, polegające na przemocy fizycznej lub moralnej w celu uzyskania zeznań, ukarania winnych, zastraszania przeciwników, zaspokojenia nienawiści, jest sprzeczne z poszanowaniem osoby i godności ludzkiej (KKK 2297).

Topienie Marzanny – jest to pewien zwyczaj, rodzima dla Polaków tradycja pogańska. Marzanna to nazwa kukły przedstawiającej boginię, którą w rytualny sposób palono, topiono, w czasie wiosennego święta Jarego, aby przywołać wiosnę. Zwyczaj ten, zakorzeniony w pogańskich obrzędach ofiarnych, miał zapewnić urodzaj w nadchodzącym roku. Z topieniem Marzanny związane są różne przesady: nie wolno dotknąć pływającej w wodzie kukły, bo grozi to uschnięciem ręki, obejrzenie się za siebie w drodze powrotnej może spowodować chorobę, a potknięcie i upadek - śmierć w ciągu najbliższego roku. Chrześcijaństwo próbowało zakazać tego starosłowiańskiego zwyczaju. W 1420 roku Synod Poznański nakazywał duchowieństwu: „Nie pozwalajcie, aby w niedzielę odbywał się zabobonny zwyczaj wnoszenia jakiejś postaci, którą śmiercią nazywają i w kałuży topią”. Niestety po dziś dzień, szczególnie na wsiach (ale nie tylko!) dokonuje się tego obrzędu pogańskiego, angażując w to dzieci i młodzież. Nie pozostaje to bez odezwu w duszy dopuszczających się tych diabelskich zwyczajów.

Transcendentalizm – dziewiętnastowieczny ruch pisarzy i myślicieli w Nowej Anglii, których łączył idealistyczny zbiór przekonań na temat niezbędnej jedności stworzenia, wrodzonej dobroci osoby ludzkiej i wyższości wyglądu nad logiką i doświadczeniem dla objawienia najgłębszych prawd. Główną postacią tego ruchu był Ralph Waldo Emerson. Przeszedł od ortodoksyjnego chrześcijaństwa, przez unitarianizm, do nowego, naturalnego mistycyzmu, który połączył pojęcia zaczerpnięte z hinduizmu z popularnymi amerykańskimi ideami, takimi jak: indywidualizm, osobista odpowiedzialność, potrzeba odniesienia sukcesu.

Trening autogenny Schulza - (tzw. alfatrening) specjalna forma medytacji i psycho-treningu podkreślająca oddziaływanie na własny organizm w celu uzyskania nie tylko odprężenia fizycznego, ale też zdrowia. Praktyka ta jest typowa dla ćwiczeń i treningów relaksacyjnych, będących w sprzeczności z medycyną naukową.

Trening Jacobsona - to popularna nazwa techniki relaksacyjnej, której pomysłodawcą jest Edmund Jacobson. Technika ta zakłada, że stany napięcia manifestują się przez kompulsywne myślenie o życiu, tzn. traktowanie większości spraw jako zmuszających do działania. Trening Jacobsona polega na nauce napinania mięśni aż do automatyzacji. Nauka nie utwierdza nas w przekonaniu o słuszności tego treningu.

UFO – z ang. *Unidentified Flying Object*, pol. NOL – Niezidentyfikowany Obiekt Latający; jest to rzekomo obiekt latający nie dający się zidentyfikować z żadnym znanym z warunków ziemskich obiektem lub zjawiskiem atmosferycznym. W potocznym znaczeniu pojazd cywilizacji pozaziemskiej. Używa się również określenia latający spodek. Całą propagandę i ideologię UFO stworzyli scjentolodzy amerykańscy. Wiara w istnienie istot pozaziemskich wykarcza poza przedmiot Objawienia i nauki.

Umbanda - kult afroamerykański, rozpowszechniony w Ameryce Łacińskiej, zwłaszcza w Brazylii, łączący elementy wierzeń afrykańskich, europejskiego okultyzmu i spirytyzmu. Wyznawcy umbandy wierzą w siły dobra i są przekonani, że duchy zmarłych uczestniczą w ich spotkaniach dokonując uzdowień i przepowiadając przyszłość. Jest to bardzo niebezpieczny kult spirytystyczny prowadzący do opętania.

Uroki i klątwy – są to celowe słowa bądź praktyki magiczne mające na celu głównie wyrządzenie komuś szkody. Rzucanie klątw i uroków polega na wypowiedzianiu odpowiednich zaklęć i wykonywaniu odpowiednich obrzędów. Wyróżnia się całą gamę uroków i klątw, np. urok miłosny, urok szczęścia, bogactwa, głupoty, klątwa niepowodzenia, wypadania włosów, klątwa biedy, klątwa za odebraną miłość itd. Te praktyki okultystyczne prowadzą do bardzo silnego związania demonicznego i proces uwolnienia może być bardzo trudny.

Urynoterapia - kontrowersyjna, zaliczana do medycyny niekonwencjonalnej, metoda leczenia moczem. Wykorzystywane są różne formy tej terapii: picie moczu, nacieranie nim ciała, dezynfekowanie ran moczem. Urynoterapia należy do kanonu medycyny niekonwencjonalnej, która nie posiada żadnego uzasadnienia w nauce.

Utylitaryzm – z łac. *utilis* - użyteczny; programem utylitarystycznym jest dążenie do pozyskiwania tego co jest użyteczne. Utylitaryzm głosi, iż postępowanie jest słuszne, jeśli prowadzi do uzyskania jak największej ilości szczęścia i jak najmniejszej ilości nieszczęścia. Pogląd ten hołduje materializmowi i dowolnemu korzystaniu z dóbr tego świata. Nie liczy się intencja postępowania, ale jego użyteczność – oto utylitaryzm.

Uzdrowienie paranormalne – tzw. mediumiczne, energetyczne, okultystyczne (demonicznymi siłami), przez działanie magiczne, różne od charyzmatycznego. Zazwyczaj tzw. uzdrowienie polega na przesunięciu choroby w ciele lub z choroby cielesnej na psychiczną. Jest próbą manipulacji rzeczywistością duchową, typowej dla magii.

Voodoo - jest synkretyczną religią afroamerykańską wyznawaną głównie na Haiti i na południu USA. Podstawę voodoo stanowią rdzenne wierzenia ludów zachodnio-afrykańskich wraz z elementami spirytyzmu. W voodoo istnieje wprawdzie wiara w jednego Boga, nie oddaje mu się jednak czci. Istotny jest za to kult wielu miejscowych i afrykańskich loa (duchów/bogów), uważanych za tożsame z katolickimi świętymi. Słowo „voodoo” wywodzi się z języka plemienia Fulanów i oznacza po prostu duch. Wyznawcy voodoo uprawiają także kult przodków oraz czynnie włączają do swego panteonu ludzi zasłużonych dla narodu lub lokalnej społeczności. Podstawą kultu są „rytuały opętania”. Ważną rolę odgrywają w nich bębny, za pomocą których wygrywa się skomplikowane polirytmie. Dzięki nim uczestnicy wchodzą w trans, podczas którego loa opanowują jedną lub więcej osób. Osoby te zostały zazwyczaj wcześniej inicjowane w kult lub posiadają specyficzne predyspozycje do wejścia w trans. Jest to jedno z najbardziej niebezpiecznych zagrożeń dla wiary, wiąże się z bardzo silnym opętaniem.

Walki – tzw. „sztuki walki”, znane również pod nazwą systemów walki, uczą sposobów walki wręcz, zazwyczaj bez użycia broni. Praktyki walk Wschodu i ćwiczenia są oparte na obcym chrześcijaństwu systemie filozoficzno-religijnym i mają na celu doprowadzenia człowieka do fuzji z tajemnymi (okultystycznymi) „energiami”, do fuzji z naturą, czego skutkiem jest uzależnienie go od złych mocy i uczynienie go spirytystycznym medium. Wschodnia medytacja transcendentna i jej podobne, mantra i wymawianie niezrozumiałych formuł zagrażają relacji z Chrystusem, są przyczyną duchowych zniewoleń i są praktykami jednoznacznie bałwochwalczymi.

Wampiryzm energetyczny – jest czerpaniem „energii wewnętrznej” (okultystycznej) od osób z własnego otoczenia. Ta praktyka rzekomo może przebiegać z bliska lub daleka, świadomie bądź nie, wbrew ofierze bądź za jej przyzwoleniem. Może ona przebiegać w różny sposób: poprzez odpowiednie rytuały, wizualizacyjno-energetyczne praktyki lub podczas odbywania stosunku seksualnego. Tego rodzaju okultyzm jest bardzo groźny i wiąże się niemal w 100% z opętaniem demonicznym.

Wampiryzm PSI – polega głównie na pobieraniu „energii” na odległość poprzez silną wizualizację. Wampiry PSI żywią się energią, zazwyczaj ludzką. Nieistotna jest wtedy ilość emocji, lecz ich intensywność; energia pobierana jest przeważnie z tzw. punktów energetycznych człowieka czyli czakr.

Wegetarianizm – rozwinął się na subkontynencie indyjskim. Wtedy miał on charakter czysto religijny, oparty o ideę reinkarnacji, czyli o wiarę w wędrówkę dusz. Według tego systemu dusza po śmierci wstępuje w inne ciało, stąd nie należało spożywać jakichkolwiek potraw mięsnych, po to by w przyszłości nie stać się drapieżnym i padlinożernym zwierzęciem (tak głosi Hare Kriszna czy Misja Czaitanii). Znany też jest pogląd, jakoby spożywanie mięsa zakłócać miało tzw. prawidłowy przepływ „energii”. Praktykowanie wegetarianizmu posiada korzenie, stanowiące zagrożenie.

Wellnes – obok SPA jest to swoista filozofia uzdrowicielska, lecznicza, mająca na celu propagowanie idei samolecznictwa. Poprzez mieszanie konwencjonalnych i niekonwencjonalnych metod leczniczych filozofia ta ma na celu gloryfikację cielesności i zdrowia fizycznego. Do oferty Wellnes zalicza się np.: wodolecznictwo (całe SPA), grotty solne, aromatarapia, różnego rodzaju masaże itd.

Wicca - to nazwa rozpowszechnionej w Europie i Stanach Zjednoczonych religii neopogańskiej. Została ona założona przez emerytowanego brytyjskiego urzędnika, Geralda B. Gardnera prawdopodobnie w latach 40. XX wieku, a upubliczniona w roku 1951. Od tego czasu zdobyła szeroką popularność i podzieliła się na kilka dużych i kilkanaście mniejszych gałęzi zwanych tradycjami. Pierwotnie jednak przez Wicca rozumiano wyłącznie tradycję stworzoną przez Gardnera - jest to inicjacyjna religia misteryjna, nawiązująca do tradycji przedchrześcijańskich o podłożu okultystycznym.

Wielkie Białe Braterstwo – Helena Blavatsky twierdziła, że jest w kontakcie z mahatmas lub mistrzami, czyli wywyższonymi istotami, które wspólnie tworzą Wielkie Białe Braterstwo. Postrzegała je ona jako prowadzące ewolucję rasy ludzkiej i kierujące pracą Towarzystwa Teozoficznego.

Witalizm – hipoteza zakładająca, że siły witalne (niematerialne) (łac. *vis vitalis*) są obecne w zjawiskach życiowych. „Siła życiowa” to pojęcie, wprowadzone w XVI wieku przez van Helmonta, wywodzące się z wcześniejszych koncepcji alchemicznych. Miała to być zagadkowa siła, istniejąca rzekomo w ustrojach żywych, warunkująca zdolność do syntezy chemicznych związków organicznych.

W.I.T.C.H. – z ang. *Women's International Terrorist Conspiracy from Hell*; jest to organizacja feministyczna, która ma charakter antychrześcijański. Skrót WITCH tworzy angielskie słowo oznaczające wiedźmę. Organizacja ta powstała na kanwie ideologii opartej o teorie niektórych feministek, które twierdzą jakoby niegdyś czarwonice były kobiecymi boginiami. Teoria ta związana jest z doświadczeniem „wicca”, gdyż feministki uważają, że termin ten jest zapowiedzią nowej kobiecej-feministycznej kultury.

Wizualizacja – podstawowa psychotechnika New Age stosowana w medycynie ezoterycznej i medytacji. Chodzi o stwierowanie tworzenie obrazów mentalnych w celu kreowania rzeczywistości lub wpływania na nią siłą samej myśli. Wizualizujący wywołuje w sobie pożądane stany emocjonalne, fizyczne, kolory, miejsca itp. Podstawą jest okultystyczne założenie, iż myśl ma właściwości stwórcze i z zasady ma charakter kreacyjny, zaś stany psychofizyczne uwarunkowane są wyłącznie stanem umysłu, zdrowia, posiadania, życiowej energii itp. Wizualizacja to rodzaj autosugestii wykorzystywany w metodzie Silvy, „EST” („Erhard Seminars Training”), Doskonalenia Umysłu.

W.O.Ś.P. – jest to fundacja na rzecz pomocy chorym i potrzebującym. Taka jest bynajmniej oficjalna wersja dla naiwnych wspomoczenieli tej fundacji. Jednym z założycieli tego dzieła jest Jerzy Owsiak, niegdyż prowadzący program „Róbta co chceta” (TVP 2), a dziś także organizator „przystanku Woodstock”. WOŚP związana jest z takimi organizacjami masońskimi jak YMCA czy Fundacja Batorego. Owsiak swego czasu podczas finału WOŚP promował astrologię, a podczas Przystanku kult Hare Kriszna, anarchię wśród młodzieży. Warto obejrzeć film pt. „Woodstock. Przystanek do piekła”. Warto postawić sobie kilka pytań: Jaka muzyka podczas Orkiestry jest wykonywana? O jakie „święta” chodzi w Wielkiej Orkiestrze? Ku czci kogo albo czego te „święta” się odbywają?

Wotanizm – jest to pogańska religia germańska reaktywowana przez nazistów. Kładła nacisk na inicjację człowieka w tajemnice natury. Wotanizm wierzył w wewnętrzną siłę ducha ludzkiego i jego jedność z wszechświatem. Postrzegał świat jako niekończący się proces transformacji przez narodziny, bycie, śmierć i odrodzenie. Dla wotanistów centralnymi pojęciami było męstwo i poświęcenie. Kto ginął w boju, odchodził do Walhalli, by cieszyć się ucztą u boku Wotana. Jak podawała legenda, sam bóg starożytnych Germanów wrzucił swe oko do studni mędrca Mimira, w zamian za co otrzymał od niego wiedzę o przyszłości. Ten kult pogański związany z demoniczną mocą, rzekomo drzemiacą w człowieku, jest ściśle związany z okultyzmem.

Wróżbiarstwo – jest to zespół czynności związanych z próbami przepowiedania „przyszłości” za pomocą specjalnych przedmiotów i technik, a także sił nadnaturalnych (demonicznych) (np. aeromancja [wrózenie z powietrza]; chiromancja [czytanie z ręki] itp.). Kościół w tej wekstii wypowiada się jednoznacznie: „Należy odrzucić wszystkie formy wróżbiarstwa” (KKK 2116).

Y.M.C.A. - to skrót nazwy międzynarodowej organizacji dla młodzieży – *Young Men Christain Association* (Stowarzyszenie Męskiej Młodzieży Chrześcijańskiej), ściśle związanej z masonerią. Odnowiciele obecnej polskiej YMCA wywodzą się z środowisk pisujących właśnie w „Argumentach” i „Polityce”, które należą do wolnomularstwa. YMCA została kilkakrotnie potępiona przez Kościół, zarówno ze strony kardynała Aleksandra Kakowskiego, który wydał specjalny list pasterski na temat zagrożeń, jakie stwarza YMCA dla młodzieży. Ważniejszy jest jednak dekret wydany 5 listopada 1920 r. przez Najwyższą św. Kongregację Świętego Oficjum, w którym Stolica Apostolska oficjalnie potępiła działalność YMCA, pisząc o racjonalizmie i inderentyzmie z jej strony. Ciekawa jest również lista instytucji, z którymi YMCA współpracuje. Są to, między innymi: Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Fundacja Batorego, Kościół Metodystów. Celem YMCA jest wyprowadzanie młodzieży z chrześcijańskich wspólnot wyznaniowych, rozmywanie chrześcijaństwa, tworzenie tzw. chrześcijaństwa bez Kościołów, a w konsekwencji indyferentyzmu religijnego i delikatne, nie nachalne formowanie młodzieży w kierunkach określanych przez masonerię. Istnieje także żeński odłam tej organizacji.

Yumeiho – jest zamkniętym systemem składającym się z 48-miu ćwiczeń japońskiej samodzielnej gimnastyki terapeutycznej. Ćwiczenia mają w założeniu usprawnić pracę kręgosłupa i niemal wszystkich połączeń stawowych. Wykonanie poszczególnych ćwiczeń jest bardzo proste i może być wykonywane przez kogokolwiek i gdziekolwiek, a całość zajmuje tylko ok. 20 minut. Większości ćwiczeń towarzyszy specyficzny dźwięk, tzw. „trzaskanie stawów”. Praktyka ta odwołuje się do rzekomo samo-leczącej siły organizmu wywoływanej poprzez prawidłowe ustawienie kręgosłupa. Ustalenie pochodzenia owej siły nie jest możliwe do osiągnięcia metodami naukowymi, choć znawcy odwołują się do organizmu. Jest to terapia niekonwencjonalna, której oddziaływanie wykracza poza ramy nauki.

Zabobon – innaczej: przesąd; jest wypaczeniem postawy religijnej oraz praktyk, jakie ona nakłada. Może on także dotyczyć kultu, który oddajemy prawdziwemu Bogu, na przykład, gdy przypisuje się jakieś magiczne znaczenie pewnym praktykom, nawet uprawnionym lub koniecznym. Popaść w zabobon (Mt 23, 16-22) – oznacza wiązać skuteczność modlitw lub znaków sakramentalnych jedynie z ich wymiarem materialnym, z pominięciem dyspozycji wewnętrznych, jakich one wymagają (KKK 2111). W taki prosty sposób Katechizm Kościoła Katolickiego objaśnia znaczenie „zabobonu”, zwanego innaczej przesądem. Przykłady najpopularniejszych zabobonów: piątek 13-tego, kominiarz, czarny kot, drabina itd.

Zabójstwo - piąte przykazanie zakazuje pod grzechem ciężkim zabójstwa bezpośredniego i zamierzonego. Zabójca i ci, którzy dobrowolnie współdziałają w zabójstwie, popełniają grzech, który woła o pomstę do nieba (KKK 2268).

Zdroworozsądkowe myślenie – słynne: „zachować zdrowy rozsądek”; nurt ten opisyje wierzenia i założenia, które dla większości ludzi wydają się być oczywiste, słuszne i właściwe. Owe wierzenia i założenia mają źródło w doświadczeniu empirycznym i instynktach. „Zdrowy rozsądek” w ścisłym tego słowa znaczeniu jest zaprzeczeniem wiary w nadprzyrodzoną ingerencję Bożą w świecie przyrodzonym. Przykład: wedle „zdrowego rozsądku” cuda są czymś niemożliwym, czymś co nie może zaistnieć, a jeśli występują to trzeba szukać przesłanek naukowych dla ich wyjaśnienia. Obok „pozytywnego myślenia” propaganda „zdrowego rozsądku” także jest w znacznej mierze rozprzestrzeniona.

Zen - nurt buddyzmu, który w pełni rozwiniętą formę uzyskał w Chinach, skąd przedostał się do Japonii, Korei i Wietnamu. Wywodzi się z rodziny buddyzmu mahajany, ale na przestrzeni wieków nabrał wyrazistego indywidualnego stylu, pełnego minimalizmu i zamierzonych paradoksów. Podstawową praktyką w tej szkole jest praktyka medytacyjna zwana *zazen* (dosł. siedzący zen), której istotą jest poznanie swojej rzekomo prawdziwej natury, „osiągnięcie” stanu buddy. Ta praktyka jest związa z wyznaniem odmiennym od chrześcijańskiego, tak więc odwołuje się ona do konkretnego bożka, demona, co może być przyczyną zniewolenia i opętania.

Znaki i symbole – istnieje wiele różnych znaków i symboli, które odwołują się (oznaczają i symbolizują) bądź to konkretne byty bądź ideologie. W tym miejscu wymienimy tylko niektóre, ale ogólnie trzeba pamiętać o tym, że warto szukać znaczenia znaków i symbolii, by wiedzieć z czym one nas wiążą, z jakimi rzeczywistościami mamy styczność za ich pośrednictwem. Wśród najbardziej znanych znaków i symboli trzeba wymienić: pentagram, trzy szóstki, trzy litery „F”, odwrócony krzyż (krzyż Nerona), skarabeusz, mendes (głowa kozła), yin-yang, ankh (klucz Nilu), oko proroka, znak OM, oko Horusa, inne podejrzane znaki, często znajdujące się na pamiątkach lub biżuterii z egzotycznych krajów, z Dalekiego Wschodu, Afryki, kamienie i kryształy którym przypisuje się jakieś właściwości energetyczne lub inne magiczne. Znak lub symbole może prowadzić do zniewolenia, na skutek jego odniesienia i przyzwolenia na działania tych bytów do których się odwołuje.

Zodiak – jest to pas dwunastu konstelacji (szesnaście stopni szerokości) z ziemską ekliptyką wokół Słońca jako linią środkową. Obserwacja związku planet z tymi dwunastoma konstelacjami jest podstawą astrologii.

Bibliografia

- 1. Katechizm Kościoła Katolickiego,**
- 2. Kongregacja Nauki Wiary, O niektórych aspektach medytacji chrześcijańskiej, 15 października 1989 r.**
- 3. Kongregacja Nauki Wiary, Wiara chrześcijańska, a demonologia (1975), w: O aniołach i szatanie. Jan Paweł II naucza, Kraków 1998.**

4. Papińska Rada Kultury, Papińska Rada do spraw dialogu Międzyreligijnego: Chrześcijańska refleksja na temat New Age. Jezus Chrystus dawcą wody żywej, Kraków 2003.

5. Amorth G., *Egzorcyci i psychiatry*, Częstochowa 1999.

6. Amorth G., *Nowe wyznania egzorcysty*, Częstochowa 1998.

7. Amorth G., *Wyznania egzorcysty*, Częstochowa 1997.

8. Kuby G., Harry Potter dobry czy zły?, Radom 2006.

9. Pacwa Mitch, Katolicy wobec New Age, Karków 1994.

10. Posacki A., *Egzorcyzmy, opętanie, demony*, Radom 2005.

11. Posacki A., *Cuda chrześcijańskiej wiary*, Kraków 2003.

12. Posacki A., *Harry Potter i okultyzm*, Gdańsk 2006.

13. Posacki A., *Psychologia i New Age*, Gdańsk 2007.

14. Salwowski M., *Paulo Coelho – duchowy mistrz czy fałszywy prorok?*, Radom 2004.

15. Tekieli R., *Harry Potter, metoda Silvy, tai czi*, Popularna Encyklopedia New Age.

16. Tekieli R., *Techno, aikido, amulety*, Popularna Encyklopedia New Age.

17. Tekieli R., *Homeopatia*, Popularna Encyklopedia New Age.

18. Zwoliński A., *Bezdroża zła*, Warszawa 1999.

19. Zwoliński A., *Dźwięk w relacjach społecznych*, Kraków 2004.

20. Zwoliński A., *Wywoływanie duchów*, Radom 2007.

21. Zwoliński A., *Satanizm*, Radom 2007.

22. Zwoliński A., *Scjentologia*, Kraków 2007.

23. Święte Oficjum, *Dekret w sprawie radiestezji*, 1942, Watykan

Dodać do bibliografii:

Popularna Encyklopedia PWN

Słownik wyrazów obcych W. Kopaliński

Dekret w sprawie radiestezji